

KESKUSKAUPPAKAMARI
Tilintarkastuslautakunta

KHT-TUTKINTO 5.9.2009

1-OSA

HYVÄ TILINTARKASTUSTAPA JA HYVÄ KIRJANPITOTAPA (8 tuntia)

Ratkaise seuraavat tehtävät (1–4) voimassa olevien säädösten sekä hyvän tilintarkastustavan ja hyvän kirjanpitotavan perusteella, ellei tehtävästä muuta ilmene. Tutustu myös kunkin tehtävän yhteydessä annettuihin vastaamisohjeisiin.

Tehtäviin voi vastata KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry:n julkaiseman Tilintarkastusalan standardit ja suositukset -teoksen mukaisesti. Vastauksissa tilintarkastajan raportit voi laatia KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry:n julkaisemaa Tilintarkastusalan kertomukset ja lausunnot -teokseen sisältyvien mallien mukaisesti.

Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, että tekstissä esiintyvät yritykset, henkilöt ja tunnistetiedot ovat kuvitteellisia. Tehtävien yhteydessä esittämättömillä hallinto- ja kirjanpitoasiakirjoilla tai tehtävässä mainituilla, mutta esittämättömillä liitteillä ei ole merkitystä tehtävien ratkaisussa. Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, että tilinpäätöslukuja on esitetty joissakin kohdissa pyöristettyinä. Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, mille viikonpäiville päivämäärät sijoittuvat.

Kunkin tehtävän otsikossa mainittu ohjevastausaika kuvaa vastauksen painoa arvostelussa. Vastausten arvostelussa voi saada plus- ja miinuspisteitä. Tehtävissä vaadituissa raporteissa olevista kielioppi- tai kirjoitusvirheistä sekä esitystapaa koskevista virheistä voi saada miinuspisteitä.

Tehtävissä IFRS:n (*International Financial Reporting Standards*) mukainen tilinpäätös tarkoittaa kirjanpitolain 7 a -luvun mukaisten kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittua tilinpäätöstä. FAS:n (*Finnish Accounting Standards*) mukainen tilinpäätös tarkoittaa Suomen voimassa olevan kirjanpitolain mukaan laadittua muuta tilinpäätöstä kuin lain 7 a -luvussa tarkoitettua kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittua tilinpäätöstä.

Käytä tehtäviin vastatessasi tietokoneen työpöydältä ”KHT-tutkinto” -kansioista löytyviä vastauspohjia. Tehtävät tallennetaan käyttämällä tallennusnimessä tehtävän otsikkoa ja vastaajan tunnistenumeroa. Esimerkiksi kokelas, jonka tunnistenumero on 123456, tallentaa vastauksensa seuraavasti:

1-osa Tehtävä 1_123456
1-osa Tehtävä 2_123456
jne.

Tehtävämonistetta ei tarvitse palauttaa.

Tehtävä 1 (120 min.)

Toimit Merkki Oyj:n tilintarkastusryhmässä tarkastusvastuullisena tarkastajana. Merkki Oyj:n talousjohtaja Tauno Talous on menossa huomenna 15.5.2009 esittelemään hallituksen kokoukseen liikeilojen myyntiä koskevaa sopimusmallia sekä sen taloudellisia vaikutuksia yhtiöön. Talousjohtaja Tauno Talous on lähettänyt sinulle sähköpostia, jossa hän haluaa varmistaa sinulta liikeilojen myyntiin liittyviä kirjauskäytäntöjä esityksensä tueksi.

Merkki Oyj on Helsingin Pörssissä listattu yhtiö. Merkki Oyj harjoittaa Suomessa yksilöllisten merkivaatteiden kauppaa omistamissaan ja edellisessä vuodenvaihteessa käyttöönottamissaan liikeiloissa. Merkki Oyj:n tilikausi on kalenterivuosi, liikevaihto vuodelta 2008 oli 100 miljoonaa euroa ja tilikauden voitto 4 miljoonaa euroa. Merkki Oyj:n valikoimassa olevien tuotteiden menekki on merkittävästi laskenut jo viimeisen vuoden ajan. Myös toimittajien maksuehdot ovat tiukentuneet ja yhtiön oma kassavirta heikentynyt. Taloudellisten näkymien ei uskota ainakaan paranevan loppuvuoden aikana. Merkki Oyj:llä on vaikeuksia saada uutta pankkilainaa toimintansa rahoittamiseen, joten se on päättänyt myydä liikeilansa parhaiten tarjoavalle kiinteistösijoitusyhtiölle.

Merkki Oyj:n liikeilat sijaitsevat Suomessa suurimpien kaupunkien omistamilla vuokratonteilla. Liikeilojen kirjanpitoarvot myyntihetkellä ovat yhteensä 6,5 miljoonaa euroa ja jäljellä oleva poistoaika 15 ½ vuotta. Liikeilojen poistosuunnitelma perustuu Merkki Oyj:n aikaisempien liikeilojen käyttöaikaan. Liikeilojen myyntihinnat ovat yhteensä 9,5 miljoonaa euroa ja kauppahinta maksetaan sopimuksen allekirjoitushetkellä 30.6.2009. Samalla Merkki Oyj allekirjoittaa 15 vuoden vuokrasopimuksen liikeiloista voidakseen jatkaa toimintaansa samoilla tunnetuilla liikepaikoilla. Maksettavat vuokraerät ovat yhteensä 600 000 euroa/vuosi ja yhteenlaskettu jäännösarvo vuokrauden päättyessä 500 000 euroa. Merkki Oyj:llä on etuosto-oikeus rakennuksien jäännösarvoon vuokrauden päättyttyä. Merkki Oyj voi myös purkaa vuokrasopimuksen halutessaan, mutta tällöin Merkki Oyj vastaa sijoitusyhtiölle purkamisesta mahdollisesti aiheutuvista tappioista.

Vähimmäisvuokrien nykyarvo on 6,3 miljoonaa euroa. Ensimmäisen 12 kuukauden ajalta vuokra jakautuu pääoman lyhennykseen 290 000 euroa ja korkoon 310 000 euroa.

Tehtävä

a) Selosta, miten Merkki Oyj käsittelee edellä kuvatun liikeilojen myyntitapahtuman ja vuokrasopimuksen IFRS-standardien mukaisessa konsernitilinpäätöksessään tilikaudelta 2009. Luettele tarvittavat kirjaukset euromäärin (per/an kirjanpidon tili).

b) Selosta, miten Merkki Oyj käsittelee edellä kuvatun liikeilojen myyntitapahtuman ja vuokrasopimuksen FAS:n mukaan laadittavassa tilinpäätöksessään tilikaudelta 2009. Luettele tarvittavat kirjaukset euromäärin (per/an kirjanpidon tili).

c) Selosta, miten edellä kuvattu liikeilapahtuma vaikuttaa Merkki Oyj:n verotukseen verovuodelta 2009 ja toisaalta laskennallisiin veroihin konsernitilinpäätöksessä tilikaudelta 2009. Luettele tarvittavat kirjaukset euromäärin (per/an kirjanpidon tili).

Hallituksen kokouksen 15.5.2009 asialistalla on myös toimitusjohtaja Teemu Vaativan esitys sisäisen raportoinnin virtaviivaistamisesta (liite 2). Talousjohtaja Tauno Talous haluaa tietää, onko toimitusjohtaja Teemu Vaativan esittelemällä muutoksella vaikutusta IFRS 8 -standardin mukaiseen segmenttiraportointiin osavuosikatsauksessa 30.6.2009.

Merkki Oyj on arvioinut tilinpäätöksessään vuodelta 2008, että IFRS 8 Toimintasegmentit -standardin käyttöönotolla ei ole merkittävää vaikutusta vuodelta 2009 esitettävään tilinpäätösinformaatioon. IFRS 8 käyttöönoton vaikutusten arvioinnissa käytössäsi on myös nuoren tilintarkastusassistentin työpaperi (liite 1). Työpaperi on laadittu taustamateriaaliksi, eikä työpaperissa ole johtopäätöstä IFRS 8 käyttöönoton vaikutuksista.

d) Jos hallitus hyväksyy toimitusjohtajan esityksen Merkki Oyj:n sisäiseksi raportoinniksi (liite 2), selvitä mitkä ovat Merkki Oyj:n raportoitavat segmentit ja mitä segmenttietoja Merkki Oyj:n tulee esittää osavuosikatsauksessaan 30.6.2009.

LIITE 1: Työpaperi Merkki Oyj:n IFRS 8 käyttöönottoon liittyvistä taustatiedoista

LIITE 2: Ote toimitusjohtajan esityksestä yhtiön sisäiseksi raportointimalliksi

Haastateltu 13.5.2009 talousjohtaja Tauno Taloutta IFRS 8 –standardin käyttöönotosta / Anssi Assari

Segmentit

Merkki Oyj esitti tilinpäätöksessä vuodelta 2008 ensisijaisina segmentteinään maantieteelliset alueet Pääkaupunkiseutu, Länsi-Suomi, Itä-Suomi ja Pohjois-Suomi. Konsernin toissijaisina segmentteinä esitettiin liiketoimintaryhmät Vaatteet ja Kengät. Kohdistamattomiin eriin sisältyivät Asusteet sekä hallinnon sisäiset tulot ja kaikki hallinnon menot. Liiketoimintaryhmien myyntituotot jakautuivat seuraavasti: Vaatteet 61 M€, Kengät 30 M€ ja Asusteet 9 M€. Liiketoimintaryhmien sisäisesti raportoimat tulokset olivat: Vaatteet 3 M€, Kengät 2 M€ ja Asusteet -0,5 M€. Hallinnon tappio oli 0,5 M€. Varojen jakautumisella ei ollut merkitystä segmenttijakoon. Talousjohtaja Tauno Talouden mielestä segmenttiraportointiin ei ole tarpeen tehdä muutoksia.

Kuukausiraportointi

Konsernin liiketoimintaryhmien johtoryhmät seuraavat oman liiketoimintaryhmänsä sisällä tuotekohtaisen tulosraportoinnin lisäksi maantieteellisten alueiden tuloskehitystä liikepaikkakohtaisesti. Toimitusjohtaja Teemu Vaativalle raportoidaan liiketoimintaryhmien tuloslaskelmat, rahavirtalaskelmat ja tietyt avainluvut taseesta, kuten varat, korottomat velat sekä muutamia tunnuslukuja kuten sijoitetun pääoman tuotto-%, liikevoitto-% ja henkilöstön määrä keskimäärin. Toimitusjohtaja Teemu Vaativa saa lisäksi yhteenvetoraportin sisältäen kustakin neljästä maantieteellisestä alueesta tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja avaintunnusluvut. Hallitukselle lähetetään kerran kuukaudessa toimitusjohtaja Teemu Vaativan saamasta raportoinnista niin sanottu lyhennetty versio, jossa tuloslaskelmakaavat ovat lyhyessä muodossa. Talousjohtaja Tauno Talouden mukaan toimitusjohtaja Teemu Vaativalla on suunnitelmia kuukausiraportoinnin muuttamiseksi ja ehdotus uudesta raportointimallista on menossa jo tällä viikolla hallituksen päätettäväksi. Tarkoituksena olisi keventää kuukausittaisen raportoinnin vaatimaa työmäärää ja selkeyttää raportointia paremmin liiketoiminnan tarpeita vastaavaksi. Talousjohtaja lupasi toimittaa yhteenvetosivun uudesta raportointimallista nähtäväksemme.

Päätöksenteko

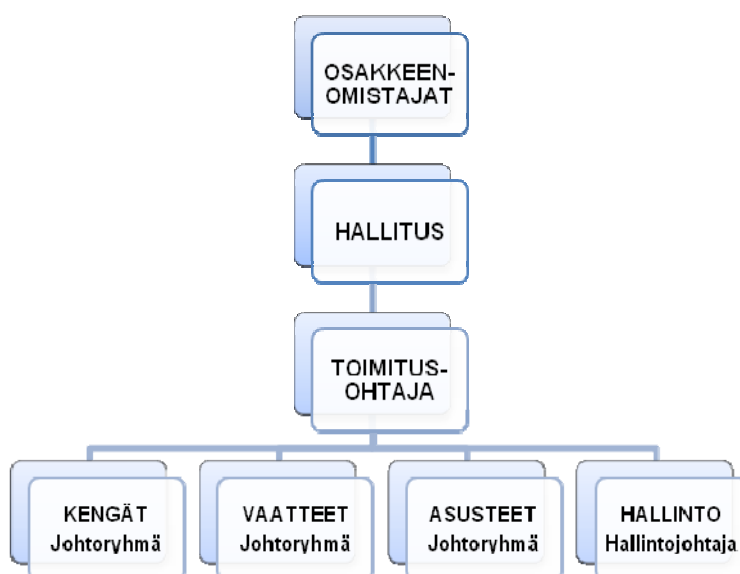
Konsernin liiketoimintaryhmät ovat hyvin itsenäisiä ja päättävät omien resurssiensa käytöstä budjetin rajoissa. Budjetista riippumatta henkilöiden palkkaamiseen tai irtisanomiseen sekä liikepaikkojen lopettamiseen tai aloittamiseen tarvitaan toimitusjohtajan hyväksyntä. Liiketoimintaryhmien johtoryhmät kokoontuvat viikoittain vähintään puhe-linkokoukseen. Kuukausiraportoinnin valmistuttua liiketoimintaryhmien johtajat tapaavat toimitusjohtajan ja käyvät raportoinnin läpi sekä päivittävät yhdessä seuraavan vuosineljänneksen ennusteen.

Budjetointiprosessi alkaa syyskuussa liiketoiminnasta vastaavien johtoryhmien tekemillä ehdotuksilla toimitusjohtajalle. Toimitusjohtaja analysoi tehdyt ehdotukset suhteessa koko konsernin tilanteeseen, käy palautekeskustelut liiketoimintaryhmien johtajien kanssa sekä tekee lopullisen budjettiehdotuksen hallitukselle lokakuun loppuun mennessä. Hallitus joko hyväksyy budjetin tai palauttaa sen korjattavaksi.

Hallituksella on merkittävä rooli konsernin strategian luomisessa viiden vuoden välein sekä strategian noudattamisen valvonnassa. Vuoden 2008 joulukuussa hallitus linjasi uudessa strategiassaan yhdeksi tärkeimmistä lyhyen aikavälin tavoitteista Asusteet -liiketoimintaryhmän myyntivolyymien kasvattamisen ja kannattavuuden parantamisen. Toimitusjohtaja ryhtyi välittömästi toimenpiteisiin ja hallituksen puheenjohtajaa konsultoituaan vaihtoi Asusteet -liiketoimintaryhmän johtajan ja yhden johtoryhmän jäsenistä vuoden vaihteessa.

Hallitus myös nimittää ja irtisanoo toimitusjohtajan. Osakkeenomistajat valitsevat yhtiökokouksessa hallituksen ja käyttävät siinä mielessä ylintä päätäntävaltaa.

Organisaatiokaavio

Raportointimalli: Huhtikuu 2009
(kumulatiiviset toteutumaluvut)

t€		Vaatteet	Budjetti	Budj.ero %	Kengät	Budjetti	Budj.ero %	Asusteet	Budjetti	Budj.ero %	Hallinto	Budjetti	Konserni	Budjetti	Koko vuoden arvio
Liikevaihto	Yhteensä	17956	22000	-18 %	9043	10000	-10 %	3350	2900	16 %			30349	34900	91047
	pk-seutu	10568	12500	-15 %	7120	7000	2 %	1560	1400	11 %			19248	20900	57744
	Muu Suomi	7388	9500	-22 %	1923	3000	-36 %	1790	1500	19 %			11101	14000	33303
Myyntikate	Yhteensä	13776	17820	-23 %	6643	7600	-13 %	2270	1820	25 %			22689	27240	67367
	pk-seutu	8443	10375	-19 %	5720	5600	2 %	1050	890	18 %			15213	16865	45239
	Muu Suomi	5333	7445	-28 %	923	2000	-54 %	1220	930	31 %			7476	10375	22128
Myyntikate%	Yhteensä	77 %	81 %	-5 %	73 %	76 %	-3 %	68 %	63 %	8 %			75 %	78 %	74 %
	pk-seutu	80 %	83 %	-4 %	80 %	80 %	0 %	67 %	64 %	6 %			79 %	81 %	78 %
	Muu Suomi	72 %	78 %	-8 %	48 %	67 %	-28 %	68 %	62 %	10 %			67 %	74 %	66 %
Liikevoitto	Yhteensä	1805	2200	-18 %	1095	1200	-9 %	100	-250	-140 %	-130	-110	2870	3040	8610
	pk-seutu	1095	1250	-12 %	865	840	3 %	15	-125	-112 %			1975	1965	5925
	Muu Suomi	710	950	-25 %	230	360	-36 %	85	-125	-168 %			1025	1185	3075
Nettotulos	Yhteensä	805	1200	-33 %	615	720	-15 %	0	-350	-100 %	-270	-250	1150	1320	3450
	pk-seutu	525	680	-23 %	525	500	5 %	-35	-175	-80 %			1015	1005	3045
	Muu Suomi	280	520	-46 %	90	220	-59 %	35	-175	-120 %			405	565	1215

Lisäksi yhteenvetosivulla raportoidaan jatkossa seuraavat avainluvut:

Investoinnit

Operatiivinen kassavirta investointien jälkeen (UUSI)

Sitoutunut pääoma/liikevaihto % (UUSI)

Varaston arvo

Varaston kiertonopeus (UUSI)

Myyntikate/asiakaspalveluhenkilö (UUSI)

Tehtävä 2 (120 min.)

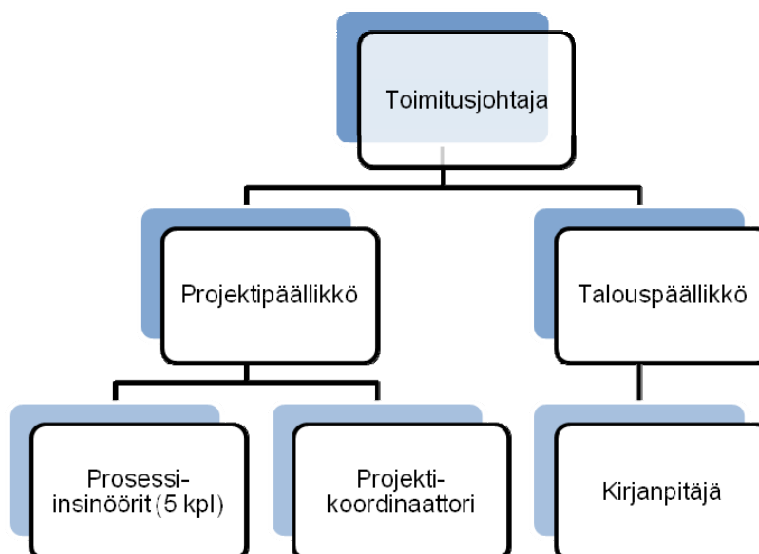
Toimitilintarkastusyhteisö Taito Tilintarkastus Oy:n tilintarkastustiimissä assistenttina. Tilintarkastustiimi tarkastaa Pohja Prosessi Oy:tä. Päävastaavainen tilintarkastajana toimii KHT Janne Tilintarkastaja. Tehtävääsi kuuluu tarkastaa projekteihin liittyvää hallintoa sekä tuloutusta tilinpäätöksessä.

Tampereella sijaitsevan Pohja Prosessi Oy:n toimialana on avustaa Suomessa erityyppisiä tuotantoyhtiöitä tehostamaan prosessejaan energiaystävällisemmiksi. Pohja Prosessi Oy kouluttaa asiakkaita energia-asioissa ja suunnittelee uudentyypisiä prosesseja asiakkaille. Koulutus- ja projektituotot kirjataan pääkirjassa omille tileille. Pohja Prosessi Oy:n liikevaihto koostuu pääosin suunnittelutyöstä saaduista tuotoista. Projektien pituus vaihtelee parista kuukaudesta vuoteen.

Pohja Prosessi Oy:llä on kirjalliset sopimukset asiakkaiden kanssa. Projektihinta, maksut ja niiden ajankohdat määritellään sopimuksessa. Pohja Prosessi Oy:ssä on maksujen ja niiden ajankohdan suhteen seuraava käytäntö:

- 50 % sopimuksesta maksetaan sopimuksen allekirjoitushetkellä
- 50 % maksetaan, kun projekti on valmis

Pohja Prosessi Oy:n organisaatiokaavio on seuraava.

Pohja Prosessi Oy:n projektipäällikkö hoitaa itsenäisesti sopimukset asiakkaiden kanssa. Pohja Prosessi Oy:ssä ei ole käytäntönä, että projektipäällikkö kävisi läpi sopimuksia esim. toimitusjohtajan kanssa, jolla on juristin koulutus.

Pohja Prosessi Oy:ssä tulo kirjataan tuotoksi valmistusasteen perusteella. Pohja Prosessi Oy on seurannut projekteja vertaamalla toteutuneita tunteja hankkeen arvioituihin tunteihin. Pohja Prosessi Oy seuraa projektien tunteja Hour-nimisessä sovelluksessa. Yhtiö on jo useamman vuoden soveltanut edellä mainittua tuoton kirjaamisperiaatetta. Pohja Prosessi Oy:n osatuloutuksesta on vastannut projektikoordinaattori, joka kuukausittain käy läpi projektien tilanteen projektipäällikön kanssa ja vastaa projektien tulouttamisesta. Saaduista ennakosta puretaan

tuloutettava määrä. Tuloutuserä kirjataan siirtosaamisiin, mikäli ennakot on jo purettu eli projektista on tehty yli 50 %. Kun projekti on käyty läpi, Exceliin laitetaan läpikäyntipäivä.

Pohja Prosessi Oy:ssä pitkään ollut projektikoordinaattori on lopettanut työskentelyn yhtiössä huhtikuussa 2009. Uusi projektikoordinaattori on juuri kauppakorkeakoulusta valmistunut Anne Aalto. Pohja Prosessi Oy:n kirjanpito-ohjelma on Helppotili ja yhtiö seuraa projekteja Excelissä. Projektikoordinaattori tekee myös projektien kirjaukset kirjanpitoon. Muun (maksut, palkat, muistioiden kirjaaminen jne.) kirjanpidon tekee kirjanpitäjä itsenäisesti ilman toisen henkilön hyväksyntää.

Pohja Prosessi Oy:n koulutustuotot laskutetaan ja tuloutetaan koulutustapahtuman jälkeen. Laskutusluvan antavat prosessi-insinöörit. Kirjanpitäjä laatii ja kirjaa laskun. Laskut ovat euromääräisiä.

Pohja Prosessi Oy:n tilikausi on 1.9.2008–31.8.2009. Pohja Prosessi Oy:n liikevaihto on kasvanut 41 % verrattuna edelliseen vuoteen. Pohja Prosessi Oy:llä on menossa tilikauden lopussa kaksi isoa projektia sekä useampi koulutustilaisuus. Liikevaihto koostuu koulutustilaisuuksista 1 540 000 euroa, suljetuista projekteista 11 517 000 euroa ja loput tilikauden lopussa avoinna olevista projekteista. Koulutustilaisuudet ja projektit ovat täysin riippumattomia toisistaan.

Tilikauden aikana on jo elokuun alussa tarkastettu tilikauden suljetut projektit ja tarkoituksena on nyt tarkastaa tilinpäätöspäivänä avoinna olevat projektit ja niiden tuloutus.

Toimeksiantoa suunniteltaessa on määritetty toimeksiantokohtainen olennaisuus, joka on määritelty 140 000 euroksi. Olennaisuus on vaikuttanut siihen, mitkä toimeksiannon tilit on määritelty olennaisiksi. Olennaisille tileille on tehty riskiarviot. KHT-yhteisön Taito Tilintarkastus Oy:n KHT Janne Tilintarkastaja on yhdessä manageri Taina Heinän kanssa laatinut tilinpäätösväittämäkohtaisen riskiarvion ja riskiarviosta johtuen tarkastussuunnitelman projektien tulouttamisesta (liite 3). Tilintarkastussuunnitelma on ote koko toimeksiannon tilintarkastussuunnitelmasta. Prosessin tarkastusstrategiaksi on valittu aineistotarkastus, sillä aikaisempien vuosien perusteella projektien tulouttamisessa ei ole identifioitu tehokkaita kontroleja, joita olisi tehokasta tarkastaa.

KHT Janne Tilintarkastaja yhdessä manageri Taina Heinän kanssa tulee ohjaamaan, valvomaan ja käymään läpi tehdyn työn.

Tehtävä

- a) Selvitä mitä puutteita tarkastussuunnitelmassa on osatuloutukseen liittyen. Luettele kaikki olennaiset puuttuvat tarkastustoimenpiteet tuloslaskelman ja taseen osalta.
- b) Luettele olennaiset vaaralliset työyhdistelmät Pohja Prosessi Oy:ssä. Kerro mitä suosittelisit vaarallisten työyhdistelmien poistamiseksi.
- c) Tarkista Pohja Prosessi Oy:n projektiseuranta (liite 2) ja dokumentoi olennaiset virheet ja puutteet.
- d) Laadi selvitys korjausehdotuksineen Pohja Prosessi Oy:n tilinpäätösluonnoksen 1.9.2008–31.8.2009 osatuloutukseen liittyvistä virheistä/puutteista. Huomioi, että kaikki kirjaukset on tehty tilinpäätökseen, joten kyse tulee olemaan siitä,

onko asiat esitetty oikein. Tehtävässä ei tarvitse huomioida edellisvuoden lukuja, laadintaperiaatteita eikä muilta osin tilinpäätöksen täydellisyyttä.

LIITE 1 Tilinpäätösluonnos 1.9.2008–31.8.2009

LIITE 2 Pohja Prosessi Oy:n projektiseuranta

LIITE 3 Tarkastussuunnitelma

Pohja Prosessi Oy

01234567-8

1.9.2008–31.8.2009

**TILINPÄÄTÖS
(luonnos)**

Pohja Prosessi Oy**TILINPÄÄTÖS (luonnos) 1.9.2008 - 31.8.2009**

Sivu

Toimintakertomus	<i>ei sisälly tutkintoaineistoon</i>
Tuloslaskelma	12
Tase	13-14
Rahoituslaskelma	<i>ei sisälly tutkintoaineistoon</i>
Liitetiedot	15-19
Tilinpäätöksen allekirjoitus	20
Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	21

Pohja Prosessi Oy**TULOSLASKELMA**

€		1.9.2008-31.8.2009	1.9.2007-31.8.2008
LIIKEVAIHTO	Liitetiedot	13 201 847,66	9 380 734,77
Liiketoiminnan muut tuotot	2.1	342 961,64	3 297,31
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-10 723 515,80	-7 851 313,02
Varaston muutos		-533 224,79	-21 153,22
Ulkopuoliset palvelut		-394 331,23	-253 363,69
Materiaalit ja palvelut yhteensä		<u>-11 651 071,82</u>	<u>-8 125 829,93</u>
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-426 281,48	-455 575,17
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-80 695,19	-81 215,81
Muut henkilösivukulut		-38 685,29	-45 917,47
Henkilöstökulut yhteensä		<u>-545 661,97</u>	<u>-582 708,45</u>
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	2.2	-144 521,45	-161 348,90
Liiketoiminnan muut kulut	2.3	-1 042 776,38	-363 431,33
LIIKEVOITTO		160 777,68	150 713,47
Rahoitustuotot ja -kulut			
Muut korko- ja rahoitustuotot		59 059,99	42 354,38
Korko- ja muut rahoituskulut		-751,54	-422,03
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		58 308,44	41 932,35
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		219 086,12	192 645,81
Tilinpäätössiirrot			
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	2.2	104 441,37	26 361,35
Tuloverot	4	-68 734,71	-86 319,57
TILIKAUDEN VOITTO		254 792,77	132 687,59

Pohja Prosessi Oy

€

TASE	Liitetiedot	31.8.2009	31.8.2008
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto	3.1	537 824,10	710 950,58
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		2 918 476,15	1 415 793,16
Muut saamiset		28 011,32	12 770,52
Siirtosaamiset	3.2	207 934,53	690 973,70
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		<u>3 154 422,00</u>	<u>2 119 537,38</u>
Rahat ja pankkisaamiset		24 101,18	863 335,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>3 716 347,28</u></u>	<u><u>3 693 823,87</u></u>

Pohja Prosessi Oy

€

TASE

	Liitetiedot	31.8.2009	31.8.2008
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	3.3	793 333,33	793 333,33
Ylikurssirahasto	3.3	235 067,62	235 067,62
Edellisten tilikausien voitto	3.3	223,58	69,43
Tilikauden voitto	3.3	254 792,77	132 687,59
Oma pääoma yhteensä		1 283 417,31	1 161 157,97
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Kertynyt poistoero	2.2	307 189,71	411 630,97
PAKOLLISET VARAUKSET			
Muut pakolliset varaukset	3.4	192 429,89	268 377,66
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA			
Saadut ennakot		1 499,99	345 741,36
Ostovelat		1 011 704,02	824 897,98
Muut velat		477 698,96	465 431,90
Siirtovelat	3.2	442 407,40	216 586,03
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		1 933 310,38	1 852 657,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		3 716 347,28	3 693 823,86

Pohja Prosessi Oy

LIITETIEDOT

1. LAADINTAPERIAATTEET

Käyttöomaisuus

Aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Koneiden ja kaluston poistoaika on 3-5 vuotta.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset on arvostettu niiden odotettuun realisointiarvoon, joka on alkuperäinen laskutusarvo vähennettynä näiden saatavien epävarmoilla saamisilla. Myyntisaamisista tehdään luottotappiovaraus, kun on olemassa perusteltu näyttö, ettei kaikkia saamia saada alkuperäisin ehdoin.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisvaroista ja pankkitalletuksista.

Varaukset

Varaus merkitään taseeseen, kun yhtiöllä on aikaisemman tapahtuman seurauksena olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa.

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Projektien tuloutus

Pitkäaikaiset projektit tuloutetaan valmistusasteen perusteella. Valmistusaste on laskettu toteutuneiden tuntien ja kokonaistuntiarvion perusteella. Alihankintatyönä tehdyt tunnit sisältyvät tunteihin. Tilauskantaan sisältyvien tappiollisten projektien ennakoitu tappio on kirjattu kokonaan kuluksi.

Eläkkeiden kirjaaminen

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemaksut ja tilikauteen kohdistuvat kulut perustuvat aktuaarien tekemiin laskelmiin. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain (1336/1997) ja kirjanpitoasetuksen (1339/1997) mukaisesti.

Pohja Prosessi Oy

1 000 €

2. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Tuloslaskelmaa koskevissa liitetiedoissa 2009 tarkoittaa tilikautta
1.9.2008 - 31.8.2009 ja 2008 tilikautta 1.9.2007 - 31.8.2008

2.1. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

	2009	2008
Käyttöomaisuuden luovutusvoitot	343	3

2.2 SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT JA POISTOERON MUUTOS

Suunnitelman mukaiset poistot	2009	2008
Koneet ja kalusto	-145	-161

Poistoeron muutos	2009	2008
Koneet ja kalusto	104	26
Kertynyt poistoero 1.9.	412	438
Kertynyt poistoero 31.8.	307	412
Muutos	<u>104</u>	<u>26</u>

2.3 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

	2009	2008
Hallinnon kulut	850	250
Puhelin-, tietoliikenne- ja toimistokulut	55	45
Markkinointikulut	25	10
Matkakulut	45	28
Edustuskulut	20	10
Muut liiketoiminnan kulut	48	20
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	<u>1 043</u>	<u>363</u>

Tilintarkastajan palkkiot

	2009	2008
Tilintarkastuspalkkiot	20	13
Veroneuvonta	5	5
Muut palkkiot	3	0
Yhteensä	<u>28</u>	<u>18</u>

Pohja Prosessi Oy**2.4 VARAUSTEN MUUTOKSET**

	2009	2008
Pakollinen varaus / Takuuvaraukset	-76	101

3. TASEEN LIITETIEDOT**3.1 AINEELLISET HYÖDYKKEET**

Koneet ja kalusto

Hankintameno 1.9.	3 451
Lisäykset	30
Vähennykset	-346
Hankintameno 31.8.	3 135
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.9	-2 744
Vähennysten kertyneet poistot	291
Tilikauden poisto	-145
Kertyneet poistot 31.8	-2 598
Kirjanpitoarvo 31.8.2009	537
Kirjanpitoarvo 31.8.2008	711

3.2 SIIRTYVIEN ERIEN OLENNAISET ERÄT

Siirtosaamiset	31.8.2009	31.8.2008
Henkilöstökulut	7	7
Tulovero	19	2
Muut	181	681
Yhteensä	208	691
Siirtovelat	31.8.2009	31.8.2008
Markkinointikulut	106	31
Vuokrat	20	20
Palkat sosiaalikuuluineen	105	98
Muut	211	68
Yhteensä	442	217

Pohja Prosessi Oy**3.3 OMA PÄÄOMA**

	1.9.2008-31.8.2009	1.9.2007-31.8.2008
Osakepääoma 1.9.	793	793
Osakepääoma 31.8.	793	793
Ylikurssirahasto 1.9.	235	235
Ylikurssirahasto 31.8.	235	235
Voitto edellisiltä tilikausilta 1.9.	133	108
Osingonjako	-132	-108
Tilikauden tulos	255	133
Kertyneet voittovarot 31.8.	255	133
Yhteensä	1 284	1 161

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta 31.8

	31.8.2009	31.8.2008
Voitto edellisiltä tilikausilta	0	0
Tilikauden voitto	255	133
	<hr/> 255	<hr/> 133

3.4 PAKOLLISET VARAUKSET

	31.8.2009	31.8.2008
Pakollinen varaus / Takuuvaraukset	192	268

4.TULOVEROT

	31.8.2009	31.8.2008
Tilikauden verot	69	86
Verosaaminen 31.8	19	2
Laskennalliset verovelat		
Kertynyt poistoero	80	107
Laskennalliset verosaamiset		
Pakolliset varaukset	50	70

Pohja Prosessi Oy**5. VASTUUSITOUMUKSET****Leasingsopimuksista maksettavat määrät**

	31.8.2009	31.8.2008
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	10	20
Myöhemmin maksettavat	30	30
Yhteensä	<u>40</u>	<u>50</u>

6. HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	1.9.2008- 31.8.2009	1.9.2007- 31.8.2008
Yhtiön palveluksessa oli keskimäärin		
Toimihenkilöitä	20	20
Työntekijöitä	20	10

Pohja Prosessi Oy

Päiväys ja allekirjoitus

Tampere _____ 2009

Pentti Johtaja
Toimitusjohtaja

Sirpa Hallinto
Hallituksen puheenjohtaja

Ville Viiksekäs
Hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

_____, _____ 2009

TAITO TILINTARKASTUS Oy

KHT-yhteisö

KHT Janne Tilintarkastaja

Pohja Prosessi Oy**LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA SEKÄ SÄILYTYSTAVOISTA**

Tasekirja	Erikseen sidottuna
Päivä- ja pääkirja	ATK-listoina
Reskontraerittelyt	ATK-listoina
Palkkakirjanpidon tositteet	Tositelaji 1, paperitositteena
Myyntilaskut	Tositelaji 2, paperitositteena
Ostolaskut	Tositelaji 3, paperitositteena
Muistiotositteet	Tositelaji 4, paperitositteena
Pankkitositteet	Tositelaji 5, paperitositteena

Pohja Prosessi Oy

PROJEKTISEURANTA 1.9.2008 - 31.8.2009

€

Projektikoordinaattori: Anne Aalto

Projektien tilanne: 31.7.2009

Projektinimi	Aloituspvm	Arvioitu päätymispvm	Kokonais-hinta	Laskutettu	Arvioitu tuntimäärä	Toteutuneet tunnit	Jäljellä olevat tunnit	Työhinta / h	Tehty %	Tulisi olla tulouttuna	Siirtosäämisissä	Saaduissa ennakoissa	Huomiot
Lämpö	1.7.2009	30.9.2009	60 000,00	30 000,00	4 000	1 900	2 100	30	52,5 %	31 500,00	0,00	-1 500,00	1)
Energia	1.8.2009	30.11.2009	199 000,00	99 500,00	6 000	3 500	2 500	30	58,3 %	116 083,33	16 583,33	0,00	2)
Koulutus Energia Oy:lle	1.9.2009	1.9.2009	8 000,00	0,00	8	0	8	1 000	0,0 %	8 000,00	8 000,00	0,00	
Tuuli	15.8.2009	15.10.2009	40 000,00	20 000,00	2 000	1 000	1 000	30	50,0 %	20 000,00	0,00	0,00	3)
Vuorovesi	30.6.2009	15.11.2009	200 000,00	100 000,00	7 000	5 500	1 500	30	78,6 %	157 142,86	57 142,86	0,00	4)
Kuu	15.8.2009	15.9.2009	30 000,00	15 000,00	1 500	750	750	30	50,0 %	15 000,00	0,00	0,00	

Huomiot:

- 1) Projektiseurannan pöytäkirjasta (ei ole tutkintoaineiston liitteenä) käy ilmi, että projekti on aikataulussa ja tuntimäärät ovat pysyneet budjetoidun mukaisena.
- 2) Projektiseurannan pöytäkirjasta (ei ole tutkintoaineiston liitteenä) käy ilmi, että projektia suunniteltaessa jäi huomioimatta asiakkaan vanhentunut toimintaympäristö. Tästä syystä projektista on tulossa tappiollinen. Todellinen työ tulee kestäämään 7 000 h ja hinta olisi täten 210 000 euroa eli projektista on tulossa 11 000 euroa tappiollinen.
- 3) Projektille on ostettu alihankintana mainostyötä noin 100 h kesäkuussa. Työ on tehty kesä-heinäkuussa. Tämä tuntimäärä sisältyy arvioituihin tunteihin.
- 4) Tämä projekti oli alun perin sovittu päättyvän 15.9.2009 ja koskien asiakkaan Kemiössä olevaa tehdasta. Asiakas halusi laajentaa projektia käsittämään myös Perniön tehtaan. Tehtaat ovat luonteeltaan erilaiset ja Pohja Prosessi Oy:llä ei ole kokemusta vastaavanlaisesta tehtaasta. Projektin laajennuksesta ei ole sovittu asiakkaan kanssa kirjallisesti.

TARKASTUSSUUNNITELMA

Tili	Tilinpäätös-kannanotto	Toiminta-riski	Kontrolli-riski	Kokonais-riski	Tarkastussuunnitelma
Projektituotot	Täydellisyys, oikeellisuus ja tapahtuminen	Korkea	Korkea	Korkea	<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Varmenna, että kirjanpidon tuotot täsmäävät koko vuoden osalta projektikoordinaattorin tekemään Excel-seurantaan</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>
					<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; analyttinen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Analysoi myynnin ja katteen kehitystä kuukausitasolla verrattuna edellisvuoteen. Ota kantaa epäloogisuuksiin. Mikäli havaitset epäloogisuuksia myynnin ja/tai katteen kehityksessä, keskustele projektipäällikön kanssa ja verifioi hänen sanomisensa kirjanpidon tapahtumiin.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>
					<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Johda projektikoordinaattorin seurannan tunnit Hour-järjestelmään. Mikäli poikkeuksia, selvitä syy.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>

Myynti- saamiset	Täydellisyys	Matala	Korkea	Korkea	<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Pyydä myyntireskontra per 31.8.2009. Täsmää myyntireskontra myyntisaamisiin per 31.8.2009.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>
	Olemassaolo	Korkea	Korkea	Korkea	<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Pyydetystä myyntireskontrasta valitse kaikki saldot > 10 teur sekä yksi 0-saldoinen erä. Pyydä valituista asiakkaista tiliote. Valmista kirje, liitä tiliote ja postita kirje valitulle asiakkaalle. Vastauspäivä olisi 20.9.2009. Mikäli vastauspäivään mennessä ei ole tullut vahvistusta, ole yhteydessä asiakkaaseen ja muistuta vahvistuksesta. Mikäli vastausta ei edelleen saada, vahvista saldo maksuihin.</p> <p>Mikäli vahvistuksen ja vastauksen välillä on eroja, selvitä erot ja niiden syyt.</p> <p>Ota kantaa tilinpäätöksessä olevaan mahdolliseen virheeseen.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p> <p>Huomioi myös ennakkomaksujen tarkastussuunnitelma tältä osin.</p>
	Oikeudet ja vastuut	Matala	Korkea	Korkea	<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; tiedustelu ja vahvistus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Tiedustele talouspäälliköltä onko yhtiö myynyt myyntisaamiaisia rahoituslaitoksille (nk. factoring).</p>

					<p>Vahvista vielä talouspäällikön antama tieto pankeista saatuihin vahvistuksiin.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>
	Arvostus	Korkea	Korkea	Korkea	<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Pyydä myyntireskontrasta ikäjakaumalista.</p> <p>Käy läpi > 45 päivää erääntyneet saamiset ja selvitä niiden syy. Varmenna, että erääntyneet saamiset ovat oikeissa sarakkeissa 25 laskun osalta. Vertaa tehtyä luottotappiovarausta omaan analyysiin. Ota kantaa saamisten ryhmittelyyn ja luottotappiovarauksen riittävyyteen.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>
Ennakko-maksut	Täydellisyys, arvostus ja oikeudet ja vastuut	Korkea	Korkea	Korkea	<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Pyydä ennakkoihin kirjatut laskut ja niiden suoritukset. Varmista suoritukset tiliotteisiin.</p> <p>Varmenna, että Pohja Prosessi Oy on tulouttanut ennakoista Excel-seurannan mukaisen määrän.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>
	Olemassaolo	Korkea	Korkea	Korkea	<p>Luonne:</p> <p>Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Varmenna, että myyntisaamisten vahvistuspyynnöt kattavat myös ennakkomaksuissa</p>

					olevat asiakkaat olennaisin osin (n. 90 %).
Siirto- saamiset (projekti- tuloutusten osalta)	Täydellisyys, olemassaolo, oikeudet ja vastuut sekä arvostus	Korkea	Korkea	Korkea	<p>Luonne: Aineistotarkastustoimenpide; yksityiskohtainen tarkastus</p> <p>Ajoitus: Tilinpäätös</p> <p>Laajuus: Käy läpi siirtosaamisissa olevat erät liittyen projektitulouttamiseen.</p> <p>Vahvista erien oikeellisuus projektikoordinaattorin Excel- seurantaan.</p> <p>Dokumentoi ja tee johtopäätös.</p>

Korkea riski = riski on korkea silloin, kun tiliin voi sisältyä olennainen virhe tai puute.

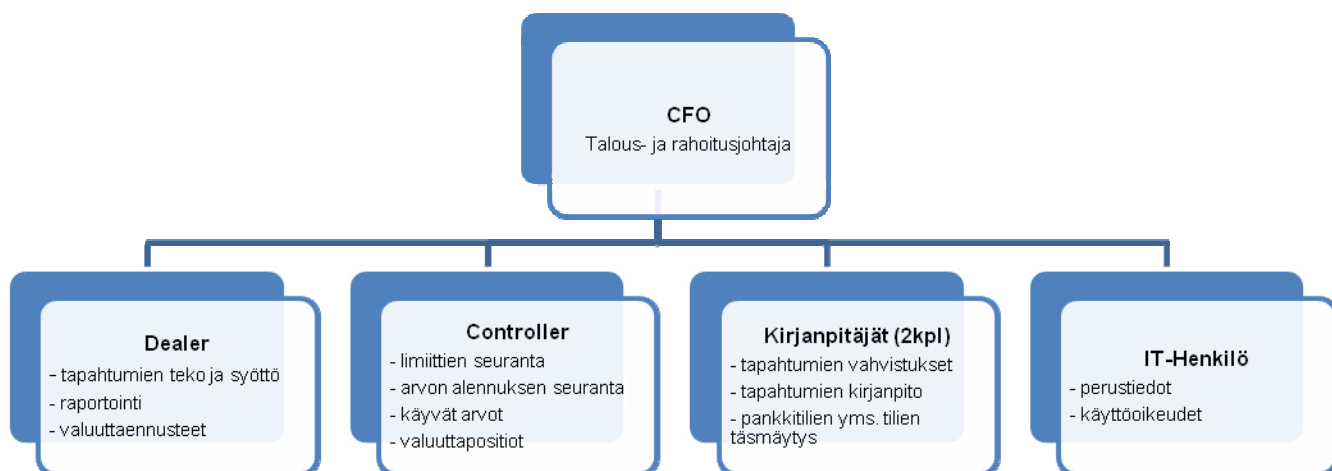
Tehtävä 3 (120 min.)

Kuulut Metalli Oyj:n tilintarkastustiimiin. Metalli Oyj:ssä on määritetty emoyrityksen rahoitusosaston toiminnot (Treasury-prosessi) taloudellisen raportoinnin kannalta relevantiksi liiketoimintaprosessiksi. Tehtävänäsi on arvioida Metalli Oyj:n Treasury-prosessin sisäisiä kontroleja.

Metalli Oyj toimii metalliteollisuusalaalla. Se valmistaa alumiinista osia koneisiin ja laitteisiin. Metalli Oyj on pieni/keskisuuri pörssi-yhtiö. Yhtiö on listattu Helsingin Pörssiin. Metalli Oyj:llä on pitkät perinteet Suomessa. Noin puolet Metalli Oyj:n liikevaihdosta tulee viennistä ja ulkomaisista tytäryrityksistä. Metalli Oyj on laajentunut viimeisen kolmen vuoden aikana yritysostoin Ruotsiin ja Latviaan. Tällä hetkellä konsernilla on valmistusta Suomessa, Ruotsissa ja Latviassa. Yritysostot on rahoitettu emoyrityksen myöntämällä konsernin sisäisillä valuuttalainoilla Ruotsin ja Latvian tytäryrityksille. Valmistavat yhtiöt myyvät tuotteet suoraan loppuasiakkaille.

Metalli Oyj myi alkuvuodesta 2008 sen ydinliiketoimintaan kuulumattoman Kasku -tuotelinjan konsernin ulkopuolelle. Kasku -tuotelinjan myynnistä Metalli Oyj sai merkittäviä käteisvaroja, joita Metalli Oyj on sijoittanut konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti.

Metalli Oyj:n rahoitustoiminnot on keskitetty emoyrityksen rahoitusosastolle (Treasury). Metalli Oyj:n rahoitusosaston nykyinen organisaatorakenne on seuraava:

Rahoitusosasto on vastuussa konsernin rahoitusriskien hallinnasta eli luottoriskistä, maksuvalmiusriskistä ja markkinariskeistä. Markkinariskejä ovat valuutta-, korko- ja muut hintariskit. Metalli Oyj pyrkii minimoimaan rahoitusriskinsä. Metalli Oyj:n hallitus on päättänyt rahoitusriskien minimoimiseksi vaadittavista toimista konsernin rahoituspolitiikassa.

Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään konsernin rahoitusosaston tavoitteet ja vastualueet. Rahoituspolitiikassa on määritetty myös rahoitusriskien hallinnan yksityiskohtaiset periaatteet, kuten esimerkiksi sallitut johdannaiset, suojausperiaatteet ja sallitut poikkeamat niille. Lisäksi siihen on listattu hyväksytyt vastapuolet ja niille hyväksytyt euromääräiset avoimet positiot. Lisäksi rahoituspolitiikassa on määritetty henkilökohtaisia riskirajoja (limiittejä) rahoitusosaston henkilöstölle. Vain talous- ja rahoitusjohtajan (CFO) päätöksellä voidaan poiketa sallituista riskirajoista 10 miljoonaa euroa. Lisäksi Dealerin yksittäisille kaupoille on asetettu 5 miljoonan euron raja, jonka

ylittäviin kaappoihin Dealer tarvitsee talous- ja rahoitusjohtajan (CFO) hyväksynnän. Rahoituspolitiikassa määritetään myös hallitukselle tehtävän kuukausiraportoinnin muoto. Kuukausiraportilla hallitus valvoo konsernin rahoituspolitiikan noudattamista. Poikkeamat rahoituspolitiikasta raportoidaan kuukausiraportissa.

Tytäryritysten rahoitustapahtumien vastapuolena on aina konsernin emoyritys. Tytäryrityksillä ei ole konsernin ulkopuolisia pankkilainoja, pankkitilejä, johdannaisia tai sijoituksia.

Rahoitusosastolla on käytössään Flee –treasuryjärjestelmä. Flee –treasuryjärjestelmää käytetään konsernin rahoitusriskien hallintaan, rahoitustapahtumien rekisteröintiin ja kirjanpitoon. Flee -treasuryjärjestelmä kattaa konsernin rahavarat (konsernitilit), ulkoiset valuutta- ja korkojohdannaiset, emoyrityksen sisäiset ja ulkoiset pitkä- ja lyhytaikaiset lainat sekä lainasaamiset. Lisäksi Flee -treasuryjärjestelmä sisältää Metalli Oyj:n kaikki sijoitukset. Flee -treasuryjärjestelmä laskee korot, efektiiviset korot ja johdannaisten arvostukset Flee -treasuryjärjestelmän sisältämien laskukaavojen mukaisesti.

Rahoitusosaston tehtävät on eriytetty erilaisin käyttöoikeuksin myös Flee -treasuryjärjestelmän toimintoihin, jotka vastaavat henkilöiden työtehtäviä. Tapahtuma kulkee Flee -treasuryjärjestelmässä seuraavasti:

Kun Dealer syöttää tapahtuman ensi kertaa Flee -treasuryjärjestelmään, Dealer saa automaattisesti (juoksevan) tapahtumanumeron. Tapahtuma on Dealerin syötön jälkeen Open - tilassa. Tämän jälkeen tapahtuma siirtyy automaattisesti Flee -treasuryjärjestelmässä kirjanpitäjälle vahvistusprosessiin. Kun tapahtuma on vahvistettu asianmukaisesti vastapuolen kanssa, tapahtuma siirtyy Confirmed –tilaan. Confirmed -tilasta kirjanpitäjä siirtää tapahtuman Final -tilaan. Final -tilassa tapahtuma menee kirjanpitoon ja tapahtumasta voidaan aloittaa maksut.

Flee -treasuryjärjestelmässä kaikki tapahtumat luokitellaan alkuperäisen syötön yhteydessä erilaisiin "salkkuihin". Näiden salkkujen avulla seurataan esimerkiksi konsernin valuuttakurssiriskiä muodostamalla niistä erilaisia positioita. Valuuttakurssiriskiä syntyy tytäryritysten valuuttamääräisistä myynneistä loppuasiakkaalle, eli niin sanotuista valuuttavirtapositioneista. Lisäksi valuutariskiä syntyy niin sanotuista tasepositiosta, jotka ovat ulkoisia pankkilainoja, ulkoisiin pankkilainoihin liittyviä johdannaisia ja konsernitilien yhteissaldoja eri valuutoissa. Metalli Oyj:n korkoriskillä ei ole tehtävän ratkaisun kannalta merkitystä.

Konsernin valuuttamääräisiä sisäisiä saamisia ja velkoja ei lueta mukaan tasepositioon. Tämä johtuu siitä, että sisäiset saamiset ja sisäiset velat eliminoiduvat konsernitilinpäätöksessä. Konserni käyttää ulkoisia valuuttatermiinejä valuuttapositionien suojaamiseen konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti. Suojaaminen tapahtuu siten, että valuuttavirtapositioneista suojataan konsernitasolla 80 – 100%. Nettotasepositio pyritään pitämään lähellä nolaa, joskin +/- 15 miljoonan euron vaihteluväli on sallittu. Tällä pyritään siihen, että tasepositiosta ei synny juurikaan konsernituloslaskelman rahoituseriin kirjattavia valuuttakurssieroja.

Valuuttavirtapositio käsittää tilauskannan. Valuuttamääräiset tilaukset luetaan valuuttavirtapositioon tilaushetkestä alkaen. Valuuttamääräiset tilaukset poistuvat valuuttavirtapositioista silloin, kun asiakas maksaa tilaukseen liittyvän myyntisaamisen. Valuuttavirtapositio kootaan konserniyhtiöiden kuukausittaisista ennusteraporteista kerran kuukaudessa, minkä perusteella suojaukset tehdään. Konserni ei käytä sisäisiä termiinejä tytäryritysten välillä, koska tytäryritykset eivät vastaa valuuttakurssieroista. Konserni ei noudata IAS 39 -standardin mukaista suojauslaskentaa, vaan kirjaa kaikki valuuttatermiinisopimukset tulosvaikutteisesti.

Osaan Metalli Oyj:n pitkäaikaisiin pankkilainoihin liittyy lainakovenantteja, joiden mukaan omavaraisuusaste on oltava vähintään 25 %:a. Velkaantumisaste voi olla enintään 65 %:a. Lainakovenantin rikkominen antaa pankille mahdollisuuden irtisanoa laina ja vaatia sen välitöntä takaisinmaksua. Yhden lainan korkomarginaali nousee tiettyssä suhteessa Metalli Oyj:n EBITDA-tuloksen pienentyessä (EBITDA= liikevoitto ennen poistoja ja arvonalennuksia).

Metalli Oyj on sijoittanut Kasku -tuotelinjasta saadut varat Metalli Oyj:n hallituksen määräämien ohjeiden mukaisesti. Sijoitukset on allokoitu niin sanotuille hyväksytyille vastapuolille määrätyn yhtiökohtaisen limiitin puitteissa. Sijoituksia on tehty pohjoismaisiin noteerattuihin osakkeisiin (20 %) ja joukkovelkakirjalainoihin (30 %). Lisäksi tavoitteena oli hajauttaa sijoitusten hintariskiä muualle Eurooppaan. Metalli Oyj valitsikin sijoituskohteeksi johtavan eurooppalaisen Finanssitavaratalo -pankin sijoitusrahastot (50 %). Sijoitukset on luokiteltu IAS 39 -standardin mukaisesti myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan aina käypään arvoon.

Metalli Oyj:n taloudellinen tilanne on heikentynyt nopeasti vuoden 2008 lopussa. Taloudellisen tilanteen heikentyminen on jatkunut vuoden 2009 aikana, jolloin Metalli Oyj:n liikevaihto ja tilauskanta ovat laskeneet voimakkaasti. Myös jo saatuja tilauksia on peruttu. Metalli Oyj:ssä on irtisanottu henkilöstöä vuoden 2009 aikana, mistä aiheutui merkittävät kertaluontoiset kulut.

Metalli Oyj:n sijoitusten käyvät arvot ovat laskeneet alle hankintameno. Konsernin politiikan mukaisesti Metalli Oyj on kirjannut arvonalennustappion osakkeista ja Finanssitavaratalon sijoituksista silloin, kun arvonalennus on ollut merkittävä (yli 10 %) tai pitkäaikainen (yli 1 vuosi). Joukkovelkakirjalainoista ei ole kirjattu arvonalennustappioita, koska niiden korkotuotot on saatu sopimusten mukaisesti. Myös valuuttakurssit ovat heilahdelleet voimakkaasti etenkin Ruotsissa ja Latviassa.

Edellä kuvattujen tapahtumien johdosta Metalli Oyj:n tulos on kääntynyt tappiolliseksi. Metalli Oyj:n omavaraisuusasteen odotetaan heikkenevän merkittävästi.

Metalli Oyj:n vahvistettu lainalimiitti eräännyy 2009 viimeisen neljännesvuoden aikana. Metalli Oyj on aloittanut pankkien kanssa neuvottelut sen jatkamisesta. Pankit ovat vedonneet vaikeaan rahoitustilanteeseen, mutta näyttäisi siltä, että limiittiä jatketaan. Limiitin määrää tullaan kuitenkin pienentämään 20 %:a.

Metalli Oyj:n henkilöstön irtisanomiset koskivat kaikkia osastoja, myös rahoitusosastoa. Yksi pääasiassa kontrollitehtäviä hoitanut henkilö irtisanottiin. Hänen tehtävänsä jaettiin siten, että dealer otti hoitaakseen rahoitusosaston kuukausiraportoinnin ja controller tapahtumien vahvistusprosessin ja rahoituspolitiikassa määrättyjen erilaisten liimitien seurannan.

Metalli Oyj on identifioinut ja dokumentoinut rahoitusosaston sisäiset kontrollit liitteeseen 1. Jokaisen Treasury-prosessin kontrollin osalta Metalli Oyj on kuvannut kontrolli-

tavoitteet ja liittänyt ne vastaaviin tilinpäätöskannanottoihin (Financial Statement Assertions).

Tehtävä (a)

Täydennä liitteen 1 kontrollilistaan puuttuva kontrollikuvaus Metalli Oyj:n kontrolleihin no: 1, 2, 3, 8, 9, 10,13, 14, 22 ja 37 sekä niihin liittyvät relevantit tilinpäätöskannanotot (*Financial Statement Assertions*). Käytä vastaamiseen KHT-tutkintokansiossa olevaa tehtävän vastauspohjaa.

Puuttuvan kontrollikuvauksen tulee olla kontrollitavoitteen mukainen, tukea rahoitusosaston toiminnan tavoitteiden saavuttamista ja varmistaa kirjanpitoaineiston oikeellisuutta.

Puuttuvan kontrollikuvauksen laadinnassa ei tarvita erityistä tilintarkastuskokemusta rahoitustoiminnoista.

Tehtävä (b)

Selosta, miksi kontrolleissa no 27, 30, 32 ja 34 ei saavuteta esitettyjä kontrollitavoitteita Metalli Oyj:n heikentyneessä taloudellisessa tilanteessa.

LIITE 1 Metalli Oyj Treasury-prosessi

LIITE 1

Metalli Oyj
Treasury-prosessi
Tilinpäätöskannanotot (Financial Statement Assertion)

A= Accuracy = Oikeellisuus

C= Completeness = Täydellisyys

CO= Cut-off = Katko

E/O= Existence/Occurrence = Olemassaolo/Tapahtuminen

PD= Presentation & Disclosure = Esittämistapa

RO= Rights and Obligations = Oikeudet ja Velvoitteet

V= Valuation = Arvostaminen

Kontrolli numero	Alaprosessi	Kontrollitavoite	Kontrollikuvaus	Financial statement assertions						
				A	C	CO	E/O	PD	RO	V
1	Kauppojen syöttö	Kaikkien toteutettujen kauppojen sisäinen seuranta ja valvonta on järjestetty asianmukaisesti.								
2	Kauppojen syöttö	Vain valtuutetut henkilöt voivat tehdä kauppia vastapuolen kanssa.								
3	Kauppojen syöttö	Kaikki kaupat on toteutettu hyväksytyjen lomiitten puitteissa.								
4	Kauppojen syöttö	Kaikki toteutetut kaupat syötetään Flee – treasuryjärjestelmään.	Vain dealerilla on oikeus syöttää ja muokata kauppia Flee - treasuryjärjestelmässä. Kauppojen ehdot vahvistetaan vastapuolten kanssa syötön jälkeen.	A			E/O			
5	Vahvistukset	Kaikki toteutetut kaupat syötetään Flee – treasuryjärjestelmään.	Vain kirjanpitäjillä on pääsy kauppojen automaattiseen pankkien väliseen vahvistussysteemiin. Kirjanpitäjät myös hoitavat kaikki mahdolliset manuaaliset vahvistukset päivittäin. Kirjanpitäjät on ilmoitettu vastapuolille vahvistuksia hoitaviksi henkilöiksi.	A	C	CO	E/O			
6	Vahvistukset	Kaikki toteutetut kaupat syötetään Flee – treasuryjärjestelmään.	Kirjanpitäjä palauttaa kaupan dealerille selvitetäväksi Flee- treasuryjärjestelmässä, jos siinä on ero vahvistukseen. Vahvistuksen jälkeen kauppa siirtyy kirjanpitoon.	A			E/O			

7	Treasury kirjanpito – yleistä	Uuden instrumentin kirjanpito käsittely on asianmukaisesti varmistettu.	Yhtiöllä on nimetty IFRS-asiantuntija (treasury ulkopuolelta), jolla hyväksytään kaikki uusien instrumenttien kirjausperiaatteet ennen niiden luomista Flee – treasuryjärjestelmään.	A			E/O		RO	V
8	Flee	Pääsy Flee - treasuryjärjestelmään on asianmukaisesti rajattu.								
9	Flee	Flee - treasuryjärjestelmän työtehtävät on asianmukaisesti eriytetty järjestelmässä.								
10	Flee	Pääsy Flee- treasuryjärjestelmän perustietoihin on asianmukaisesti rajattu ja niihin liittyvät työtehtävät on eriytetty järjestelmässä.								
11	Flee	Tapahtumat syötetään oikein ja täydellisinä Flee – treasuryjärjestelmään.	Jos transaktioon tehdään muutoksia Final -tilassa, vain IT-henkilö voi palauttaa tapahtuman dealerille, jolloin tapahtuma käy uudestaan läpi normaalin vahvistusprosessin Flee - treasuryjärjestelmässä.				E/O			
12	Flee	Kirjanpitoaineisto siirretään päivittäin Flee - treasuryjärjestelmästä pääkirjaan.	Treasuryn IT-henkilö varmistaa päivittäisen kirjanpidon siirtoajan toteutumisen täydellisenä siirto raportista.	A	C	CO	E/O			
13	Flee	Flee - treasuryjärjestelmästä siirretty kirjanpitoaineisto täsmäytetään kuukausittain pääkirjaan.								
14	Flee	Muutokset Flee - treasuryjärjestelmän perustietoihin ovat asianmukaisessa seurannassa ja ne on asianmukaisesti hyväksytyt.								

15	Flee	Muutokset Flee - treasuryjärjestelmän perustietoihin on asianmukaisesti hyväksytty.	Flee - treasuryjärjestelmästä on saatavissa tapahtuma-kohtainen audit trail - tiedosto sisältäen päivän, kellonajan ja tekijän.				E/O			
16	Pankkitilit ja kassan hallinta	Pankkitilit ja niiden käyttäjät on asianmukaisesti hyväksytty.	IT-henkilö avaa uudet pankkitilit Flee - treasuryjärjestelmään hallituksen päätöksen perusteella.				E/O		RO	
17	Pankkitilit ja kassan hallinta	Pankkitilit ja niiden käyttäjät on asianmukaisesti hyväksytty.	IT-henkilö myöntää pankkitilien käyttöoikeudet maksatusta hoitaville henkilöille hallituksen päätöksen perusteella.				E/O			
18	Pankkitilit ja kassan hallinta	Pankkitilit ja niiden käyttäjät on asianmukaisesti hyväksytty.	Controller inventoi pankkitilien käyttöoikeudet vuosittain ja tekee ilmoitukset vastapuolille.	A	C		E/O			
19	Pankkitilit ja kassan hallinta	Maksut on asianmukaisesti hyväksytty.	Toinen kirjanpitäjä ajaa maksut päivittäin Flee - treasuryjärjestelmästä ja toinen tekee ajon perusteella maksun pankkisolvelutuksella.				E/O			
20	Pankkitilit ja kassan hallinta	Maksut on asianmukaisesti hyväksytty.	Kirjanpitäjät eivät voi muuttaa Flee - treasuryjärjestelmän maksatustietoja (muuta kuin pvm, summa ja kommenttikenttä). Manuaalisiin maksuihin tarvitaan controllerin hyväksyntä.				E/O			
21	Pankkitilit ja kassan hallinta	Pankkitili -limiittejä seurataan asianmukaisesti.	Controller seuraa päivittäin pankkitilien saldoja ja että saldot ovat pankkien myöntämien limiittien rajoissa. Lisäksi hän ajaa kassavirtaennusteen ja varmistaa limiittien riittävyyden seuraavan kahden viikon ajaksi. Toteutuneet ja ennustetut limiititylytykset hän raportoi CFO:lle.		C		E/O	PD		V
22	Pankkitilit ja kassan hallinta	Maksut on kirjattu oikein ja virheet maksuissa tai kirjauksissa huomataan nopeasti.								

23	Lainat	Nostetut lainat on asianmukaisesti hyväksytty.	Hallitus päättää lainojen nostosta sekä niihin tehtävistä merkittävistä muutoksista. Lainakansioon arkistoidaan myös hallituksen päätös.				E/O		RO	
24	Lainat	Nostetut lainat on asianmukaisesti hyväksytty.	CFO hyväksyy kaikki lainasopimukset ja niihin liittyvät mahdolliset muut sopimukset (muun muassa johdannaiset ja vakuudet).				E/O		RO	
25	Lainat	Korkokulut on kirjattu oikean suuruisena.	Controller vertaa neljännesvuosittain pankkien vahvistuksista lainojen kertyneen koron Flee - treasuryjärjestelmän laskemaan kertyneeseen korkoon. Lisäksi hän tarkastaa efektiivisen koron laskennan.	A	C	CO	E/O		RO	V
26	Lainat	Kovenanttiehtoja seurataan asianmukaisesti.	Controller raportoi lainojen kovenanttiehtojen noudattamisen vastapuolille neljännesvuosittain ja neuvottelee niistä tarpeen tullen CFO:n ja yhtiön juristin kanssa.						RO	
27	Lainat	Kovenanttiehtoja seurataan asianmukaisesti.	Kovenanttiehdoissa seurattavat toteutuneet tunnusluvut ja jäljellä oleva liikkumavara kovenanttirajaan raportoidaan kuukausittain hallitukselle.						RO	
28	Sijoitus-toiminta	Sijoituskohteet on asianmukaisesti hyväksytty.	Sijoitukset on tehty hallituksen asettamien limiittien ja hyväksytyjen vastapuolien kanssa ja ne raportoidaan hallituksen kuukausiraportissa.				E/O			
29	Sijoitus-toiminta	Sijoituskohteet on arvostettu asianmukaisesti.	Noteeratut sijoitukset arvostetaan päivittäin ajamalla arvostukset Bloombergistä Flee - treasuryjärjestelmään. Controller varmistaa päivityksen onnistumisen.							V

30	Sijoitus-toiminta	Sijoituskohteet on asianmukaisesti arvostettu.	Noteeraamattomat sijoitukset esimerkiksi Finanssitavaratalo -pankin rahastot arvostetaan neljännesvuosittain vastapuolilta pyydettyjen vahvistusten perusteella.								V
31	Valuuttakurssiriski	Valuuttapositiot on oikein määritelty.	Controller kerää kuukausittain valuuttakurssien nusteet yksiköistä ja syöttää ne Flee - treasuryjärjestelmän ennustesalkkuun.				E/O				
32	Valuuttakurssiriski	Valuuttapositiot on oikein määritelty.	Controller kerää taseposition kerran kuukaudessa. Tasepositio koostuu valuuttamääräisistä ulkoisista pankkilainoista, niihin liittyvistä johdannaisista ja konsernitilien yhteissaldoista. Konsernin sisäisiä saamia ja velkoja ei lue-ta mukaan taseposition, koska ne eliminoiduvat konsernitilinpäätöksessä.				E/O				
33	Valuuttakurssiriski	Valuuttapositiot on oikein määritelty.	Controller seuraa neljännesvuosittain valuuttamääräisten ennusteiden tarkkuutta ja ottaa yhteyttä yksikköön jos ennustetarkkuus on alle 70%:a.				E/O				
34	Valuuttakurssiriski	Johdannaistransaktiot on asianmukaisesti hyväksytyt.	Dealer suorittaa kuukausittain tase- ja valuuttavirtaposition suojaustoimenpiteet ja raportoi valuuttavirtaposition suojausasteet ja mahdollisesti avoimen taseposition hallituksen kuukausiraportissa.	C			E/O		RO		V
35	Valuuttakurssiriski	Johdannaistransaktiot on asianmukaisesti arvostettu.	Controller ajaa päivittäin Bloombergistä (tietojärjestelmä, josta käyttäjä saa mm. reaaliaikaista markkinatietoa) valuuttakurssit ja korot Flee-treasuryjärjestelmään. Johdannaiset arvostetaan näitä syöttötietoja käyttäen.								V

36	IFRS 7 liitetiedot	Rahoitusinstrumentit on esitetty oikein tilinpäätöksessä.	Controller tekee rahoitusinstrumenttien IFRS 7 -standardin mukaiset liitetiedot vuositilinpäätökseen ja CFO hyväksyy ne.					PD		
37	Sisäisten kontrollien seuranta	Rahoitusosaston kontrollitoimenpiteiden seuranta.								

Tehtävä 4 (120 min.)

Tänään on 10.4.2009. Olet lääkäritoimintaa harjoittavan Diagnoosi Oy:n tilintarkastustiimin jäsen. Diagnoosi Oy valmistautuu tilikautta 2008 käsittelevään varsinaiseen yhtiökokoukseen. Yhtiön päävastuullinen tilintarkastaja Antti Auditori tulee luoksesi ja pyytää sinua laatimaan Diagnoosi Oy:n tilintarkastuksen tueksi muistion.

Taustatiedot Diagnoosi Oy:stä ja syyt muistion pyytämiselle on kerrottu tehtävän liitteessä 1. Käytössäsi on myös Diagnoosi Oy:n voimassa oleva yhtiöjärjestys (liite 2) ja osakasluettelo (liite 3).

Liitteestä 1 käy muun muassa ilmi, että yhtiön hallituksen puheenjohtajan Tiina Terän ja hallituksen jäsenen Erkki Euromaan välillä on syntynyt erimielisyyttä tilikauden voiton käyttämisestä. Erimielisyyden vuoksi Erkki Euromaa on jättänyt hallituksen voitonjakoesitystä koskevaan päätökseen eriävän mielipiteen.

Tehtävä

4.1 Kerro muistiossa, mitä Diagnoosi Oy:n hallituksen olisi osakeyhtiölain perusteella pitänyt huomioida voitonjakoesityksestä päättäessään. Kommentoi muistiossa osakeyhtiölain perusteella myös voitonjakoa koskevia Erkki Euromaan ja Tiina Terän mielipiteitä.

4.2 Arvioi muistiossa osakeyhtiölain perusteella, onko Diagnoosi Oy:n hallinnossa tapahtunut tai tapahtumassa seikkoja, jotka tilintarkastajan olisi huomioitava.

LIITE 1 Taustatiedot Diagnoosi Oy:stä ja syyt muistion pyytämiselle

LIITE 2 Diagnoosi Oy:n yhtiöjärjestys

LIITE 3 Diagnoosi Oy:n osakasluettelo

LIITE 1

Taustatiedot

Diagnoosi Oy on Suomeen rekisteröity osakeyhtiö. Diagnoosi Oy perustettiin vuonna 2002, kun neljä kokenutta lääkäriä Paula Parasjoki, Simo Särämänen, Tauno Tarkkamarkka ja Tiina Terä päättivät yhdistää vastaanottonsa. Perustajaosakkaat keskustelivat yhtiötä perustaessaan, että yhtiön vakaan kehityksen kannalta olisi parasta, jos vastaanoton pitämisen aikanaan lopettavat osakkaat myisivät osakkeensa kokeneelle lääkärille. Tämä kokenut lääkäri jatkaisi vastaanoton pitämistä yhtiön osakkaana. Osakkeiden myyntitilanteiden varalta yhtiöjärjestykseen otettiin lunastuslauseke (ks. liite 2).

Diagnoosi Oy:n vastaanottotiloja laajennettiin vuonna 2006. Koska Diagnoosi Oy:n voitonjako oli ollut avokätistä, yhtiö tarvitsi investointeja varten lisärahoitusta. Osakkaat eivät halunneet ottaa lisää pankkilainaa, koska pankki edellytti lainan vakuudeksi osakkaiden omavelkaista takausta. Diagnoosi Oy:öön kaivattiin myös liiketoimintaosaamista.

Lisärahoituksen ja liiketoimintaosaamisen tarpeiden vuoksi osakkaat päättivät lähestyä yksityistä pääomasijoittajaa Erkki Euromaata tammikuussa 2006. Euromaalla oli omistuksia myös muissa lääkäryhtiöissä, joten toimiala oli tuttu Euromaalta. Euromaa sijoitti Diagnoosi Oy:ön lisärahoitukseen tarvittavat varat. Diagnoosi Oy suuntasi Euromaalta osakeannin, jossa Euromaa merkitsi 40 kantaosakesarjaan kuuluvaa osaketta. Samalla Euromaan ja Diagnoosi Oy:n muiden osakkaiden välillä tehtiin sopimus, jonka mukaan Euromaalta kuuluu paikka Diagnoosi Oy:n hallituksessa. Lisäksi Euromaa lupasi osallistua Diagnoosi Oy:n liiketoiminnan kehittämiseen.

Erkki Euromaan osallistumisen myötä liiketoiminta kehittyi suotuisasti. Diagnoosi Oy:n uusiksi osakkaiksi liittyivät lääkärit Heikki Lääke ja Terttu Topp marras-joulukuussa 2006. Diagnoosi Oy:n voimassaoleva osakasluettelo on liitteenä 3.

Keväällä 2009 osakkaat Tauno Tarkkamarkka ja Paula Parasjoki ovat eläkeiässä. Tarkkamarkka on lopettanut ja Parasjoki on lopettelemassa vastaanoton pitämistä Diagnoosi Oy:ssä. Viime aikoina Diagnoosi Oy:ssä on ollut erimielisyyksiä. Erkki Euromaa haluaisi laajentaa yhtiön toimintaa uusille paikkakunnille tarvittaessa yritysostoin. Kuulopuheiden perusteella Euromaa olisi käynyt keskusteluja järjestelystä, jossa Diagnoosi Oy sulautuisi isompaan lääkäryhtiöön. Hallituksessa Euromaan lisäksi olevat lääkäriosakkaat Tiina Terä ja Simo Särämänen eivät kannata tällaisia suunnitelmia.

Diagnoosi Oy:n liikevaihto viimeksi päättyneellä tilikaudella 2008 oli 1 861 020 euroa, taseen loppusumma 2 355 471 euroa ja tilikauden voitto 191 462 euroa.

Syyt muistion pyytämiseksi

Antti Auditori pyysi huomioimaan muistiota laadittaessa seuraavat asiat.

Diagnoosi Oy:n hallitus piti tilinpäätöskokouksen 9.2.2009. Hallituksen kokouksessa Erkki Euromaa esitti, että voitonjaosta pidättäytyttäisiin lähivuosina. Tiina Terä ja Simo Särämänen halusivat kuitenkin noudattaa vakiintunutta voitonjakokäytäntöä. Käytäntö oli kirjattu hallituksen jo vuonna 2002 hyväksymään osingonjakopolitiikkaan, jonka mukaan Diagnoosi Oy:n tuloksesta pyritään jakamaan osakkeenomistajille mahdollisimman suuri osuus verotukselliset näkökohdat huomioiden.

Tiukkasanaisten keskustelujen jälkeen hallitus joutui äänestämään voitonjakoesityksestä. Tiina Terän ja Simo Särämäsen äänillä hallitus hylkäsi Euromaan esityksen ja

päätti esittää, että tilikaudelta jaetaan osinkoa tilikauden voiton verran. Euromaa kuitenkin jätti hallituksen kokouksen pöytäkirjaan seuraavan erivän mielipiteen:

Diagnoosi Oy:n tulisi pidättäytyä kokonaan voitonjaosta tilikaudelta 2008. Tilikauden voitto 191 461,91 euroa tulisi jättää voittovarojen tilille ja käyttää investointeihin sekä yhtiön toiminnan kehittämiseen.

Vuoden 2009 aikana yhtiön lainoja erääntyy maksettavaksi olennaisesti päättynyttä tilikautta enemmän. Samaan aikaan yhtiön täytyy investoida muun muassa vastaanottotilojen sisustukseen ja uusiin hoitolaitteisiin. Investoinneista aiheutuvien kustannusten tarkka määrä ei ole hallituksen tiedossa. Joka tapauksessa pelkästään hoitolaitteiden kustannukset voivat olla satojatuhansia euroja. Rungas voitonjako on ylipäättään laman aikana merkittävä riski, koska yksityislääkäripalveluiden käyttö vähenee ja vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen saatavuus vaikeutuu. Diagnoosi Oy:n tulot tulevat pienentymään asiakkaiden vähenemisen ohella siksi, että kaksi yhtiössä työskentelevää lääkäriä on eläkeiässä eikä seuraajia ole tiedossa.

Edellä esitetyn lisäksi kiinnitän huomiota siihen, että yhtiön hallitus on voitonjakoesitystä laatiessaan analysoinut puutteellisesti yhtiön taloudellista tilannetta ja sen kassavarojen kehitystä. Analyysin puutteellisuuden osoittaa se, että hallitus ei ole laatinut lainkaan tulevia kassavirtoja koskevaa laskelmaa.

Hallituksen kokouksessa 9.2.2009 Tiina Terä oli täysin eri mieltä Euromaan erivässä mielipiteessä esitetyistä asioista. Terän mielestä menneen tilikauden voiton käyttäminen investointeihin ja toiminnan kehittämiseen on lain vastaista. Terän mukaan osakeyhtiön tarkoituksena on tuottaa voittoa osakkeenomistajille. Terän mielestä Diagnoosi Oy:n hallitus ei voi esittää nollaosinkoa, koska tilikausi oli voitollinen ja Diagnoosi Oy:ssä on jakokelpoisia varoja. Päätös olisi Terän mielestä vastoin yhtiön hallituksen vuonna 2002 hyväksymää osingonjakopolitiikkaa.

Hallituksen kokouksessa 9.2.2009 selvisi myös, että Tauno Tarkkamarkka oli myynyt omistamansa 10 kantaosakesarjan ja 10 vastaanotto-osakesarja II:n osaketta Erkki Euromaalille 3.2.2009. Euromaa kertoi kaupasta hallituksen kokouksessa 9.2.2009. Euromaa antoi Terälle jäljennöksen kauppakirjasta sekä varainsiirtoveron maksamista koskevasta kuitista. Asiakirjat merkittiin hallituksen pöytäkirjaan tiedoksi. Tämän jälkeen hallitus ei ole ryhtynyt asiassa muihin toimenpiteisiin.

Muutama päivä hallituksen 9.2.2009 pidetyn kokouksen jälkeen Paula Parasjoki kertoi Tiina Terälle harkitsevansa kaikkien Diagnoosi Oy:n osakkeidensa myyntiä Euromaalille, joka oli luvannut niistä hyvän hinnan.

Simo Särämänen ja Tiina Terä eivät haluaisi Euromaan omistusosuuden kasvavan, koska Euromaa saattaisi kasvaneen vaikutusvaltansa turvin muuttaa yhtiön osingonjakopolitiikkaa ja toteuttaa laajentumissuunnitelmiaan. Särämänen ja Terä päättivät ottaa yhteyttä hyvin tuntemaansa erikoislääkäri Minna Mainioon, joka olisi heidän mielestään soveltuva yhtiön osakkaaksi. Särämänen, Terän ja Mainion suunnitelman mukaan Mainio ostaa kaikki Parasjoen omistamat Diagnoosi Oy:n osakkeet ja Mainion osakkeiden hankkimista varten ottaman lainan vakuudeksi pantataan Diagnoosi Oy:n omistamia muiden yhtiöiden osakkeita.

YHTIÖJÄRJESTYS

Diagnoosi Oy

1 § Toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on Diagnoosi Oy ja kotipaikka Kuopio.

2 § Toimiala

Yhtiön toimialana on lääkäri-, hammaslääkäri- ja muun terveydenhuoltotoiminnan sekä siihen läheisesti liittyvän toiminnan harjoittaminen. Yhtiö voi lisäksi harjoittaa tutkimus- ja konsultointitoimintaa, henkilöstön välitys- ja vuokraustoimintaa ja sijoitustoimintaa sekä omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja arvopapereita ja käydä niillä kauppaa.

3 § Tilikausi

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

4 § Osakkeet ja varojen jakaminen

Yhtiön osakkeet jakautuvat seitsemään osakelajiin seuraavasti:

kantaosakesarja,
vastaanotto-osakesarja I,
vastaanotto-osakesarja II,
vastaanotto-osakesarja III,
vastaanotto-osakesarja IV,
vastaanotto-osakesarja V ja
vastaanotto-osakesarja VI.

Vastaanotto-osakesarjaan kuuluvan osakkeen omistaminen oikeuttaa harjoittamaan vastaanottotoimintaa yhtiössä yhtiön tarkoituksen ja toimialamääräyksen mukaisesti. Kantaosakesarjaan kuuluvan osakkeen omistaminen ei tuota vastaavaa oikeutta.

Yhtiökokous päättää yhtiön varoja jaettaessa jokaisen osakesarjan kohdalta erikseen kyseiselle osakesarjalle jaettavan varojen määrän seuraavilla perusteilla: Vastaanotto-osakesarjaan kuuluvalle osakkeelle kuuluu osuus, joka määräytyy jakamalla kyseisen vastaanotto-osakesarjan mukaiselle kustannuspaikalle tilikauden aikana kohdistuneiden kyseisen vastaanottotoiminnan tuottojen ja tähän toimintaan kohdistuneiden hallinnointipalkkioiden ja muiden kulujen erotuksen sekä aikaisemmilta tilikausilta jakamatta jääneiden vastaavien erotusten summa kyseiseen vastaanotto-osakesarjaan kuuluvien osakkeiden lukumäärällä. Kantaosakesarjaan kuuluvalle osakkeelle kuuluu osuus, joka määräytyy vähentämällä jaettavista varoista vastaanotto-osakesarjoihin kuuluville osakkeille kuuluvat osuudet ja jakamalla erotus kantaosakesarjaan kuuluvien osakkeiden lukumäärällä.

Hallitus huolehtii yhtiön laskentatoimen järjestämisestä siten, että osakkeille 3 momentin mukaisesti kuuluvat osuudet ovat todennettavissa.

Yhtiön osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

5 § Hallitus

Yhtiöllä on hallitus, jonka jäsenet valitsee yhtiökokous. Hallitukseen kuuluu kolme (3) varsinaista jäsentä.

Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

6 § Toimitusjohtaja

Yhtiöllä voi olla toimitusjohtaja, jonka valitsee hallitus.

7 § Edustaminen

Yhtiötä edustaa hallitus. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla on kummallakin yksin oikeus edustaa yhtiötä.

Hallitus voi antaa oikeuden edustaa yhtiötä nimetyille henkilölle.

8 § Tilintarkastaja

Yhtiöllä on tilintarkastaja, jonka valitsee yhtiökokous. Jos valittu tilintarkastaja ei ole tilintarkastuslaissa tarkoitettu KHT- tai HTM-yhteisö, on valittava ainakin yksi varatilintarkastaja.

Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

9 § Lunastuslauseke

Osakkeenomistajalla tai yhtiöllä on oikeus lunastaa muulta omistajalta kuin yhtiöltä toiselle siirtyvä osake seuraavilla ehdoilla:

- 1) Osakkeenomistajan lunastusoikeus on ensisijainen. Yhtiö voi lunastaa siirtyvän osakkeen vain, jos kukaan osakkeenomistaja ei käytä lunastusoikeuttaan.
- 2) Lunastusoikeus ei koske avio-oikeuteen, perintöön, testamenttiin, sulautumiseen, jakautumiseen tai yhtiömuodon muutokseen perustuvaa saantoa.
- 3) Lunastushinta on vastikkeellisessa ja vastikkeettomassa saannossa osakkeen käypä hinta. Vastikkeellisessa saannossa käyväksi hinnaksi katsotaan osakkeen luovuttajan ja siirronsaajan sopima hinta, jollei näytetä, ettei tämä hinta ole käypä hinta.
- 4) Hallituksen on ilmoitettava osakkeenomistajille osakkeen siirtymisestä kolmen (3) viikon kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on ilmoitettu hallitukselle. Samalla hallituksen on ilmoitettava osakkeenomistajille, aikooko yhtiö käyttää toissijaista lunastusoikeuttaan. Jos osake on siirtynyt vastikkeellisella saannolla, ilmoituksessa on mainittava osakkeen luovuttajan ja siirronsaajan sopima hinta. Ilmoitus on toimitettava, kuten yhtiökokouskutsu toimitetaan.
- 5) Osakkeenomistajan on esitettävä hallitukselle kirjallinen lunastusvaatimus kuuden (6) viikon kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on ilmoitettu hallitukselle. Yhtiön on ilmoitettava yhtiön lunastusoikeuden käyttämisestä osakkeen siirronsaajalle seitsemän (7) viikon kuluessa siitä, kun osakkeen siirtymisestä on ilmoitettu hallitukselle.

6) Jos useat osakkeenomistajat haluavat käyttää lunastusoikeuttaan, hallituksen on jaettava osakkeet lunastukseen halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden suhteessa. Jos osakkeiden jako ei mene tasan, ylijääneet osakkeet jaetaan arvalla.

7) Lunastushinta on suoritettava neljän (4) viikon kuluessa viimeisestä mahdollisesta lunastusvaatimuksen esittämispäivästä tai lunastushinnan vahvistamispäivästä.

OSAKASLUETTELO*Diagnoosi Oy*

Nimi	Osoite	Osakkeiden lukumäärä osakelajeittain						
		Kanta	I	II	III	IV	V	VI
Tiina Terä	Niiralalanmonttu 2, 70100 Kuopio	10	10	0	0	0	0	0
Tauno Tarkkamarkka	Puijonkuve 11, 70100 Kuopio	10	0	10	0	0	0	0
Simo Särmänen	Kolmisoppikuja 31 A, 70100 Kuopio	10	0	0	10	0	0	0
Paula Parasjoki	Torinvieruskuja 3 A 12, 70100 Kuopio	10	0	0	0	10	0	0
Heikki Lääke	Julkulanmutka 4, 70100 Kuopio	10	0	0	0	0	10	0
Terttu Topp	Saaristokaupunginraitti 31 F 2, 70100 Kuopio	10	0	0	0	0	0	10
Erkki Euromaa	Rönötie 8, 70100 Kuo- pio	40	0	0	0	0	0	0
Yhteensä		100	10	10	10	10	10	10

Kuopiossa 10.12.2006

Tiina Terä
hallituksen puheenjohtaja

KESKUSKAUPPAKAMARI
Tilintarkastuslautakunta
KHT-TUTKINTO 6.9.2009

2-OSA

TILINTARKASTUSKERTOMUS JA TILINTARKASTAJAN MUU RAPORTOINTI (7 tuntia)

Ratkaise seuraavat tehtävät (1–2) voimassa olevien säädösten sekä hyvän tilintarkastustavan ja hyvän kirjanpitolain perusteella. Tehtäviin voi vastata KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry:n julkaiseman Tilintarkastusalan suositukset –teoksen mukaisesti. Vastauksissa tilintarkastajan raportit voi laatia KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry:n julkaiseman Tilintarkastusalan kertomukset ja lausunnot -teokseen sisältyvien mallien mukaisesti.

Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, että tehtävissä esiintyvät yritykset, henkilöt ja tunnistetiedot ovat kuvitteellisia. Tehtävän pohjana on käytetty todellisen listayhtiön IFRS-tilinpäätöstietoja. Tehtävään on lisätty taustatietoja, virheitä ja puutteita, joilla kuitenkin ei ole mitään tekemistä kyseisen yrityksen eikä sen tilinpäätöstietojen kanssa. Tehtävien yhteydessä esittämättömillä hallinto- ja kirjanpitoasiakirjoilla tai tehtävissä mainituilla, mutta esittämättömillä liitteillä ei ole merkitystä tehtävien ratkaisussa. Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, että tilinpäätöslukuja on esitetty joissakin kohdissa pyöristettyinä. Tehtävien ratkaisussa ei ole merkitystä sillä, mille viikonpäiville päivämäärät sijoittuvat.

Tehtävässä on poistettu tiettyjä osia, jotka mainitaan tehtävässä erikseen. Poistetuilla osilla ei ole vaikutusta tehtävän ratkaisuun. Arvostelussa ei anneta pisteitä tuloslaskelman, taseen, rahavirtalaskelman (tai rahoituslaskelman), liitetietojen tai tehtävien taulukoiden teknisiä yhteenlaskutoimituksia koskevista seikoista. Vastatessasi voit luottaa siihen, että tehtävän taustatiedoissa esitetyt asiat (s. 2) ovat oikein.

Tehtävässä emoyrityksen tuloslaskelma ja tase on esitetty joiltain osin kirjanpitoasetuksen vähimmäiskaava vaatimuksia suppeampana. Arvostelussa ei anneta pisteitä emoyrityksen tuloslaskelman ja taseen esityslaajuutta koskevista seikoista. Vastausten arvostelussa voi saada plus- ja miinus pisteitä. Tehtävissä vaadituissa raporteissa olevista kielioppi- tai kirjoitusvirheistä sekä esitystapaa koskevista virheistä voi saada miinus pisteitä.

Tehtävissä IFRS:n (*International Financial Reporting Standards*) mukainen tilinpäätös tarkoittaa kirjanpitolain 7 a -luvun mukaisten kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittua tilinpäätöstä. FAS:n (*Finnish Accounting Standards*) mukainen tilinpäätös tarkoittaa Suomen voimassa olevan kirjanpitolain mukaan laadittua muuta tilinpäätöstä kuin lain 7 a -luvussa tarkoitettua kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaan laadittua tilinpäätöstä.

Tehtävässä käytetään seuraavia lyhenteitä:

Te, T€ = tuhatta euroa; Me, M€ = miljoonaa euroa; tj = toimitusjohtaja; vt = virkaa tekevä; MBO = Management buy out; UK = United Kingdom, EBITDA = voitto ennen veroja, poistoja ja arvonalentumisia; FIFO = first in first out; YT = yhteistoiminta.

Käytä tehtäviin vastatessasi tietokoneen työpöydältä KHT-tutkinto-kansioista löytyviä vastauspohjia. Tehtävät tallennetaan käyttämällä tallennusnimessä tehtävän otsikkoa ja vastaajan tunnistenumeroa. Esimerkiksi kokelas, jonka tunnistenumero on 123456, tallentaa vastauksensa seuraavasti:

2-osa Tehtävä 1_123456

2-osa Tehtävä 2_123456 jne

Taustatiedot

Natrium Oyj on vuodesta 1975 lähtien Helsingin pörssissä julkisesti noteerattu osakeyhtiö. Natrium Oyj:n ja sen tytäryritysten tilikausi on 1.7.–30.6. Tehtävässä termeillä ”Natrium” ja ”Natrium-konserni” tarkoitetaan emoyhtiö Natrium Oyj:n ja sen tytäryritysten muodostamaa konsernia. Termeillä ”Natrium Oyj” tai ”yritys” tarkoitetaan emoyhtiötä.

Konsernin tilinpäätös on laadittu soveltamalla IFRS-standardeja. Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu noudattaen suomalaista kirjanpitoikäytäntöä (FAS).

Konserniin kuuluu emoyhtiön tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 päättyessä kaksikymmentä (20) tytäryritystä. Tytäryrityksistä kaksitoista on toimivia yrityksiä.

Toiminnasta ja myynnistä olennaisin osa tapahtuu Pohjoismaissa ja Turkissa. Muissa maissa on vain vähäistä toimintaa. Yrityksen toimialana on tietojärjestelmien myyminen, tietojärjestelmien ylläpitotyöt, verkkopalvelut, tietokoneiden kasaaminen ja komponenttien rakentaminen tietojärjestelmiin. Yrityksen rahoitus hoidetaan pääasiallisesti Belgian yrityksen kautta. Emoyhtiö on rahoittanut toimintaansa osittain vaihdettavilla pääomalainoilla sekä yhdellä rahoituslaitoslainalla. Konsernin ulkopuolisia pääomalainoja on myös muissa tytäryrityksissä.

Natrium Oyj vaihtoi tilintarkastajaa vuonna 2001 ja siitä lähtien yrityksen tilintarkastajana on toiminut KHT-yhteisö Tilintarkastus Tiski Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana on vuodesta 2001 lähtien toiminut KHT Timo Tavallinen, jonka tarkastustiimiin kuuluvat myös Heli Helistys ja Jaakko Jahkaaja. Helistys ja Jahkaaja ovat laatineet yhteenvedon tarkastustyössään tekemistään havainnoista (liite 2). Ulkomaisen tytäryrityksen tilintarkastuksesta vastaavat Tilintarkastus Tiski Oy:n paikallisten yhteistyöyritysten tilintarkastajat, jotka raportoivat havainnoistaan KHT Tavalliselle. KHT Tavallisen vastuulla on tilintarkastuksen koordinointi ja tarkastustyön ohjaaminen. Sinun tehtävänäsi on laatia KHT Tavalliselle ehdotus tilintarkastuskertomukseksi ja tilinpäätösmerkinnäksi tarkastamasi tasekirjan, tilintarkastajien yhteenvedon ja muun tarkastuksessa käytettävissä olevan aineiston perusteella.

Tehtävä 1 (8 pistettä)

Mitä virheitä ja/tai puutteita on Natrium Oyj:n kirjanpidossa, tilinpäätöksessä, konsernitilinpäätöksessä ja/tai hallinnossa? Esitä mahdollisten virheiden ja/tai puutteiden rahamäärä, laatu ja yksityiskohtaiset perustelut johtopäätöksillesi. Esitä myös, miten virheet ja/tai puutteet voidaan korjata. Ota vastauksessasi kantaa siihen, miten kukin havaitsemasi virhe tai puute vaikuttaisi tilintarkastajan raportointiin, ellei virhettä tai puutetta korjata. Laadi vastauksesi työpapereiden muotoon seuraavan mallin mukaisesti siten, että työpapereista ilmenee tarkastettu asia, tarkastushavainto ja sen perusteltu arviointi sekä virheen ja/tai puutteen korjausmenettely. Esitä myös, pitääkö havainto tuoda esiin tilintarkastajan raportoinnissa, onko se tilintarkastuslain 15 §:n mukaiseen tilintarkastuskertomukseen otettava asia vai onko se muussa tilintarkastajan raportoinnissa esitettävä asia, ellei virhettä tai puutetta korjata.

VASTAUSMALLI

Natrium Oyj:n tilintarkastus, tilikausi 1.7.2008 – 30.6.2009

Päiväys:

Tarkastaja: 123456

Tarkastettu asia	Tarkastushavainto, perusteltu arviointi ja korjausmenettely	Vaikutus raportointiin (Kerro mitä, missä ja miten raportoidaan, jos virhettä tai puutetta ei korjata)
Esimerkkivastaus 1. Toimintakertomus	Esimerkkivastaus Toimintakertomuksessa ei ole esitetty selostusta siitä, että yrityksestä on tullut konsernin emoyritys tilikauden aikana OYL 8:7.1:n mukaisesti. Toimintakertomusta on korjattava siten, että siihen lisätään osakeyhtiölain edellyttämä tieto.	Esimerkkivastaus Mikäli virhettä ei korjata, asia on esitettävä yritykselle lähetettävässä pöytäkirjassa.
2.		

Tehtävä 2 (2 pistettä)

Laadi Natrium Oyj:n tilintarkastajan allekirjoitettavaksi täydellinen ja 2.9.2009 päivätty:

- a) tilintarkastuskertomus ja
- b) tilinpäätösmerkintä

edellyttäen, että yrityksen kirjanpitoa, hallintoa ja tilinpäätösasiakirjoja ei miltään osin muuteta.

LIITE 1: Natrium Oyj:n tasekirja 1.7.2008–30.6.2009

LIITE 2: Tilintarkastajien yhteenveto ja muu tarkastuksessa käytettävissä oleva aineisto.

KHT-TUTKINTO 6.9.2009**LIITE 1****2-OSA****TILINTARKASTUSKERTOMUS JA TILINTARKASTAJAN MUU RAPORTOINTI****Natrium Oyj:n tasekirja 1.7.2008–30.6.2009**

SISÄLLYSLUETTELO	SIVU
Hallituksen toimintakertomus	3
Konsernin tuloslaskelma (IFRS)	8
Konsernin tase (IFRS)	9
Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS)	11
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	12
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	13
Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)	37
Emoyhtiön tase (FAS)	38
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	41
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset	46
Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	46
Luettelo kirjanpitoKirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista	46

NATRIUM OYJ
TASEKIRJA
1.7.2008–30.6.2009

Natrium Oyj
Tulppatie 4
00610 Helsinki
Y-tunnus 1234567-8

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Tilikauden 1.7.2008 – 30.6.2009 tapahtumat lyhyesti

Kansainvälisen rahoituskriisin vaihtuessa taloustaantumaksi markkinatilanne heikkeni selvästi useilla Natriumin asiakastoimialoilla. Markkinatilanteen heikkenemisen seurauksena Natrium ilmoitti 15.12.2008 jatkavansa jo aiemmin aloitettuja sopeutustoimenpiteitä supistamalla väliaikaisesti tuotantoaan vastaamaan vähentyneitä kysyntää. Natrium vähensi voimakkaasti työvoiman käyttöä Hollannissa ja Turkissa sekä kasvatti lomautusten ja irtisanomisten määrää lokakuussa 2008 ilmoitetuista luvuista Ruotsissa, Suomessa ja Turkissa.

Rahoitusmarkkinoiden turbulenssin seurauksena Natriumin tuotteiden kysyntä alkoi hiljentyä marras-joulukuun 2008 vaihteessa. Tuotteiden heikentyneestä kysynnästä johtuen Natrium ilmoitti 1.4.2009 aloittavansa yksiköiden toiminnan sopeuttamisen vähentämällä työvoiman käyttöä Ruotsissa ja Suomessa. YT-neuvottelut työvoiman vähentämiseksi saatiin päätökseen 2.7.2009. Neuvotteluiden jälkeen henkilöstöä päätettiin vähentää 25 henkilöllä sekä muuttaa lomarahat vapaiksi. Näillä toimenpiteillä pyritään vuositasolla noin 5,0 Me kustannussäästöihin.

Liikevaihto ja tilauskanta

Konsernin liikevaihto 30.6.2009 päättyneellä tilikaudella oli 536,7 Me (edellisellä tilikaudella 499,9 Me). Liikevaihdon kasvu edelliseen tilikauteen verrattuna oli 7,3 %. Konsernin tilauskanta tilikauden lopussa oli 58,0 Me (101,6 Me).

Konsernin liikevaihto laski tilikauden neljännellä vuosineljänneksellä 23,1 % ollen 98,7 Me (128,3 Me).

Tietojärjestelmät -segmentin liikevaihto kasvoi 21,1 % edellisestä tilikaudesta ollen 230,4 Me (190,4Me).

Tietokone -segmentti pitää sisällään tietokoneiden valmistusta ja myyntiä, jonka liikevaihto väheni 0,9 % edellisestä tilikaudesta ollen 252,4 Me (254,6 Me).

Verkkoliiketoiminta -segmentin myynti kasvoi 7,5 % edellisestä tilikaudesta ollen 191,1 Me (177,8 Me). Verkkoliiketoiminta -segmentin tilauskanta tilikauden 2009 lopussa oli 14,1 Me (33,0 Me).

Natriumin liikevaihto jakautui maantieteellisesti tilikaudella 1.7.2008 – 30.6.2009 seuraavasti: Pohjoismaat 30 % (29 %), muut Euroopan maat 65 % (66 %) ja muut maat 5 % (5 %).

Tulos

Natriumin tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 tilinpäätös on laadittu IFRS-standardien kirjaamisperiaatteita, arvostusperiaatteita ja esittämistapoja noudattaen. Natrium on soveltanut tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 tilinpäätöksen laatimisessa samoja laadinta-periaatteita kuin tilinpäätöksessä 1.7.2007–30.6.2008.

Konsernin tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 liikevoitto ilman kertaluontoisia eriä oli 10,8 Me (27,5 Me). Tietokone- ja verkkoliiketoiminta -segmenttien liiketulokset kasvoivat selvästi edellistä tilikaudesta pääosin hyvän volyyminkehityksen ja toiminnan tehostumisen seurauksena. Toisaalta Tietojärjestelmät -segmentin liikevoitto heikkeni edelli-

seen tilikauteen verrattuna lähinnä kustannusten sopeuttamisvaikeuksien takia. Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyvät myyntien ja ostojen valuuttakurssierot.

Konsernin nettorahoituskulut tilikaudella olivat -22,6 Me (-15,8 Me). Nettorahoituskulut kasvoivat 6,8 Me edellisestä tilikaudesta lähinnä lainojen valuuttakurssierojen ja kohonneiden korkojen johdosta.

Konsernin tulos rahoituserien jälkeen oli -5,4 Me (17,9 Me). Natriumin –konsernin tilikauden tulos oli -6,6 Me (17,0 Me).

Osakekohtainen laimentamaton tulos oli -0,63 e (1,55 e) ja laimennusvaikutuksella huomioitu osakekohtainen tulos oli -0,42 e (1,27 e).

Tilikauden neljännen vuosineljänneksen liikevoitto oli -12,6 Me (6,9 Me) ja tulos rahoituserien jälkeen -20,6 Me (2,4 Me). Tulokseen vaikutti liikevaihdon pienentyminen 23,1 %:lla sekä kertaluontoiset erät, jotka johtuivat raaka-aineiden poikkeuksellisen voimakkaasta ja nopeasta hinnanlaskuista.

Natriumin tärkeimpien tunnuslukujen kehitys mukaan lukien kertaluontoiset erät viimeisen kolmen tilikauden aikana on ollut seuraava:

	2007	2008	2009
Liikevaihto, Me	362,1	499,9	536,7
Liikevoitto, Me	14,5	33,7	17,4
Liikevoitto, %	4,0	6,7	3,2
Oman pääoman tuotto, %	5,9	23,0	neg.
Omavaraisuusaste, %	19,2	20,3	16,4

Taulukossa 2007 tarkoittaa tilikautta 1.7.2006–30.6.2007, 2008 tilikautta 1.7.2007–30.6.2008 ja 2009 tilikautta 1.7.2008–30.6.2009.

Rahoitus

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Liiketoimintasegmenttien kehitys

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Muu liiketoiminta

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Osakepääoma ja osakkeet

Natrium Oyj:n osake noteerataan Helsingin Pörssissä. Yhtiön osakkeiden yhteenlaskettu määrä tilikauden lopussa oli 10 945 698 (10 942 498) osaketta. Osakepääoma oli tilikauden päättyessä 17,2 Me (17,2 Me). Osakkeen kurssi tilikauden lopussa oli 5,38 euroa (10,26 euroa). Tilikauden keskipurssi oli 7,75 euroa, alin kurssi 3,40 euroa ja ylin kurssi 12,99 euroa. Osakekannan markkina-arvo oli tilikauden lopussa 58,0 Me (112,3 Me) ja osakkeen suhteellinen vaihto katsauskaudella 32 % (52 %) osakekannasta. Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa.

Varsinainen yhtiökokous 23.10.2008 päätti hallituksen esityksen mukaisesti, että tilikaudelta 1.7.2008–30.6.2009 jaetaan molemmille osakesarjoille osinkoa 0,39 euroa osaketta kohden.

Natrium Oyj:n vuonna 2006 liikkeeseen laskemasta vaihdettavasta pääomalinasta on tilikauden aikana 6 lainaosuutta vastaan merkitty 1 200 Natrium Oyj:n uutta osaketta. Natrium Oyj:n osakepääoma nousi lainaosuuksien vaihdon perusteella yhteensä 1 890 eurolla ja ylikurssirahasto 6 615 eurolla.

Natrium Oyj:n vuonna 2005 liikkeeseen laskemasta vaihdettavasta pääomalinasta on tilikauden aikana 10:ntä lainaosuutta vastaan merkitty 2 000 Natrium Oyj:n uutta osaketta. Natrium Oyj:n osakepääoma nousi lainaosuuksien vaihdon perusteella yhteensä 3 150 eurolla ja ylikurssirahasto 12 601 eurolla.

Hallituksen valtuutukset

Yhtiökokous 23.10.2008 valtuutti hallituksen päättämään enintään 1 000 000 oman osakkeen hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla ja luovuttamisesta osana yrityskauppoja tai palkitsemisjärjestelyjä tai muita tarkoituksia varten. Osakkeet hankitaan julkisessa kaupankäynnissä, minkä vuoksi hankinta tapahtuu muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa. Osakkeiden hankinta perustuu Natrium Oyj:n osakkeen markkinahintaan julkisessa kaupankäynnissä. Osakkeiden hankinnat toteutetaan Helsingin Pörssissä sen sääntöjen ja ohjeiden mukaisesti.

Hallitus ei voi toteuttaa valtuutusta omien osakkeiden hankkimisesta siltä osin kuin yhtiön tai sen tytäryhteisön hallussa tai panttina olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä ylittäisi hankinnan jälkeen 10 prosenttia kaikista osakkeista. Valtuutuksessa ei suljeta pois hallituksen oikeutta päättää suunnatusta hankinnasta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Yhtiökokous 26.10.2007 valtuutti hallituksen päättämään osakkeiden, optio-oikeuksien ja muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta seuraavin ehdoin: Hallitus voi valtuutuksen perusteella päättää osakkeiden antamisesta sekä optio-oikeuksien ja osakeyhtiölain 10 luvun 1 pykälän mukaisten erityisten oikeuksien antamisesta siten, että valtuutuksen perusteella annettavien osakkeiden määrä on yhteensä enintään 2 000 000 osaketta. Valtuutuksessa ei suljeta pois hallituksen oikeutta päättää suunnatusta osakeannista. Valtuutus on voimassa viisi vuotta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Hallitus käytti tilikaudella valtuuttaan ostaa ja luovuttaa omia osakkeita.

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Osakepohjainen kannustinjärjestelmä

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Investoinnit

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Hallitus ja johto

Varsinainen yhtiökokous valitsee vuosittain Natrium Oyj:n hallituksen, johon yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluu 3 - 7 jäsentä. Hallituksen toimikausi kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen tehtävät ja vastuu määräytyvät ensisijaisesti yhtiöjärjestyksen ja Suomen osakeyhtiölain mukaisesti. Hallitus on laatinut kirjallisen työjärjestyksen, jossa on määritelty hallituksen tehtävät ja toimintaperiaatteet. Hallituksen tehtäviin kuuluvat työjärjestyksen mukaan kaikki Natrium -konsernin toiminnan kannalta laajakantoiset asiat. Näihin kuuluvat muun muassa strategisten suuntaviivojen, budjettien ja toimintasuunnitelmien vahvistaminen sekä päättäminen merkittävistä yritysjärjestelyistä ja investoinneista. Hallitus arvioi toimintaansa puheenjohtajan johdolla kesäkuussa 2009.

Tilikaudella 1.7.2008–30.6.2009 hallitus kokoontui 25 kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksiin oli 96 %.

Natriumin varsinainen yhtiökokous 23.10.2008 valitsi hallituksen jäseniksi Jari Aamun, Tero Mudan ja Janne Kuiskaajan. Hallitus piti yhtiökokouksen jälkeen järjestäytymiskokouksen, jossa se valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Jari Aamun ja varapuheenjohtajaksi Tero Mudan.

Hallitus nimeää toimitusjohtajan ja päättää toimitusjohtajan palkasta ja muusta palkitsemisesta. Toimitusjohtajan tehtävät on määritelty osakeyhtiölaissa. Niiden lisäksi Natrium Oyj:n toimitusjohtajan tehtävänä on

- johtaa ja kehittää Natrium-konsernin liiketoimintaa hallituksen antamien ohjeiden mukaisesti,
- esitellä hallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat ja
- panna täytäntöön hallituksen päättämät asiat.

Natriumin Oyj:n vt. toimitusjohtajana toimii Janne Kuiskaaja.

Konsernin johtoryhmän muodostivat tilikauden lopussa vt toimitusjohtaja Janne Kuiskaaja, investoinneista vastaava johtaja Heikki Hentoinen, Tietokoneet -segmentin johtaja Håkan Maa, talousjohtaja Riitta Avulias, tietojärjestelmäjohtaja Leena Oikukas, myynti- ja tuotekehitysjohtaja Sari Kehitys, henkilöstöjohtaja Atte Asiallinen, ja viestintäjohtaja Hannu Viestintä.

Henkilöstö

Konsernin keskimääräinen henkilömäärä tilikauden aikana oli 5 097 (5 094). Konsernin henkilömäärä tilikauden lopussa oli 4 367 (5 064). Maantieteellisesti henkilöstö jakautui siten, että tilikauden lopussa Turkissa oli 47 %, Suomessa 50 % ja muissa maissa 3 % henkilöstöstä.

Ympäristö

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Tilikauden lopussa Natriumin tutkimus- ja kehitystoiminnassa työskenteli 86 henkilöä, mikä vastaa 2 %:a koko yhtiön henkilöstöstä. Tilikaudella 2009 Natriumin tutkimus- ja kehitysmenot olivat 2,1 Me (1,8 Me), joka vastaa 0,4 % (0,4 %) koko konsernin liikevaihdosta.

Riskit

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Osingonjakoehdotus

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 30.6.2009 ovat yhteensä 5 315 423,47 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.7.2008–30.6.2009 jaetaan osinkoa 0,25 euroa osakkeelta.

Yhtiökokous

Natrium Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 23.9.2009 klo 11.00.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiökokous valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Valtuutuksen ehdotetaan koskevan enintään 1 000 000 omaa osaketta.

Näkymät

Natriumin näkymät tilikaudelle 1.7.2009–30.6.2010 perustuvat yleisiin ulkoisiin suhdanneindikaattoreihin, asiakkaiden antamiin toimitusennusteisiin sekä Natriumin tilauskertymään ja tilauskantaan.

Kysyntänäkymät useimmilla konsernin asiakastoimialoilla ovat tilikauden 1.7.2009–30.6.2010 alussa epävarmat johtuen viimeaikaisesta rahoitusmarkkinoiden turbulenssista, joka on johtanut taloustaantumaa. Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus ja taloudellinen taantuma on vähentänyt tietotekniikan kysyntää selvästi Euroopassa.

Natrium -konsernin tilikauden 1.7.2009–30.6.2010 liikevaihdon odotetaan laskevan noin 20 %. Tuloksen rahoituserien jälkeen ilman kertaluontoisia eräitä odotetaan laskevan merkittävästi tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 lukuihin verrattuna. Konsernin kasvavirran odotetaan olevan selvästi positiivinen merkittävästi pienenevän käyttöomaisuuden ja vähäisten investointien johdosta.

Muut toimintakertomustiedot

Henkilöstön optio-oikeudet: *(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).*

Suurimmat osakkeenomistajat 30.6.2009: *(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).*

Osakkeenomistajat sektoreittain 30.6.2009: *(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).*

Osakkeenomistajat suuruusluokittain 30.6.2009: *(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).*

Natrium -konserni

KONSERNIN TULOSLASKELMA 1.7.–30.6. (IFRS)

Me	Liitetieto	2009	2008
LIKEVAIHTO	1	536,7	499,9
Liiketoiminnan muut tuotot	4	6,6	14,0
Liiketoiminnan kulut	5,6,7	-507,4	-459,4
Poistot ja arvonalentumiset	8	-18,8	-21,0
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		0,2	0,1
LIKEVOITTO	1	17,3	33,6
Rahoitustuotot	9	12,9	9,0
Rahoituskulut	9	-35,5	-24,7
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-22,6	-15,8
TULOS RAHOITUSERIEN JÄLKEEN		-5,4	17,9
Välittömät verot	10	-1,2	-0,8
TILIKAUDEN VOITTO		-6,6	17,0
Jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		-6,9	16,5
Määräysvallattomien omistajien osuus		0,3	0,6
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, e	11	-0,63	1,55
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, e	11	-0,42	1,27

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Natrium -konserni**KONSERNIN TASE 30.6. (IFRS)**

Me	Liitetieto	2009	2008
VARAT			
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineelliset hyödykkeet	12	187,3	192,9
Liikearvo	13	25,0	32,1
Aineettomat hyödykkeet	14	3,7	1,9
Sijoituskiinteistöt	15	1,4	1,4
Osuudet osakkuusyhtiöissä	16	0,7	0,7
Muut rahoitusvarat	17	10,3	10,2
Saamiset	18	3,5	3,9
Laskennalliset verosaamiset	19	8,4	7,4
Pitkäaikaiset varat yhteensä		240,3	250,6
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	20	66,0	64,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	21	87,4	108,8
Rahavarat	23	4,1	21,7
Lyhytaikaiset varat yhteensä		157,5	195,4
VARAT YHTEENSÄ		397,8	446,0

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Natrium -konserni**KONSERNIN TASE 30.06. (IFRS)**

Me	Liitetieto	2009	2008
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Osakepääoma		17,2	17,2
Ylikurssirahasto		12,3	11,8
Muut rahastot		2,9	5,7
Muuntoero		-15,3	7,7
Kertyneet voittovarat		21,8	13,1
Tilikauden voitto		-6,6	16,5
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	24	32,2	71,9
Määräysvallattomien omistajien osuus		5,6	7,4
Oma pääoma yhteensä		37,8	79,3
VELAT			
Pitkäaikaiset velat			
Pääomalainat	28	32,9	39,5
Rahoitusvelat	28	130,1	60,7
Osto- ja muut velat		-	0,2
Varaukset	27	4,6	5,1
Laskennalliset verovelat	19	6,2	7,4
Lyhytaikaiset velat			
Pääomalainat	28	7,5	4,1
Rahoitusvelat	28	40,3	108,6
Osto- ja muut velat	29	136,8	137,7
Tuloverovelat		0,1	0,7
Varaukset	27	1,5	2,8
Velat yhteensä		360,0	366,7
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		397,8	446,0

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Natrium -konserni**KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA 1.7. – 30.6. (IFRS)**

Me	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos rahoituserien jälkeen	-5,4	17,9
Poistot ja arvonalennukset	16,8	21,0
Rahoituksen tuotot ja kulut	22,6	18,3
Muut tuotot ja kulut sekä muut korjaukset	-2,1	-11,9
Käyttöpääoman muutokset	15,0	8,7
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	13,1	6,1
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-35,1	-24,3
Osinkotuotot	0,0	0,0
Maksetut verot	-5,5	-2,2
Liiketoiminnan nettorahavirta	23,2	33,6
Investointien rahavirta		
Tytäryhtiöiden hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-1,0	-31,7
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-31,2	-17,6
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti	0,2	0,1
Muut investoinnit ja myönnettyt lainat	0,0	-0,6
Muut luovutustulot ja lainasaamisten takaisinmaksut	0,0	19,3
Investointien nettorahavirta	-32,0	-30,4
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	-4,4	-2,6
Osakeannista saadut maksut	0,0	0,0
Vaihtovelkakirjalainan oman pääoman osuuden lisäys (+)/vähennys (-)	0,0	0,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-1,9	-2,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	-65,2	34,8
Pitkäaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	64,5	-24,0
Rahoituksen nettorahavirta	-6,9	5,6
Rahavarojen lisäys (+)/vähennys (-)	-15,7	8,8
Rahavarat tilikauden alussa	31,7	22,1
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	-1,8	0,8
Rahavarat tilikauden lopussa	14,1	31,7
Muutos tilikauden aikana	-15,8	8,8

Liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus

	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Muunto- ero	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.7.2007	15,8	9,8	2,7	0,1	15,1	43,4	29,7	73,1
Johdannaiset*			0,2			0,2		0,2
Osakeperusteiset maksut			0,0			0,0		0,0
Muuntoeron muutos				9,0		9,0	1,0	9,9
Muutos oman pääoman suojauksessa				-1,4		-1,4		-1,4
Osingonjako					-2,0	-2,0	-0,7	-2,6
Osakepääoman korotus, vaihtovelkakirjalaina	1,5	2,0	2,7			6,2		6,2
Vaihtovelkakirjalainan oman pääoman osuus			0,0			0,0		0,0
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutos						0,0	-23,2	-23,2
Tilikauden voitto /- tappio					16,5	16,5	0,6	17,1
Oma pääoma 30.06.2008	17,2	11,8	5,7	7,7	29,6	71,9	7,4	79,3

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva osuus

	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muut rahastot	Muunto- ero	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräysvallattomien omistajien osuusosuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.7.2008	17,2	11,8	5,7	7,7	29,6	71,9	7,4	79,2
Johdannaiset*			-3,1			-3,1		-3,1
Muuntoeron muutos				-23,0		-23,0	-1,3	-24,3
Muut muutokset			0,2			0,2		0,2
Omien osakkeiden hankinta					-4,2	-4,2		-4,2
Omien osakkeiden luovutus		0,4			0,7	1,1		1,1
Osingonjako					-4,3	-4,3	-0,1	-4,4
Osakepääoman korotus, vvk-laina	0,0	0,0	0,1			0,2		0,2
Vaihtovelkakirjalainan oman pääoman osuus						0,0		0,0
Määräysvallattomien omistajien osuuden muutos						0,0	-0,7	-0,7
Tilikauden voitto / -tappio					-6,6	-6,6	0,3	-6,3
Oma pääoma 30.06.2009	17,2	12,3	2,9	-15,3	15,2	32,2	5,6	37,8

* Suojausinstrumenttien rahastossa tehokkaiden suojausten käyvän arvon muutos ennen veroja oli -4,3 Me (1,1 Me), tuloslaskelmaan siirretty osuus -0,9 Me (-0,6 Me) ja laskennallisten verojen muutos 1,4 Me (-0,1 Me)

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Luvut ovat miljoonissa euroissa, ellei toisin mainita.

Tuloslaskelmaa koskevien liitetietojen taulukoissa 2009 tarkoittaa tilikautta 1.7.2008–30.6.2009 ja 2008 tilikautta 1.7.2007–30.6.2008, ellei toisin mainita.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernin perustiedot

Natrium on kansainvälisesti toimiva monialakonserni. Yhtiön toimialana on myydä ja tuottaa tietoverkkojen ja integroinnin -ohjelmistoja ja muita tuotteita, ratkaisuja, konsultointia ja palveluja. Yhtiö valmistaa myös tietojärjestelmiä.

Konsernin emoyhtiö on Natrium Oyj (y-tunnus 1234567-8), jonka osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. Emoyhtiön kotipaikka on Helsinki. Rekisteröity käyntiosoite on Tulppatie 4, 00610 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.natrium.fi tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista osoitteesta Tulppatie 4, 00610 Helsinki.

Kaikkien konserniyhtiöiden tilikausi on päättynyt 30.06.2009. Natrium Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 28.8.2009 tämän tilinpäätöksen julkaistavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus muuttaa tilinpäätöstä.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperusta

Natriumin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reportin Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 30.06.2009 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen. Käypään arvoon arvostettavia eriä ovat kuitenkin tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat, johdannaissopimukset sekä suojauskohteet käyvän arvon suojauksessa.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa harkinnasta, jota johto on käyttänyt soveltaessaan konsernin noudattamia tilinpäätöksen laadintaperiaatteita ja jolla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää Natrium Oyj:n lisäksi ne kotimaiset ja ulkomaiset tytäryritykset, joiden osakkeiden äänimäärästä konserni hallitsee joko suoraan tai välillisesti yli 50 % tai, joissa sillä on oikeus määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan perusteista. Yhdistäminen tehdään siitä päivästä alkaen, jolloin Natrium on saanut tytäryrityksessä määräysvallan.

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätökset on muutettu vastaamaan konsernin laskentaperiaatteita. Tytäryritykset yhdistellään hankintamenomenetelmällä. Sisäiset liiketapahtumat, konserniyhtiöiden vaihto-omaisuuteen sisältyvä sisäinen kate sekä konserniyhtiöiden keskinäiset saatavat ja velat on eliminoitu. Vähemmistöosuudeksi lasketaan vähemmistön osuus tytäryritysten tilikauden tuloksesta ja omasta pääomasta sekä yrityshankintojen yhteydessä tehdyistä käypien arvojen kohdistuksista.

Vähemmistöosuuksien hankinnoissa hankintamenon ja taseesta poistuvan vähemmistöosuuden välinen erotus kirjataan liikearvoksi.

Osakkuusyrityksiksi katsotaan yritykset, joista konsernilla on 20 - 50 % osakkeiden tuottamasta äänivallasta. Osakkuusyrityksiksi katsotaan myös yritykset, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta, mutta joissa konsernilla ei ole määräysvaltaa.

Osakkuusyritysten tilinpäätökset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tuloksista on esitetty tuloslaskelmassa. Taseessa esitetään osakkeiden arvona osakkeiden hankintameno oikaistuna osakkuusyhtiöiden kumulatiivisilla tulososuuksilla sekä osakkuusyhtiön maksamilla osingoilla. Osakkuusyritysten tilinpäätöksistä on korjattu tiedossa olevat poikkeamat IFRS-laskentasäännöistä.

Ulkomaanrahan määräisten erien muuntaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta. Konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta on euro. Konsernitilinpäätös on esitetty miljoonina euroina.

Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryritysten ulkomaanrahamääräiset saatavat ja velat on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän keskikurssin mukaan. Ulkomaisten konserniyritysten ulkomaanrahamääräiset saatavat ja velat on muunnettu asianomaisen maan tilinpäätöspäivän valuuttakurssiin.

Ostovelkojen ja myyntisaamisten valuuttakurssierot sekä niihin liittyvät suojauserät esitetään liiketoiminnan muiden tuottojen ryhmässä. Lainojen, talletuksien ja rahavarojen kurssierot sekä näihin liittyvien suojausinstrumenttien tulos esitetään rahoitus-tuotoissa ja -kuluissa.

Ulkomaisten tytäryritysten tuloslaskelmat muunnetaan euroiksi käyttäen tilikauden keskikursseja. Tase-erät muunnetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän keskikursseja.

Tilikauden tuloksen osalta tilikauden keskikurssin ja tilinpäätöspäivän kurssin välinen ero on kirjattu oman pääoman muuntoeroihin. Yhdistelyssä tytäryhtiöiden omat pääomat muunnetaan euroiksi. Hankintahetken ja tilinpäätöshetken välisestä kurssimuutoksesta aiheutuneet muuntoerot on kirjattu omaan pääomaan.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet on kirjattu taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä poistoilla ja arvonalentumisilla. Maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Aineettomat hyödykkeet sisältävät liikearvoa, ATK-ohjelmia ja aktivoituja tuotekehitysmenoja. Aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan suunnitelman mukaisina tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi. Suuret perusparannusmenot aktivoidaan ja poistetaan vaikutusajanaan, mikäli on todennäköistä että konsernille koituu taloudellista hyötyä kyseisistä menoista.

Investointiavustukset kirjataan pienentämään investointia ja tuloslaskelmaan kirjattavat avustukset kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Poistot on laskettu taloudellisen vaikutusajan perusteella alkuperäisestä hankintamenosta tasapoistoina. Hyödykeryhmäkohtaiset taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

kehittämismenot	5 vuotta
aineettomat oikeudet	3 - 10 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	3 - 20 vuotta
rakennukset ja rakennelmat *)	20 - 40 vuotta
ATK-laitteet	3 - 5 vuotta
muut koneet ja kalusto	5 - 25 vuotta
muut aineelliset hyödykkeet	5 - 10 vuotta
*) jäännösarvo 25 % hankintahinnasta	

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää konsernin osuuden hankitun yrityksen yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen nettomääräisestä käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta.

Arvonalentumiset

Jokaisena tilinpäätöspäivänä arvioidaan, onko viitteitä jonkin omaisuuserän arvonalentumisesta. Jos viitteitä arvonalentumisesta on, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalennuksena kirjataan määrä, jolla omaisuuden tasearvo ylittää vastaavan omaisuuden kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä olevaksi rahamääräksi otetaan omaisuuserän nettomyyntihinta tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvo perustuu pääsääntöisesti tulevaisuuden diskontattuihin nettokassavirtoihin, jotka vastaavan omaisuuden avulla on saatavissa.

Sijoituskiinteistöt

Konsernin omistamat ulkopuolisille vuokratut kiinteistöt, jotka eivät pääosin ole omassa käytössä, luokitellaan sijoituskiinteistöiksi. Sijoituskiinteistöt arvostetaan taseessa hankintamenuon. Sijoituskiinteistöistä saatavat vuokratuotot merkitään konsernin liikevaihtoon. Sijoituskiinteistöjä poistetaan tasapoistoilla niiden taloudellisena vaikutusajanaan, joka on 25 - 40 vuotta. Jäännösarvo on 25 % hankintahinnasta.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Tuotekehitysmenot kirjataan siten, että uusien tuotteiden kehitysmenot aktivoidaan ja kirjataan kuluksi poistoina. Suunnitelman mukaan kyseenomaiset menot poistetaan 5 vuodessa. Muilta osin konsernin vähäiset tutkimus- ja kehittämismenot on kirjattu tilikauden kuluksi.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintahintaan tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johdetuista menoista, muista välittömistä menoista sekä osuudesta valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja valmistuksen kiinteistä yleismenoista.

Vuokrasopimukset (Leasing)

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Työsuhde-etuudet/Eläkkeet

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Työsuhde-etuudet/Osakeperusteiset maksut

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Segmenttiraportointi

Natriumilla on kolme varsinaista liiketoimintasegmenttiä, jotka ovat Tietojärjestelmät, Tietokoneet sekä Verkkoliiketoiminta. Tietojärjestelmät -segmenttiin kuuluvat konsernin yhtiöt Italiassa, Hollannissa, Englannissa ja Ruotsissa. Tietokoneet -segmenttiin kuuluvat yhtiöt Turkissa sekä Oulussa, Kotkassa, Lahdessa, Pietarsaareissa, Karkkilaissa ja Porissa. Verkkoliiketoiminta -segmentin muodostavat Ranskan, Belgian, Tukholman ja Turun yksiköt. Näiden ulkopuolelle jäävät palveluyhtiöt, kiinteistöyhtiöt, konsernin hallintotoiminnot, Natrium UK:n myynti- ja logistiikkayhtiö, sisäisten erien eliminoinnit, osakkuusyhtiö Kumi A.S. ja vuonna 2008 maaliskuussa myytyjen yhtiöiden Natrium Russia ja osakkuusyhtiö Bertil NV:n liiketoiminnat. Liiketoimintasegmentit perustuvat konsernin sisäiseen organisaatorakenteeseen ja sisäiseen taloudelliseen raportointiin.

Maantieteellisiä segmenttejä Natriumilla on kolme, jotka ovat Pohjoismaat, Muut Euroopan maat ja Muut maat. Natrium käsittelee liiketoimintasegmentin ja sen ulkopuolelle jäävien toimintojen sekä maantieteellisten segmenttien välisiä tuottoja ja siirtoja käypään markkinahintaan.

Erikseen raportoitavan maantieteellisen segmentin muodostaa markkina-alue, jonka osuus konsernin liikevaihdosta on yli 10 prosenttia. Lisäksi edellytyksenä on se, että liiketoiminnan riskit ja kannattavuus poikkeavat muiden markkina-alueiden taloudellisen ympäristön riskeistä ja kannattavuudesta. Maantieteellisten segmenttien liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva oikeudellinen tai tosiasiallinen sitoumus. Lisäksi varauksen kirjaaminen edellyttää, että maksumelvoitteen toteutuminen on todennäköinen ja velvoitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun konserni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleenjärjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitelman toimeenpanon tai tiedottanut asiasta.

Tuloverot

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Tuloutusperiaate

Liikevaihto sisältää tuotot tuotteiden ja palvelujen sekä raaka-aineiden ja tarvikkeiden mynnistä oikaistuna välillisillä veroilla ja mynnin oikaisuerillä. Tuotot tavaroiden mynnistä tuloutetaan sillä hetkellä, kun tuotteen omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja edut siirtyvät ostajalle, eikä konsernilla ole enää valvonta- eikä määräysvaltaa tuotteeseen. Yleensä tämä tarkoittaa sitä hetkeä, kun tuote on toimitettu sovittujen toimitusehtojen mukaisesti asiakkaalle.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin on kirjattu varsinaiseen liikevaihtoon kuulumattomat tuotot kuten pitkäaikaisten varojen myyntivoitot. Lisäksi liiketoiminnan muiden tuottojen ryhmässä esitetään ostovelkojen ja myyntisaamisten valuuttakurssierot sekä niihin liittyvät suojauserät.

Rahoitusvarat- ja velat

Rahoitusvarat:

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan hankinnan yhteydessä luonteensa mukaisesti seuraaviin ryhmiin: 1) käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, 2) lainat ja muut saamiset, 3) eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ja 4) myytävissä olevat rahoitusvarat. Tilinpäätöshetkellä kaikki sijoitukset ja saamiset kuuluvat ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja saamiset sekä myytävissä olevat rahoitusvarat.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältää johdannaisinstrumentteja, jotka on hankittu suojaamistarkoituksessa, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa. Nämä kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoituneet ja realisoitumattomat voitot tai tappiot kirjataan sen tilikauden rahoitustuottoihin ja -kuluihin, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat

Lainat ja muut korolliset saamiset kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen korun menetelmää. Hankintamenua laskettaessa huomioidaan olennaiset transaktiokulut.

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteisen rahan ja rahan pankkitileillä.

Hankintamenuon arvostettavat rahoitusvarat

Myytävissä olevat sijoitukset –ryhmään luokitellaan sellaiset osuudet ja sijoitukset, jotka eivät kuulu muihin rahoitusvarojen ryhmiin. Ryhmän sijoitukset ovat pitkäaikaisia ja läheisesti liiketoimintaan liittyviä noteeraamattomia osakkeita ja osuuksia, eikä niitä ole tarkoitus myydä tai luovuttaa eteenpäin. Luotettavan markkina-arvon puuttuessa myytävissä olevat sijoitukset arvostetaan hankintamenuon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Rahoitusvaran tai rahoitusvarojen ryhmän arvosta tehdään arvonalennuskirjaus tuloslaskelmaan, mikäli on olemassa puolueetonta näyttöä siitä, että jokin tapahtuma tai tapahtumat ovat vaikuttaneet merkittävästi odotettavissa oleviin kassavirtoihin. Tällainen tapahtuma voi olla muun muassa asiakkaan joutuminen pitkäaikaisiin maksuvaikeuksiin, velkasaneeraukseen tai konkurssiin.

Arvonalentumisen suuruus arvioidaan rahoitusvaran tasearvon ja diskontattujen odotettavissa olevien kassavirtojen erotuksena. Myyntisaamisten arvonalentumiset voidaan myöhemmin peruuttaa tulosvaikutteisesti, jos asiakkaan uskotaan suoriutuvan velvoitteistaan. Muiden rahoitusvarojen alaskirjausten osalta edellytetään sen lopullisuutta.

Rahoitusvelat:

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvelat

Rahoitusveloista ne suojaamistarkoituksessa hankitut johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan kuuluvaksi kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät velat arvostetaan käypään arvoon käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Käyvän arvon muutoksista johtuvat realisoituneet ja realisoitumattomat voitot tai tappiot kirjataan sen tilikauden rahoitustuottoihin ja -kuluihin, jonka aikana ne syntyvät.

Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat rahoitusvelat

Muut rahoitusvelat merkitään alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä taseeseen käypään arvoon eli vastuunmääräisinä vähentäen siitä olennaiset ja kohdistettavissa olevat transaktioon liittyvät kulut. Muut kuin kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen korun menetelmää. Tällöin velkaan liittyvät kulut jaksottuvat tuloslaskelmaan velan maturiteetin kuluessa. Velalle kertyvät korot kirjataan tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti.

Vaihdettavien pääomallainojen vieraan pääoman osuus on, luotettavasti määriteltävissä olevan vastaavan markkinaehtoisen korun puuttuessa, arvioitu diskonttaamalla tulevat kassavirrat sijoittajan saamalla tuotolla huomioiden tuottoa laskettaessa vaih-

to-oikeuden sekä ennenaikaisen lunastusmahdollisuuden vaikutus. Velkaosuus arvostetaan taseessa jaksotettuun hankintamenuon. Oman pääoman osuus on merkitty muihin oman pääoman rahastoihin vähennettynä siihen kohdistuneilla transaktioon liittyneillä kuluilla sekä laskennallisilla veroilla.

Vaihdettavien pääomalainojen lainaosuuksilla vaihdettujen osakkeiden vaihtohinnasta 2 euroa osakkeelta kirjataan osakepääomaan ja loput ylikurssirahastoon tai sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoihin. Taseen velka pienenee samassa suhteessa kuin vaihdettavien lainaosuuksien osuus lainan jäljellä olevasta nimellismäärästä.

Kaikki rahoitusvarojen ja –velkojen muutokset huomioidaan kirjanpidossa selvityspäivänä.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Konsernin johdannaissopimukset kirjataan selvityspäivänä hankintamenuon, jonka jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Korkoterminisopimusten käypä arvo on tilinpäätöspäivän markkinahinnoilla laskettu voitto tai tappio, joka syntyisi sopimusten sulkemisesta. Korko- ja valuutta-optiosopimusten käypä arvo arvioidaan yleisillä optiohinnoittelumalleilla. Koronvaihtosopimusten käypä arvo lasketaan arvostamalla ja diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöshetken markkinakoroilla. Valuuttatermiini- ja valuutanvaihtosopimukset arvostetaan tilinpäätöspäivän valuuttatermiinihinnoilla. Sähköjohdannaisten käypä arvo on se laskennallinen voitto tai tappio, joka syntyisi sopimusten sulkemisesta tilinpäätöspäivän markkinahinnoilla.

Johdannaissopimukset käsitellään joko IAS 39 –standardin määritelmän mukaisen suojauslaskennan ulkopuolisina suojausinstrumentteina tai suojauslaskennan ehdot täyttävänä rahavirran tai ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten suojauksina. Suojauslaskentaa sovellettaessa suojattava riski sekä suojaussuhde määritellään ja dokumentoidaan suojauslaskennan periaatteiden mukaisesti. Suojaussuhteen tehokkuus todennetaan ennen suojauslaskennan aloittamista sekä säännöllisesti sen jälkeen, vähintään neljännesvuosittain.

Rahavirran suojauslaskenta on tilinpäätöshetkellä käytössä suojauduttaessa korkojen ja sähkön spot-markkinahintojen muutoksilta. Rahavirran suojauksessa suojausinstrumenttien käypien arvojen muutosten tehokas osuus kirjataan omaan pääoman suojausinstrumenttien rahastoon. Korkojohdannaisten arvonmuutosten kertymä kirjataan sen tilikauden tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja -kuluihin, jolloin suojattu liiketoimi toteutuu. Sähköjohdannaisten arvonmuutosten kertymä kirjataan puolestaan sen tilikauden tuloslaskelmaan ostojen oikaisueräksi, jolloin suojattu liiketoimi toteutuu.

Kun suojausinstrumentti eräänny tai myydään, tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan. Omaan pääomaan kertyneet voitot tai tappiot siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan vasta, kun ennakoitu liiketoiminta merkitään tuloslaskelmaan. Arvonmuutosten kertymä kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan, mikäli ennakoidun liiketoimen toteutumista ei voida pitää enää todennäköisenä. Korkoihin liittyvän suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tulosvaikutteisena rahoitustuottoihin ja -kuluihin ja sähkön ennakoituihin ostoihin liittyvän suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tulosvaikutteisena ostojen oikaisueräksi.

Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten valuuttasuojauksen käypien arvojen muutosten tehokas osuus kirjataan omaan pääomaan muuntoerojen oikaisueräksi, josta ne siirretään tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin ja –kuluihin mikäli nettoinves-

toinnista tai sen osasta luovutaan. Suojaussuhteen tehoton osuus kirjataan tulosvai-
kutteisena rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Koronvaihtosopimusten ja valuuttajohdannaisten tilikauden aikana toteutuneet ja ker-
tyneet korkokulut tai -tuotot kirjataan tuloslaskelman rahoituseriin samoin kuin IAS 39
–standardin mukaisen suojauslaskennan ulkopuolella olevien, konsernin riskienhal-
lintaan liittyvien korko- ja valuuttajohdannaisten käypien arvojen muutokset. Myyn-
tisaamiset ja ostovelkojen suojaamiseksi tehtyjen valuuttajohdannaisten valuutta-
kurssierot esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja lainoja tai muita monetaarisia
eriä vastaan tehtyjen valuuttasuojauksen valuuttakurssierot rahoitustuotoissa ja -
kuluissa. Sähkötermiinien toteutuneet arvonmuutokset kirjataan liikevoiton yläpuolelle
ostojen oikaisueriksi. Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseen lyhytaikaisissa
varoissa ja veloissa.

Tulos per osake

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan käyttäen tilikauden aikana ulkona
olevien osakkeiden painotettua keskimääräistä osakkeiden määrää. Laimennetun
osakekohtaisen tuloksen laskemiseen käytetyssä painotetussa keskimääräisessä
osakkeiden määrässä otetaan huomioon kauden aikana ulkona olevien optioiden,
ehdollisten osakepalkkioiden ja tulosperusteisten osakepalkkioiden, sekä vaihtovel-
kakirjalainan laimentava vaikutus.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei tilinpäätöksessä ole tehty
kirjausta, vaan osingot otetaan huomioon vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteel-
la.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Liiketoimintojen yhdistämisessä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittäminen

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Standardien soveltaminen

Konserni on soveltanut 1.7.2008 alkaen seuraavia uusia ja uudistettuja standardeja
ja tulkintoja. Uusien standardien ja tulkintojen soveltamisella ei ole ollut vaikutusta
tulokseen tai omaan pääomaan.

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

Uudet standardit, muutokset ja tulkinnat, jotka eivät olleet vielä voimassa 30.6.2009

Tiettyjä uusia standardeja sekä muutoksia ja tulkintoja jo olemassa oleviin standar-
deihin on julkaistu, jotka eivät vielä ole voimassa ja joita konserni ei ole vielä sovelta-
nut. Konserni on todennut seuraavat standardit ja tulkinnat merkityksellisiksi liiketoi-
mintansa luonteen johdosta.

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

1. Segmentti-informaatio

Natriumilla on kolme varsinaista liiketoimintasegmenttiä, jotka ovat Tietojärjestelmät, Tietokoneet sekä Verkkoliiketoiminta. Tietojärjestelmät -segmenttiin kuuluvat konsernin yhtiöt Italiassa, Hollannissa, Englannissa ja Ruotsissa. Tietokoneet -segmenttiin kuuluvat yhtiöt Turkissa sekä Oulussa, Kotkassa, Lahdessa, Pietarsaaressa, Karkkilassa ja Porissa. Verkkoliiketoiminta -segmentin muodostavat Ranskan, Belgian, Tukholman ja Turun yksiköt. Näiden ulkopuolelle jäävät palveluyhtiöt, kiinteistöyhtiöt, konsernin hallintotoiminnot, Natrium UK:n myynti- ja logistiikkayhtiö, sisäisten erien eliminoinnit, osakkuusyhtiö Kumi A.S. ja vuonna 2008 maaliskuussa myytyjen yhtiöiden Natrium Russia ja osakkuusyhtiö Bertil NV:n liiketoiminnot.

Maantieteellisiä segmenttejä Natriumilla on kolme – Pohjoismaat, Muut Euroopan maat ja muut maat. Natrium käsittelee liiketoimintasegmentin ja sen ulkopuolelle jäävien toimintojen sekä maantieteellisten segmenttien välisiä tuottoja ja siirtoja käypään markkinahintaan.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan. Kohdistamattomat erät sisältävät rahoitus- ja veroeriä sekä koko konsernille yhteisiä eriä.

Ensisijainen segmentti

Liiketoimintasegmentit 1.7.2008–30.6.2009

Me	Tietojärjestelmät	Tietokoneet	Verkkoliiketoiminta	Eliminoinnit ja kertaerät	Konserni
Ulkoinen liikevaihto	157,2	233,8	145,7		536,7
Sisäinen liikevaihto	73,2	18,2	45,4	-136,9	0,0
Liikevaihto yhteensä	230,4	252,0	191,1	-136,9	536,7
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta					0,2
Segmentin liikevoitto	18,4	3,2	15,7	-0,1	37,3
Kohdistamattomat erät					-26,3
Tilikauden tulos					11,0
Segmentin varat	161,5	109,8	151,9	-25,4	379,0
Osuudet osakkuusyhtiöissä					0,7
Kohdistamattomat varat					18,1
Varat yhteensä					397,8

Me	Tietojärjestelmät	Tietokoneet	Verkkoliiketoiminta	Eliminoinnit ja kertaerät	Konserni
Segmentin velat	29,2	83,3	20,5	-14,2	118,8
Kohdistamattomat velat					241,2
Velat yhteensä					360,0
Investoinnit	9,0	10,9	13,3		33,3
Poistot	-6,1	-5,9	-6,8		-18,8

Liiketoimintasegmentit 1.7.2007–30.6.2008

Me	Tietojärjestelmät	Tietokoneet	Verkkoliiketoiminta	Eliminoinnit ja kertaerät	Konserni
Ulkoinen liikevaihto	119,8	244,8	135,3		499,9
Sisäinen liikevaihto	70,6	9,8	42,5	-122,9	0,0
Liikevaihto yhteensä	190,4	254,6	177,8	-122,9	499,9
Osuus osakkuusyrityksen tuloksesta					0,1
Segmentin liikevoitto	13,2	6,4	8,2	5,9	33,6
Kohdistamattomat erät					-16,6
Tilikauden tulos					17,0
Segmentin varat	157,0	120,8	170,7	-36,0	412,5
Osuudet osakkuusyhtiöissä					0,7
Kohdistamattomat varat					32,8
Varat yhteensä					446,0
Segmentin velat	50,3	63,8	27,0	-29,5	111,3
Kohdistamattomat velat					255,4
Velat yhteensä					367,7
Investoinnit	3,5	4,8	10,3		18,6
Poistot	-9,9	-4,7	-6,4		-21,0

Toissijainen segmentti

Maantieteelliset segmentit 1.7.2008–30.6.2009

Me	Pohjois- maat	Muut Eu- roopan maat	Muut maat	Yhteensä
Liikevaihto	158,4	351,0	27,3	536,7
Varat	148,4	206,3	43,1	397,8
Investoinnit	13,1	20,2	0,0	33,3

Maantieteelliset segmentit 1.7.2007–30.6.2008

Me	Pohjois- maat	Muut Euroo- pan maat	Muut maat	Yhteensä
Liikevaihto	144,5	332,2	23,2	499,9
Varat	200,3	191,4	54,3	446,0
Investoinnit	5,8	12,8	0,0	18,6

2. Hankitut liiketoiminnot

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

3. Myydyt liiketoiminnot

1.7.2008–30.6.2009

Tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 aikana Natrium ei myynyt liiketoimintoja.

1.7.2007–30.6.2008

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

4. Liiketoiminnan muut tuotot

	2009	2008
Vuokratuotot	0,5	0,4
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0,1	0,0
Myyntivoitot osakkuusyhtiöosakkeista	-	5,1
Myyntivoitot tytäryhtiöosakkeista	-	10,1
Myyntivoitot myytävissä olevista sijoituksista	0,0	-
Myyntisaamisten ja ostovelkojen valuuttakurssierot	5,2	-2,6
Liiketoiminnan muut tuotot	0,8	1,0
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	6,6	14,0

Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä, jotka sisältyvät lii- kevaihtoon	0,1	0,1
--	-----	-----

5. Liiketoiminnan kulut

	2009	2008
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos	0,4	4,6
Valmistus omaan käyttöön	0,5	0,1

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-222,6	-190,5
Ulkopuoliset palvelut	-52,6	-49,7
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-117,9	-115,5
Vuokrat	-3,7	-3,4
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	-0,1	-0,1
Kunnossapito	-22,8	-22,0
Rahdit	-11,3	-13,1
Liiketoiminnan muut kulut	-77,4	-69,9
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-507,4	-459,4
Tilintarkastuspalkkiot	-0,4	-0,4
Muut palkkiot	-0,1	-0,2
Tilintarkastajille maksetut palkkiot yhteensä	-0,5	-0,6

6. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

	2009	2008
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-94,6	-92,7
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	-12,3	-11,2
Eläkekulut, etuusperusteiset järjestelyt	-	-
Myönnetty osakeoptiot	-	-
Muut henkilöstökulut	-11,0	-11,6
Henkilöstökulut yhteensä	-117,9	-115,5

Henkilöstömäärä segmenteittäin tilikauden aikana keskimäärin

	2009	2008
Tietojärjestelmät	2153,0	1086,8
Tietokoneet	498,0	336,3
Verkkoliiketoiminta	2396,0	1536,5
Muut toiminnot	50,0	352,8
Henkilöstö yhteensä	5097,0	3312,5

Henkilöstökulut sisältävät osakeperusteiseen kannustinjärjestelmään liittyviä palkkioita -0,1 Me (-0,0 Me).

7. Tutkimus- ja kehittämismenot

	2009	2008
Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenot	-2,1	-1,8

8. Poistot ja arvonalentumiset

	2009	2008
Poistot		
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-2,0	-1,9
Sijoituskiinteistöt	0,0	0,0
Koneet ja kalusto	-15,5	-16,3
Muut aineelliset hyödykkeet	-0,6	-0,6
Poistot aineellisista hyödykkeistä	-18,1	-18,6

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	-0,1	-0,1
Muut aineettomat hyödykkeet	-0,6	-0,5
Poistot yhteensä aineettomista hyödykkeistä	-0,7	-0,6
Arvonalentumiset koneista ja kalustosta	-	-1,8
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-18,9	-21,0

9. Rahoitustuotot ja -kulut

	2009	2008
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	0,0	0,0
Lainojen ja muiden saamisten korkotuotot	0,7	1,0
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen valuuttakurssivoitot	3,6	2,4
Muut rahoitustuotot	5,6	1,9
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon muutos	0,8	1,1
Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauslaskennan tehoton osuus	0,2	-0,2
Omasta pääomasta tuloutettu käyvät arvot	-	0,1
Rahavirran suojauslaskennan tehoton osuus	-	0,0
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavien rahoitusvelkojen efektiiviset korkokulut	-14,7	-13,9
Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavien rahoitusvarojen ja -velkojen valuuttakurssitappiot	-8,3	-0,9
Muut palkkiokulut jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista rahoitusveloista	-0,2	-1,0
Muut rahoituskulut	-10,3	-6,5

Liikevoitto sisältää pääasiassa valuuttamääräisistä myynneistä ja ostoista aiheutuvia valuuttakurssivoittoja ja -tappioita yhteensä 5,4 Me (-2,2 Me) sekä näihin eriin suojaamistarkoituksessa kohdistettujen valuuttajohdannaisten valuuttakurssieroja 1,9 Me (-0,3 Me). Tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 alusta laadintaperiaatteita muutettiin ostoihin ja myynteihin liittyvien vertailulukujen osalta siten, että myös Natrium A.S. myyntien ja ostojen valuuttakurssierot sekä kaikkia konsernin myyntejä ja ostoja vastaan tehtyjen valuuttajohdannaissuojausten valuuttakurssierot on esitetty rahoitustuottojen ja -kulujen sijaan liiketoiminnan muissa tuotoissa. Laadintaperiaatemuutoksesta johtuen tilikauden 1.7.2007–30.6.2008 nettorahoituskulut pienenevät 2,5 Me.

Koronvaihtosopimusten korkotuotot on siirretty hyvittämään korkokuluja. Tilikausina 1.7.2007–30.6.2008 ja 1.7.2008–30.6.2009 konserni ei ole saanut rahoitusvaroista merkittäviä palkkiotuottoja.

10. Tuloverot

	2009	2008
Tuloverot		
Välittömät verot tilikaudelta	-1,2	-1,6
Laskennalliset verot	0,0	0,8
Tuloverot yhteensä	-1,2	-0,8

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (26 % vuosina 2009 ja 2008) laskettujen verojen välinen täsmäyslaskelma.

	2009	2008
Tulos ennen veroja	-5,4	17,9
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	1,4	-4,7
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	-0,5	-0,1
Verovapaat tulot	-	4,1
Vähennyskelvottomat kulut	-0,4	-0,2
Konsernireservin tuloutus	0,0	0,0
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-1,7	-0,9
Tuloslaskelman verokulu	-1,2	-0,8

11. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva kauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

Tulos/osake, laimentamaton	2009	2008
Osoittaja: emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto, 1000 e	-6 945,5	16 464,8
Nimittäjä: Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, 1000 kpl	10 944	10 607
Tulos/osake, laimentamaton, e	-0,63	1,55

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien laimentavien potentiaalisten osakkeiden osakkeiksi muuttamisesta johtuva laimentava vaikutus.

Vuoden 2008 ja 2009 laimennettuun tulokseen vaikuttavat vaihdettavien pääomalojen (liitetietojen kohta 28) osakkeiksi vaihtamatta olevat lainaosuudet sekä työntekijöille suunnattu osakepalkkiojärjestelmä (liitetietojen kohta 25).

Vaihdettavien pääomalojen vaihtamattomat lainaosuudet on laimennusvaikutusta laskettaessa muutettu osakkeiksi, ja kauden tulosta kasvatettu verovaikutuksella oikaistulla korkokululla.

Tulos/osake, laimennettu	2009	2008
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto, te	-6 945,5	16 464,8
Vaihdettavien pääomalojen korko verojen jälkeen, te	1 009,7	1 030,9
Osoittaja: Tilikauden tulos laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi, te	- 5 935,8	17 495,7
	2009	2008
Osakkeiden osakeantioikaistu keskimääräinen lukumäärä, 1000 kpl	10 944	10 607
Osakepalkkiojärjestelmän perusteella merkittävässä olevat osakkeet, 1000 kpl	69	42
Vaihdettavien pääomalojen muunto osakkeiksi, 1000 kpl	3 166	3 168
Nimittäjä: Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo laimennusvaikutuksella oikaistun osakekohtaisen tuloksen laskemiseksi, 1000 kpl	14 179	13 817
Tulos/osake, laimennettu, e	-0,42	1,27

TASEEN LIITETIEDOT

12. Aineelliset hyödykkeet

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

13. Liikearvo	30.6.2009	30.6.2008
Hankintameno 1.7.	33,9	25,7
Lisäykset	0,0	6,1
Muuntoero	-7,2	2,1
Hankintameno 30.06.	26,8	33,9
Kertyneet poistot 1.7.	-1,8	-1,8
Arvon alentumiset	0,0	0,0
Kertyneet poistot 30.06.	-1,8	-1,8
Tasearvo 30.06.	25,0	32,1

Liikearvon kohdistus ja arvonalentumistestaus

Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Pääosa liikearvosta kohdistuu Verkkoliiketoiminta -segmenttiin. Verkkoliiketoiminta -segmenttiin liittyvä liikearvo tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 lopussa oli 24,7Me (30,9 Me).

Verkkoliiketoiminta -segmentin käyttöarvo määritellään nykyarvomenetelmällä. Laskelmissa on käytetty 5 vuoden diskontattuja kassavirtaennusteita perustuen johdon hyväksymiin strategiaan suunnitelmiin. Segmentin arvioitu rahavirta perustuu varojen käyttöön niiden nykyisessä kunnossa ilman mahdollisia tulevaisuuden yritysostoja. Yli viiden vuoden ulottuvat rahavirrat on laskettu käyttäen niin sanottua loppuarvomenetelmää. Loppuarvon määrittelyssä käytetään vakaata liikevoiton 1 %:n vuotuista kasvua.

Diskonntauskorkona käytetään Natriumin määrittelemää painotettua pääomakustannusta ennen veroja. Sen osatekijät ovat riskitön korko, markkinariskipreemio, toimialakohtainen beta, lainakustannus sekä toimialalle tyypillinen oman ja vieraan pääoman tavoitteellinen suhde. Natrium on käyttänyt laskelmissaan Verkkoliiketoiminta-segmentin osalta 11,1 %:n painotettua pääomakustannusta.

Arvon alentumistestausten perusteella 1.7.2008–30.6.2009 ei ole ollut tarvetta arvonalentumiskirjauksiin.

Herkkyysanalyysi:

Tietojärjestelmät -segmentille on tehty herkkyysanalyysi käyttämällä erilaisia skenaarioita. Nämä skenaariot toteutettiin muuttamalla arvonnäyrityksen perusolettamuksia seuraavasti:

- alentamalla kannattavuutta (EBITDA) 1–10%
- nostamalla painotettua pääomakustannusta 1–15%

Johdon näkemys on, ettei edellä mainittujen teoreettisten skenaarioiden perusolettusten muutoksia tulisi tulkita osoituksena niiden toteutumisen todennäköisyydestä. Kuitenkaan mikään edellä mainituista skenaarioista ei olisi johtanut liikearvon arvonalentamisen tarpeeseen.

14. Aineettomat hyödykkeet

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

15. Sijoituskiinteistöt	2009	2008
Hankintameno 1.7.	1,7	1,8
Lisäykset	0,0	0,0
Hankintameno 30.06.	1,8	1,8
Kertyneet poistot 1.7.	-0,3	-0,2
Tilikauden poistot	0,0	0,0
Kertyneet poistot 30.06.	-0,4	-0,2
Tasearvo 30.06.	1,4	1,4

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot eivät olennaisesti poikkea tasearvoista.

16. Osuudet osakkuusyryyksissä	2009	2008
Tasearvo 1.7.	0,7	6,3
Lisäykset		
Vähennykset	0,0	-5,7
Osuus kauden tuloksesta	0,2	0,1
Muuntoerot	-0,1	0,0
Tasearvo 30.06.	0,7	0,7

Osakkuusyrietykset 30.06.2009

	Varat, Me	Velat, Me	Liikevaihto, Me	Voitto/tappio, Me	Konsernin omistusosuus %
Kumi A.S. Turkki	3,5	0,9	4,1	0,8	19,8
Kiinteistö Oy Kartano, Helsinki					19,7

Osakkuusyrietykset 30.06.2008

	Varat, Me	Velat, Me	Liikevaihto, Me	Voitto/tappio, Me	Konsernin omistusosuus %
Rakennus Oy, Karkkila					39,4
Kumi A.S. Turkki	3,1	1,1	2,4	0,4	19,8
Kiinteistö Oy Kartano, Helsinki					19,7

Osakkuusyrietyksosakkeisiin ei sisälly poistamatonta liikearvoa. Osakkuusyrietyksissä ei ole pörssinoteerattuja yrietyksiä.

17. Muut rahoitusvarat

Myytävissä olevat sijoitukset	2009	2008
Hankintameno 1.7.	10,2	10,2
Lisäykset	0,1	0,0
Vähennykset	0,0	0,0
Siirrot erien välillä		
Muuntoerot		
Tasearvo 30.06.	10,3	10,2

Myytävissä olevat sijoitukset sisältävät noteeraamattomia osakkeita. Koska noteeraamattomien osakkeiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää, noteeraamattomat osakkeet on kirjattu hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla. Myytävissä olevista sijoituksista kirjattiin myyntivoittoja tilikaudella 0,0 Me.

18. Pitkäaikaiset saamiset

	30.6.2009	30.6.2008
Osakkuusyrietyksiltä		
Lainasaamiset	0,1	0,1
Muut pitkäaikaiset saamiset	2,9	3,3
Lainasaamiset	0,5	0,5
Muut saamiset	3,4	3,8
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	3,5	3,9

Muista pitkäaikaisista lainasaamisista 0,2 Me (0,2 Me) (nimellisvaluuttana Ruotsin kruunu, SEK) eräännyy saatavaksi vuonna 2012 ja 2,7 Me (3,1 Me) (nimellisvaluuttana Ruotsin kruunu, SEK) vuonna 2015. Konsernin lainasaamiset liittyvät pääosin yrietyjärjestelyihin sekä investointeihin.

19. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

20. Vaihto-omaisuus	30.6.2009	30.6.2008
Aineet ja tarvikkeet	29,3	24,0
Keskeneräiset tuotteet	8,8	9,2
Valmiit tuotteet/tavarat	25,0	29,0
Muu vaihto-omaisuus	2,4	2,7
Ennakkomaksut	0,5	0,1
Yhteensä	66,0	64,9

Tilikaudella kirjattiin kuluksi 2,1 Me (1,0 Me), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvoa alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

21. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	30.6.2009	30.6.2008
Myyntisaamiset	54,2	80,4
Lainasaamiset	0,0	0,0
Muut saamiset	5,6	3,6
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	1,0	2,0
Tuloverosaamiset	1,9	0,1
Siirtosaamiset	24,7	22,7
Yhteensä	87,4	108,8

Myyntisaamisten valuuttajakauma

	30.6.2009	30.6.2008
	%	%
EUR	64,3	51,4
SEK	10,3	0,1
GBP	2,4	6,3
YTL	1,7	9,1
USD	0,1	12,1

Johdannaissopimusten tilinpäätöshetken käyvät arvot ja nimellisarvot on esitetty liitetietojen kohdassa 31.

22. Rahavarat

	30.6.2009	30.6.2008
Rahavarat taseessa		
Käteinen raha ja pankkitilit	4,2	21,7
Rahavirtalaskelman mukaiset rahavarat	14,5	31,9
Käteinen raha ja pankkitilit	4,2	21,7
Myytävissä olevat rahoitusvarat	10,3	10,2

23. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

	Osakkeita 1 000 kpl	Osake- pääoma Me	Ylikurssi- rahasto Me	Sijoitetun vapaan omapää- oman ra- hasto Me	Yhteensä Me
Omien osakkeiden hankinta		-	-		0,0
1.7.2007	10 022	15,8	9,8	-	25,7
vV. 2005 pääomalainan vaihto	339	0,5	2,0	-	2,5
vV. 2006 pääomalainan vaihto	581	0,9	-	2,7	3,6
30.6.2008	10 942	17,2	11,7	2,7	31,8
vV. 2005 pääomalainan vaihto	2	0,0	0,0	-	0,0
vV. 2006 pääomalainan vaihto	2	0,0	-	0,0	0,0
Omien osakkeiden myynti		0,0	0,4		
30.6.2009	10 946	17,2	12,3	2,7	31,8

Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysmääräisesti.

Muuntoerot -rahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätöksen muuntamisesta syntyneet muuntoerot. Myös ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen nettosijoitusten suojauksista syntyvät voitot ja tappiot sisältyvät muuntoeroihin silloin, kun suojauslaskennan edellytykset ovat täyttyneet.

Muut rahastot sisältävät sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston lisäksi myytävissä olevien sijoitusten ja rahavirran suojauksena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset sekä vaihtovelkakirjalainasta erotetun oman pääoman komponentin.

Ylikurssirahasto sisältää osakkeista uusmerkinnän yhteydessä maksetun nimellisarvon ylittävän määrän mikäli optio-oikeuksista tai vaihdettavan pääomalainan liikkeelle laskemisesta, joihin merkinnät perustuvat, on päätetty ennen vuoden 2006 osakeyhtiölakiuudistusta.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut yhtiökokoukselle, että vuodelta 2009 jaetaan osinkoa 0,25 euroa osakkeelta.

24. Osakeperusteiset maksut

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

25. Eläkevelvoitteet

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

26. Varaukset**Lyhytaikaiset**

	Eläkevaraus	Uudelleenjärjestelyvaraus	Muut varaukset	Yhteensä
1.7.2008	0,3	0,7	1,8	2,8
Muuntoerot	-	-	-0,2	-0,2
Varausten lisäykset	-	0,4	1,1	1,5
Käytetyt varaukset	-0,3	-0,7	-1,6	-2,6
30.06.2009	-	0,4	1,1	1,5
1.7.2007	3,5	-	0,4	3,9
Muuntoerot	0,3	-	-	0,3
Varausten lisäykset	-	0,7	1,5	2,1
Siirto pitkäaikaisiin	-3,5	-	-	-3,5
Käytetyt varaukset	-	-	-	-
30.06.2008	0,3	0,7	1,8	2,7

Tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 uudelleenjärjestelyvaraus liittyy toimitusjohtajan irtisanomiseen ja tilikauden 1.7.2007–30.6.2008 Natrium Stockholm AB:n toimintojen uudelleenjärjestelyyn. Muut varaukset pitävät sisällään muiden vuokrasopimusten huoltovelvoitteiden täyttämistä syntyviä varauksia.

Pitkäaikaiset

	Eläkevaraus	Uudelleenjärjestelyvaraus	Muut varaukset	Yhteensä
1.7.2008	4,5	0,0	0,6	5,0
Muuntoerot	-0,9	-	-	-0,9
Varausten lisäykset	0,7	0,0	0,3	1,0
Käytetyt varaukset	-0,5	-	0,0	-0,5
30.06.2009	3,7	0,0	0,8	4,5
1.7.2007	-	0,1	0,9	1,0
Muuntoerot	-	-	0,1	0,1
Varausten lisäykset	1,0	-	0,4	1,4
Siirto lyhytaikaisista	3,5	-	-	3,5
Käytetyt varaukset	-	-0,2	-0,8	-1,0
30.06.2008	4,5	0,0	0,6	5,0

Varausten muutos on tuloslaskelmassa liiketoiminnan kuluissa, kulujen lisäyksestä/vähennyksestä

27. Rahoitusvelat

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

28. Ostovelat ja muut velat	30.6.2009	30.6.2008
Ostovelat osakkuusyrietyksille	0,1	0,1
Ostovelat	52,7	61,5
Siirtovelat	21,6	23,3
Johdannaissopimuksiin perustuvat velat	4,0	0,2
Saadut ennakot	0,2	0,5
Muut velat	5,0	7,9
Ostovelat ja muut velat yhteensä	83,5	93,4

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät muodostuvat henkilöstökuluista ja korkojaksotuksesta.

Ostovelkojen valuuttajakauma	30.6.2009	30.6.2008
	%	%
EUR	54,5	52,7
SEK	12,6	8,0
YTL	7,6	15,4
USD	3,0	0,4
GBP	1,0	1,9
DKK	0,0	0,3
NOK	-	0,1

29. Rahoitusvarojen sekä –velkojen tasearvot ja käyvät arvot kategorioittain

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

30. Pääoman hallinta

Natrium-konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on turvata konsernin toimintaedellytykset kaikissa olosuhteissa. Konsernin toimiala on luonteeltaan suhteellisen pääomavaltainen, joka näin ollen edellyttää aktiivisia toimenpiteitä pääomarakenteen optimoimiseksi. Viime vuosien strategisesti merkittävät yritysostot ja investoinnit ovat osaltaan vaikuttaneet konsernin nykyiseen pääomarakenteeseen.

Hallitus ja johto seuraavat säännöllisesti konsernin pääomarakennetta. Johdon raportoinnissa eri muotoiset pääomalainat luetaan omaksi pääomaksi. Konsernissa seurataan erityisesti omavaraisuusastetta, jonka strategian mukaiseksi tavoitetasoksi on asetettu 40 % tilikauden 1.7.2011-30.6.2012 loppuun mennessä.

Pääomaa hallinnoidaan muun muassa osingonjakopolitiikalla (osakkeenomistajien niin hyväksyessä) ja laskemalla liikkeelle erimuotoisia pääomalainoja. Tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 aikana on jatkettu panostuksia käyttöpääoman pienentämiseksi muun muassa varastoja optimoimalla, asiakassaatavien perintää tehostamalla ja saamisten myyntiohjelmaa edelleen laajentamalla. Konserni on lyhentänyt maksuajkoja 1.7.2009 alkaen osalle asiakkaistaan. Pääomalainoja erääntyy syyskuussa 2009 yhteensä 7,5 Me.

Sisäisen seurannan lisäksi konserni raportoi rahoittajille sopimusehdoissa määritellyjä pääomaan liittyviä tunnuslukuja (niin sanottuja finanssikovenanteja). Konserni pyrkii saavuttamaan lainoissa määritellyt korkomarginaaliin liittyvät kannustintasot korkokulujen pienentämiseksi.

Tärkeimmät pääomarakennetta kuvaavat tunnusluvut:

	30.6.2009	30.6.2008
Nettovelkaantumisaste, pääomalainat omaan pääomaan lukien	168,9%	120,2 %
Omavaraisuusaste, pääomalainat omaan pääomaan lukien	27,8%	31,4 %

31. Rahoitusriskien hallinta

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

32. Johdannaissopimukset

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

33. Muut vuokrasopimukset**Konserni vuokralleottajana**

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat eräänntyvät seuraavasti:

	30.6.2009	30.6.2008
Yhden vuoden kuluessa	1,2	1,1
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	2,1	2,4
Yli viiden vuoden kuluttua	0,2	0,2
Yhteensä	3,5	3,7

Ei-purettavissa olevat muut vuokrasopimukset sisältää suurimmaksi osaksi kiinteistöjen, tuotantolaitteiden ja autojen vuokrasopimuksia, joiden keskimääräinen pituus on 3-5 vuotta. Joihinkin sopimuksista sisältyy osto-optio hintaan, jonka voidaan odottaa vastaavan mahdollisena toteutushetkenä kohteen käypää arvoa.

Tilikauden 1.7.2008-30.6.2009 tuloslaskelmaan sisältyy muiden ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella suoritettuja vuokramenoja 1,3 Me (1,3 Me).

Konserni vuokralleantajana

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat eräänntyvät seuraavasti:

	30.6.2009	30.6.2008
Yhden vuoden kuluessa	0,4	0,4
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluessa	1,7	0,9
Yhteensä	2,1	1,3

Muutamia tällä hetkellä tarpeettomista tuotanto- ja toimistotiloista on annettu vuokralle. Vuokrasopimusten pituudet ovat keskimäärin yhdestä kolmeen vuotta, mutta joihinkin sopimukseen liittyy mahdollisuus jatkovuokrakautteen alkuperäisen päättymispäivän jälkeen. Osa kiinteistöistä luokitellaan IFRS:n mukaisesti sijoituskiinteistöiksi.

34. Vastuusitoumukset

	30.6.2009	30.6.2008
Kiinteistökiinnitykset		
Omista velvoitteista	12,0	5,7
Yrityskiinnitykset		
Omista velvoitteista	1,7	2,1
Pantit		
Omista velvoitteista	119,1	120,4

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä, pantteja tai muita vakuuksia

	30.6.2009	30.6.2008
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä		
Rahalaitoslainat	0,2	0,3
Eläkelainat	9,1	3,8
Yhteensä	9,3	4,1
Velat, joiden vakuudeksi annettu muita pantteja		
Rahalaitoslainat	107,0	51,3
Eläkelainat	0,6	0,9
Yhteensä	107,6	52,1

35. Lähipiiritapahtumat

Konserniyhtiöt	Kotipaikka	30.6.2009	30.6.2009
		Konsernin omistus-osuus %	Emoyhtiön omistusosuus %
Natrium Belgium N.V.	Bryssel, Belgia	100,0	100,0
Natrium B.V.	Amsterdam, Alankomaat	100,0	100,0
Natrium Britain Ltd	Manchester, Iso-Britannia	100,0	-
Natrium A.S.	Ankara, Turkki	93,6	93,6
Natrium France A.S.	Pariisi, Ranska	100,0	-
Natrium Stockholm AB	Tukholma, Ruotsi	100,0	-
Natrium Germany GmbH	Berliini, Saksa	100,0	-
Natrium Italy Srl	Rooma, Italia	100,0	-
Natrium Turku Oy	Turku, Suomi	100,0	100,0
Natrium Netherlands B.V.	Tegelen, Alankomaat	100,0	-
Natrium Lahti Oy	Lahti, Suomi	100,0	100,0
Natrium Pietarsaari Oy	Pietarsaari, Suomi	100,0	100,0
Natrium Oulu Oy	Oulu, Suomi	100,0	100,0
Natrium Pori Oy	Pori, Suomi	100,0	100,0
Natrium Kotka Oy	Kotka, Suomi	85,0	85,0
Natrium Sweden AB	Kristinehamn, Ruotsi	100,0	-
Natrium UK Ltd	Staffordshire, Iso-Britannia	93,6	-
Natrium USA, LCC	Dallas, USA	100,0	-
Natrium Malmö AB	Malmö, Ruotsi	95,0	-
Natrium Kiinteistö Oy	Helsinki, Suomi	81,0	66,9

Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

	2009	2008
Tavaroiden myynnit osakkuusyryyksille	-	0,0
Palvelujen myynnit osakkuusyryyksille	-	-
Tavaroiden ostot osakkuusyryyksiltä	-0,4	-0,3
Palveluiden ostot osakkuusyryyksiltä	-0,1	-0,1
Yhteensä	-0,5	-0,4

Lähipiirin kanssa toteutuneet tavaroiden ja palvelujen myynnit perustuvat konsernin voimassaoleviin hinnastoihin.

Johdon (hallituksen jäsenet, toimitusjohtajat ja toimitusjohtajien sijaiset) työsuhde-etuudet

	30.6.2009	30.6.2008
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet, Me	-1,3	-1,3
Palkat ja palkkiot, 1000 e		
Toimitusjohtaja	-212,6	-148,9
Hallituksen jäsenet		
Jari Aamu	-39,4	-39,4
Tero Muta	-39,4	-39,4

Erityisiä johdon eläkesitoumuksia ei ole. Konserniin kuuluvien yhtiöiden toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille ei ole myönnetty lainoja.

Velat ja saamiset osakkuusyryyksiltä on eritelty kyseisten tase-erien liitetiedoissa, liitteet 18 ja 21.

Tilikautena 1.7.2008–30.6.2009 konserniin kuuluvat yhtiöt eivät ole myöntäneet uusia lainoja lähipiiriin kuuluville henkilöille. Myöskään lähipiiriin kuuluvien henkilöiden vastuiksiin liittyviä takauksia ei ole annettu tilikautena 1.7.2008–30.6.2009.

36. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen konsernissa on toteutettu YT-neuvottelut, joissa koko henkilöstö vaihtaa lomarahat vapaaksi. Vapaat pidetään alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Tulosvaikutus on 2 miljoonaa euroa. Lisäksi irtisanotaan 25 henkilöä välittömästi ilman työvelvoitetta. Irtisanottujen henkilöiden irtisanomisajan palkat ovat 0,6 miljoonaa euroa.

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA (FAS, euroa)

	Liitetieto	1.7.- 30.6.2009	1.7.- 30.6.2008
LIKEVAIHTO	1	2 075 500,00	91 500,00
Liiketoiminnan muut tuotot	2	15 537,79	4 881,14
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	3	-379 792,72	-279 749,38
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-56 427,28	-57 088,25
Muut henkilösivukulut		-26 592,39	-12 826,31
Henkilöstökulut yhteensä		-462 812,39	-349 663,94
Poistot ja arvonalentumiset			
Arvonalentumiset pysyvien			
vastaavien sijoituksista		-0,17	-234 000,00
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä		-0,17	-234 000,00
Liiketoiminnan muut kulut	4	-234 446,33	-261 557,17
LIIKETULOS		1 393 778,90	-748 839,97
Rahoitustuotot ja -kulut	5		
Osinkotuotot		4 641 680,00	906 468,00
Muut korko- ja rahoitustuotot		528 450,86	147 861,82
Korko- ja muut rahoituskulut		589 874,33	-113 619,26
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		4 380 256,53	940 710,56
TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		5 774 035,43	191 870,59
Satunnaiset tuotot ja kulut	6		
Satunnaiset tuotot		1 694 456,61	0,00
Satunnaiset kulut		-4 500 000,00	0,00
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä		-805 543,39	0,00
TULOS ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		2 968 492,04	191 870,59
Tilikauden verot	7	429 845,76	-364,85
TILIKAUDEN TULOS		3 398 337,80	191 505,74

EMOYHTIÖN TASE (FAS, euroa)

VASTAAVAA	Liitetieto	30.6.2009	30.6.2008
PYSYVÄT VASTAAVAT	8		
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot		4 044 476,55	0,00
Liikearvo		3 500 000,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yhteensä		7 544 476,55	0,00
Sijoitukset	9		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		28 721 886,44	31 425 101,72
Osuudet osakkuusyhteisöissä		373 600,00	373 000,00
Muut osakkeet		1 000,00	0,00
Sijoitukset yhteensä		29 096 486,44	31 798 101,72
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		36 640 962,99	31 798 101,72
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Pitkäaikaiset saamiset			
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	10	0,00	4 659 402,36
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		0,00	4 659 402,36
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		4 574,93	4 974,93
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	10	26 032 169,56	25 420 455,57
Muut saamiset		191 113,20	40 655,30
Siirtosaamiset	11	0,00	4 457,29
Laskennallinen verosaaminen		429 845,76	0,00
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		26 657 703,45	25 470 598,52
Rahat ja pankkisaamiset		46 160,70	65 102,99
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		26 703 864,15	30 195 103,87
VASTAAVAA YHTEENSÄ		63 344 827,14	61 993 150,16

EMOYHTIÖN TASE (FAS, euroa)

VASTATTAVAA	Liitetieto	30.6.2009	30.6.2008
OMA PÄÄOMA	12		
Osakepääoma		17 240 875,40	17 235 835,40
Ylikurssirahasto		12 157 797,90	11 757 346,52
Edellisten tilikausien voitto		1 917 085,67	9 416 614,36
Tilikauden voitto		3 398 337,80	191 505,74
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		34 714 096,77	38 601 302,02
PAKOLLISET VARAUKSET	13	400 000,00	580 873,83
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	14		
Pääomalainat		2 286 000,00	2 800 000,00
Rahoituslaitoslainat		20 390 972,23	18 000 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		22 676 972,23	20 800 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Rahoituslaitoslainat	14	1 210 591,73	0,00
Ostovelat		19 810,00	21 249,59
Velat saman konsernin yrityksille	15	1 118 009,85	1 817 952,76
Muut velat		1 037 808,93	16 218,63
Siirtovelat		2 167 535,63	155 553,33
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		5 553 758,14	2 010 974,31
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		28 230 730,37	22 810 974,31
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		63 344 827,14	61 993 150,16

Poistettu emoyhtiön rahoituslaskelma. Emoyhtiön rahoituslaskelmalla ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 30.6.2009 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Laatimisperusta

Emoyhtiö Natrium Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassaolevien kirjanpito- ja osakeyhtiölakien säännösten (FAS) mukaisesti.

Tytäryhtiöt

Välittömästi tytäryhtiöiden hankinnoista aiheutuneet menot on kirjattu tytäryrityksien omistusosuuksien hankintameno.

Eläkejärjestelyt

Yhtiön henkilöstön eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

Leasingsopimukset

Leasingsopimuksilla hankitun omaisuuden vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan vuokra-ajan kuluessa.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1. Liikevaihdon jakautuminen (euroa)

	1.7.-30.6.2009	1.7.-30.6.2008
Palvelut	2 000 000,00	
Hallintopalvelut tytäryrityksille	75 500,00	91 500,00
Liikevaihto yhteensä	2 075 500,00	91 500,00

2. Liiketoiminnan muut tuotot (euroa)

	1.7.-30.6.2009	1.7.-30.6.2008
Provisiot	14 513,90	4 816,70
Muut	1 023,89	64,44
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	15 537,79	4 881,14

3) Maksetut palkat ja palkkiot (euroa)

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

4) Liiketoiminnan muut kulut (euroa)

	1.7.-30.6.2009	1.7.-30.6.2008
Pörssilistakulut	- 54 962,75	-55 818,81
Ostetut asiantuntijapalvelut	- 53 335,16	-112 992,27
Hallinnon kulut	- 20 663,49	-19 714,22
Edustuskulut	- 39 870,10	-25 615,55
Puhelin-, tietoliikenne- ja toimistokulut	- 19 621,74	-20 035,67
Vuokrat	- 15 031,07	-15 308,85
Muut liiketoiminnan kulut	- 30 962,02	-12 071,80
Yhteensä	-234 446,33	-261 557,17

Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	13 600,00	21 551,00
Veroneuvonta	4 500,00	8 130,00
Muut palkkiot	12 300,00	35 785,00
Yhteensä	30 400,00	65 466,00

5) Rahoitustuotot ja -kulut (euroa)

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

6) Satunnaiset tuotot ja kulut (euroa)

	1.7.–30.6.2009	1.7.–30.6.2008
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	1 368 559,91	0,00
Pakollisen varauksen purku		
Ruotsin tytäryhtiöiden konkurssista voitto	325 896,70	0,00
Maksetut konserniavustukset	-2 500 000,00	0,00
Yhteensä	-805 543,39	0,00

7) Tuloverot (euroa)

	1.7.–30.6.2009	1.7.–30.6.2008
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta (ed. vuosien verot ja veronlisäykset)	0,00	-364,85
Laskennalliset verojen muutos	429 845,76	0,00
Tuloverot satunnaisista eristä	0,00	0,00
Yhteensä	429 845,76	-364,85

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**8) Pysyvien vastaavien hankintamenojen ja muiden pitkävaikutteisten menojen muutokset tase-erien mukaan eriteltyinä (euroa)****Aineettomat hyödykkeet**

	30.6.2009			30.6.2008		
	Liikearvo	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä	Liikearvo	Muut pitkävaik. menot	Yhteensä
Hankintameno tilikauden alussa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	3 500 000,00	4 044 476,55	7 544 476,55	0,00	0,00	0,00
Hankintameno tilikauden lopussa	3 500 000,00	4 044 476,55	7 544 476,55	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden alusta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden lopussa	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	3 500 000,00	4 044 476,55	0,00	0,00	0,00	0,00

9) Yhtiön omistamat toisten yhtiöiden osakkeet 30.6.2009

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

10) Konsernisaamiset (euroa)

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

11) Olennaiset erät siirtosaamisissa (euroa)

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

12) Oman pääoman erien muutokset (euroa)

	30.6.2009	30.6.2008
Osakepääoma tilikauden alussa	17 235 835,40	15 786 835,40
Uusmerkintä/vaihtovelkakirja	5 040,00	1 449 000,00
Osakepääoma tilikauden lopussa	17 240 875,40	17 235 835,40
Ylikurssirahasto tilikauden alussa	11 757 346,52	6 418 714,52
Emissiovoitto/vaihtovelkakirja	19 216,00	5 338 632,00
Omien osakkeiden myyntivoitto	381 235,38	0,00
Ylikurssirahasto tilikauden lopussa	12 157 797,90	11 757 346,52
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden alussa	9 608 120,10	11 421 113,96
Osingonjako	-4 267 574,22	-2 004 499,60
Omien osakkeiden hankinta		
1.12.2008 yhteensä 600 000 kpl	-4 108 152,25	0,00
Omien osakkeiden luovutus		
31.1.2009 yhteensä 100 000 kpl	684 692,04	0,00
Voitto edellisiltä tilikausilta tilikauden lopussa	1 917 085,67	9 416 614,36
Tilikauden voitto	3 398 337,80	191 505,74
Oma pääoma yhteensä	34 714 096,77	38 601 302,02
	30.6.2009	30.6.2008
Voitonjakokelpoiset varat		
Voitto edellisiltä tilikausilta	1 917 085,67	9 416 614,36
Tilikauden tulos	3 398 337,80	191 505,74
Jakokelpoinen voitto 31.12.	5 315 423,47	9 608 120,10

Natrium Oyj:n osakepääoma 30.6.2009 oli 17 240 875,40 euroa ja osakkeiden lukumäärä 10 945 698 kappaletta. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukainen vähimmäispääoma on 2 000 000,00 euroa ja enimmäispääoma 50 000 000,00 euroa. Natriumin yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön B -osakkeelle maksetaan 5 % vuotuinen osinko ennen kuin A -osakkeille voidaan maksaa osinkoa. Jonakin vuonna etuoikeutetuille osakkeille maksamatta jäänyt osinko on maksettava ennen kuin kantaosakkeille voidaan maksaa osinkoa.

Yhtiön osakkeet jakautuvat seuraavasti:

A-sarjan osakkeet 8 209 274 kpl.

B-sarjan osakkeet 2 736 424 kpl.

13) Pakolliset varaukset (euroa)

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

14) Korollinen velka (euroa)

	30.6.2009	30.6.2008
Yhteensä	3 601 563,96	800 000,00
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	0,00	0,00

15) Konsernivelat (euroa)

(Poistettu tekstiä. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta).

16) Olennaiset erät siirtoveloissa (euroa)

	30.6.2009	30.6.2008
Lomapalkkavelka	36 579,00	34 469,00
Korollisten velkojen korot	19 902,96	113 244,45
Velat palkkojen sivukuluista	10 785,05	7 583,00
Muut siirtovelat	268,62	256,88
Yhteensä	67 535,63	155 553,33

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Vakuudet	30.6.2009	30.6.2008
Annetut pantit		
Velat, joiden vakuudeksi on annettu osakkeita	18 000 000,00	18 000 000,00
Annetut tytäryhtiöosakkeet kirjanpitoarvolla	28 721 886,44	31 425 101,72
Yhteensä	28 721 886,44	31 425 101,72
Annetut yritys kiinnitykset		
Tytäryritysten puolesta annetut yritys kiinnitykset	8 430 000,00	8 430 000,00
Annetut takaukset yhteensä	8 430 000,00	8 430 000,00
Vastuusitoumukset ja muut vastuut		
Leasingvastuut		
Leasingvastuut, seuraavana vuonna erääntyvät	167 287,31	155 281,45
Leasingvastuut, myöhemmin kuin seuraavana vuonna erääntyvät	209 109,14	204 123,16
Yhteensä	376 396,45	359 404,61

Leasingsopimukset ovat pääsääntöisesti kolmen vuoden sopimuksia, eivätkä ne sisällä erityisiä irtisanomis- ja lunastusehtoja.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsingissä 28.8.2009

Natrium Oyj:n hallitus ja toimitusjohtaja

Jari Aamu
Jari Aamu
hallituksen puheenjohtaja

Janne Kuiskaaja
Janne Kuiskaaja
hallituksen jäsen

Tero Muta
Tero Muta
hallituksen jäsen

Heikki Virta
Heikki Virta
toimitusjohtaja

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

(Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä laaditaan erilliselle vastauspaperille tai -tiedostoon.)

Luettelo kirjanpito kirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista

Pääkirja		CD-romilla.
Päiväkirja		CD-romilla
Pankkitositteet	tositelaji Z	CD-romilla.
Ostolaskut	tositelaji X	CD-romilla.
Myyntilaskut	tositelaji G	CD-romilla.
Muistiotositteet	tositelaji M	CD-romilla.
Palkkakirjanpito tositteineen	tositelaji F	CD-romilla.
Ostoreskontraerittelyt		CD-romilla.
Myyntireskontraerittelyt		CD-romilla
Varastokirjanpidon erittelyt		CD-romilla.
Käyttöomaisuuskirjanpidon erittelyt		CD-romilla

KHT-TUTKINTO 6.9.2009

LIITE 2

2-OSA

TILINTARKASTUSKERTOMUS JA TILINTARKASTAJAN MUU RAPORTOINTI

Tilintarkastajien yhteenveto ja muu tarkastuksessa käytettävissä oleva aineisto

SISÄLLYSLUETTELO	SIVU
Natrium Oyj Hallituksen kokous 12/2008	2
Natrium Oyj Hallituksen kokous 24/2008	3
Natrium Oyj Hallituksen kokous 5/2009	4
Natrium Oyj Hallituksen kokous 7/2009	5
Liite 1: emoyhtiön lainojen vakuudet	6
Liite 2: arvonalentumistestausdokumentaatio	9
Liite 3: Osakassopimus	12
Natrium Oyj Hallituksen kokous 14/2009	14
Liite 1: Myynnin kannustinohjelma -muistio	15
Natrium Oyj Hallituksen kokous 16/2009	16
Natrium Oyj Hallituksen kokous 17/2009	17
Natrium Oyj Hallituksen kokous 19/2009	18
Liite 1: Vaihto-omaisuuden arvostus	19
Pörssitiedote 1.4.2009	20
Pörssitiedote 2.7.2009	21
Osakassopimus	22
Kaupparekisteriote ja yhtiöjärjestys 1.7.2009	24
Markkina-arvoraportti	29
Yhteenveto tilikauden 1.7.2008 – 30.6.2009 tilintarkastuksesta	30

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 12/2008

Aika 9.8.2008

Paikka Natrium-konsernin pääkonttori, Helsinki
 Läsnä

Jari Aamu, puheenjohtaja
 Tero Muta
 Janne Kuiskaaja
 Sari Näätä, sihteeri
 Riitta Avulias, mukana kohdissa 4 - 5

1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 § Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Tero Muta.

3 § Hyväksyttiin edellisten kokousten pöytäkirjat.

4 § Taseanalyysi

Merkittiin tiedoksi talousjohtajan kuukausiraportti. Todettiin, että yhtiön tuloskehitys on edelleen positiivinen. Keskusteltiin toteutuneesta yrityskaupasta ja sen vaikutuksista taseeseen. Todettiin sekä taseen että tuloslaskelman lukujen olevan täysin eri suuruusluokkaa kuin aikaisemmin. Pyydettiin talousjohtajaa tekemään pro forma -laskelmia vertailtavuuden parantamiseksi.

5 § Tilinpäätös 30.6.2008

Käytiin lävitse yhtiön talousjohtajan esitys tilinpäätökseksi 2008. Käytiin läpi muutokset ja hyväksyttiin tilinpäätöstiedote.

6 § Osinko vuodelta 2008

Päätettiin ehdottaa osingoksi 0,39 euroa osakkeelta. Allekirjoitettiin toimintakertomus ja tilinpäätös tilikaudelta 1.7.2007 - 30.6.2008.

7 § Yhtiökokous

Käytiin läpi sihteerin esittelemät luonnokset yhtiökokouskutsuksi sekä hallituksen esitykseksi yhtiökokoukselle annettavasta valtuudesta hankkia ja luovuttaa omia osakkeita. Todettiin, että yhtiökokouskutsu on julkaistava viimeistään 15.9.2008. Päätettiin, että lopullinen kokouskutsu ja ehdotukset yhtiökokoukselle käsitellään ensi tai sitä seuraavalla viikolla.

8 § Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jari Aamu
 Jari Aamu
 puheenjohtaja

Tero Muta
 Tero Muta

Janne Kuiskaaja
 Janne Kuiskaaja

Sari Näätä
 Sari Näätä
 sihteeri

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 24/2008

Aika: 17.12.2008
 Paikka: Natrium-konsernin pääkonttori, Helsinki
 Läsnä:

Jari Aamu, puheenjohtaja
 Tero Muta
 Janne Kuiskaaja
 Sari Näätä, sihteeri
 Riitta Avulias, mukana kohdissa 4-7

1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 § Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Tero Muta.

3 § Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 § Käsiteltiin marraskuun taloudellista kuukausiraporttia. Marraskuun liikevaihdon ja liikevoiton todettiin pienenevän rajusti. Liikevaihto oli vain 30 miljoonaa euroa ja liiketappio 4 miljoonaa euroa. Todettiin, etteivät yhtiön aloittamat saneeraustoimet ole vielä purreet riittävällä tavalla. Yhtiön rahoituksellinen tilanne tulee olemaan kireä seuraavien kuuden kuukauden aikana. Rahoituksellisesta tilanteesta raportoi yhtiön talousjohtaja Riitta Avulias ja esitteli samalla yhtiön kovenanttiehdon, joka on EBITDA/rahoituskuluilla > 2,5. Pankin kanssa on sovittu, että konsernin liikevoitto lisättynä poistoilla ja arvonalentumisilla (EBITDA) on virallisen tilinpäätöksen EBITDA sisältäen kaikki kyseiseen tunnuslukuun sisältyvät erät. Mitään poikkeuksellisia eriä ei voida vähentää tunnusluvusta. Mikäli kovenanttiehtoja rikotaan, niin pankilla on oikeus eräännyttää lainat maksuun välittömästi. Yhtiön rahoitusta seuraavalle 12 kuukaudelle tulee selvittää. Päätettiin, että talousjohtaja laatii rahoitusennusteen toukokuun kokoukseen.

5 § Käsiteltiin Natrium Finance Oy:n liiketoiminnan ostaminen osaksi emoyhtiön toimintaa. Päätettiin allekirjoittaa talousjohtajan laatima kauppakirja, jossa liiketoiminta ostetaan 5 miljoonalla eurolla. Kauppa tulee voimaan 1.1.2009.

6 § Käsiteltiin talousjohtajan esitys, jossa Natrium Finance Oy pitäisi ylimääräisen yhtiökokouksen ja jakaisi kertyneet voittovarajat osinkoina Natrium Oyj:lle. Hyväksyttiin ehdotus.

7 § Käsiteltiin talousjohtajan esitys, jossa alustavasti käsiteltiin Natrium Finance Oy:n sulautumista emoyhtiöön. Yhtiö on 100 % tytäryhtiö. Päätettiin selvittää sulautumisen vaikutukset emoyhtiön jakokelpoisiin varoihin.

8 § Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jari Aamu
 Jari Aamu
 puheenjohtaja

Tero Muta
 Tero Muta

Janne Kuiskaaja
 Janne Kuiskaaja

Sari Näätä
 Sari Näätä
 sihteeri

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 5/2009

Aika: 10.4.2009

Paikka: Natrium -konsernin pääkonttori, Helsinki

Läsnä:

Jari Aamu, puheenjohtaja

Tero Muta

Janne Kuiskaaja

Sari Näätä, sihteeri

Riitta Avulias, mukana kohdassa 4-6

1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 § Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Tero Muta.

3 § Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 § Uudet toimitilat

Käsiteltiin talousjohtajan esitys uusista toimitiloista keskushallinnolle. Hyväksyttiin talousjohtajan esitys 5 vuoden määräaikaisesta vuokrasopimuksesta. Vuokra on 125 000 €/ kk. Uusiin toimitiloihin muutetaan 1.7.2009.

5 § Käsiteltiin yhtiön tekemä johdannaissopimus. Talousjohtaja Riitta Avuliaan mukaan yhtiölle on tehty koronvaihtosopimus, jolla lainaan numero: 152120-0800987 sisältyvä kolmen kuukauden euriboriin sidottu korko on muutettu kiinteäksi 4,25 % koroksi.

6 § YT-neuvottelut

Käytiin keskustelu YT-neuvottelujen tilasta. Talousjohtaja Riitta Avulias esitteli ensimmäiset tulokset. Työntekijät ovat suostuneet muuttamaan kesälomarahat kahden viikon lisävapaaseen. Kesälomarahojen muuttamisella vapaaksi on kassaa parantava vaikutus 1,6 miljoonaa euroa. Talousjohtaja totesi kesälomarahojen muutoksen lisävapaaksi parantavan yhtiön viimeisen kvartaalin tulosta noin 1,2 miljoonaa euroa, kun lomarahavaraus puretaan tuloksen kautta.

7 § Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jari Aamu

Jari Aamu
 puheenjohtaja

Tero Muta

Tero Muta

Janne Kuiskaaja

Janne Kuiskaaja

Sari Näätä

Sari Näätä
 sihteeri

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 7/2009

Aika: 18.4.2009

Paikka: Natrium -konsernin pääkonttori, Helsinki

Läsnä:

Jari Aamu, puheenjohtaja	Tero Muta
Janne Kuiskaaja	Sari Näätä, sihteeri
Riitta Avulias, mukana kohdissa 4 - 6	

1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 § Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Tero Muta.

3 § Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 § Käsiteltiin yhtiön tekemä sopimus uuden yhtiön perustamisesta. Käytyjen neuvottelujen perusteella hyväksyttiin liitteen mukainen osakassopimus (liite 3).

5 § Käsiteltiin konsernin ennustetta tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 tulokseksi. Todettiin, että konsernin tuloskehitys on heikentynyt olennaisesti. Todettiin tulevan tilikauden näkymät haastaviksi.

6 § Käsiteltiin konserniavustukset eri yhtiöiden välillä. Päätettiin, että Natrium Oyj nostaa konserniavustusta seuraavilta tytäryhtiöiltä enintään päätöksessä määritetyt määrät tilikaudelta 2009.

Natrium Kotka Oy	1 500 000,00 euroa
Natrium Turku Oy	1 500 000,00 euroa
Natrium Lahti Oy	2 500 000,00 euroa

Lisäksi käsiteltiin annettavat konserniavustukset. Päätettiin, että konserniavustusta jaetaan tytäryhtiöille enintään 5 000 000,00 euroa.

7 § Vakuudet

Käsiteltiin liitteenä olevat emoyhtiön lainojen vakuutena olevat kiinnitykset, rasiukset ja muut vakuudet (liite 1). Todettiin vakuuksien olevan riittävät.

8 § Käsiteltiin yhtiön tekemä johdannaissopimus. Talousjohtaja Riitta Avuliaan mukaan yhtiölle on tehty koronvaihtosopimus, jolla lainan numero: 152120-0800987 sisältyvä 3 kk euriboriin sidottu korko on muutettu 1 kk euriboriin sidotuksi.

9 § Käytiin lävitse ja hyväksyttiin talousjohtajan esityksestä arvoalentumistestausdokumentaatio (liite 2). Todettiin, ettei välitöntä arvonalentamistarvetta ole.

10 § Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jari Aamu
 Jari Aamu
 puheenjohtaja

Tero Muta
 Tero Muta

Janne Kuiskaaja
 Janne Kuiskaaja

Sari Näätä
 Sari Näätä, sihteeri

Pankki Oyj
1011 Helsinki

ASIAKKAAN VAKUUDET
REAALIVAKUUDET

30.3.2009

Natrium Oyj
Tulppatie 4
00610 Helsinki

ASIAKASTUNNUS
12345678

ERITYISVAKUUS
101111-0012222

SITOUKSET, JOSTA ERITYISVAKUUS VASTAA
LUOTON NUMERO

VASTUU VALUUTTA

161020-0654332

17 467 800,56 EUR

LUOTON HALTIJA: NATRIUM KOTKA OY

YRITYSKIINNITYS

HALTIJAVELKAKIRJAT YHTEENSÄ E		8 430 000,00	
HVK-NROT	NIMELLISARVO	ASETT.PVM	VAHV.PVM
1 – 5	1 500 000,00	18.9.2007	21.9.2007
6 – 8	110 000,00	26.5.2008	30.5.2008
9 -	100 000,00	26.5.2008	30.5.2008
10 – 11	150 000,00	18.6.2008	21.6.2008
12 -	200 000,00	18.6.2008	21.6.2008

Pankki Oyj
1011 Helsinki

ASIAKKAAN VAKUUDET
REAAALIVAKUUDET

30.3.2009

Natrium Oyj
Tulppatie 4
00610 Helsinki

ASIAKASTUNNUS
12345678

ERITYISVAKUUS
159113-0786543

SITOUMUKSET, JOSTA ERITYISVAKUUS VASTAA

LUOTON NUMERO

VASTUU

VALUUTTA

152120-0800987

18 000 000,00

EUR

OSAKKEET

LAJI	LUKUMÄÄRÄ
Natrium Belgium N.V.	2500
Natrium B.V.	15000
Natrium A.S.	13800
Natrium Turku Oy	9000
Natrium Lahti Oy	15000
Natrium Pietarsaari Oy	100
Natrium Oulu Oy	100
Natrium Pori Oy	100
Natrium Kotka Oy	85
Natrium Kiinteistö Oy	669
Natrium Finance Oy	1000

Pankki Oyj
1610 Helsinki- keskusta

TILINPÄÄTÖSPÄIVÄ 30.3.

1.4.2009

SIVU 1

VASTUUERITTELY KIRJAUSPÄIVÄLTÄ
30.3.2009

Natrium Oyj
Tulppatie 4
00610 Helsinki
OMAT LEASING-VASTUUT SIS. ALV:N

1610 Helsinki- keskusta
1 SUOMI

TILINPÄÄTÖKSEN LISÄTIETOJA

VASTUUTYYPPI	TILINUMERO RAHOITUSSOP.NRO	SIIRT.KORKOVELKA EUR	SIIRT.KORKOSAATAVA EUR	SEUR. 12 KK LY- HENN. TAI LEASINGVAS- TUUT EUR	SEUR. 12 KK LYHENN. TAI LEASINGVASTUUT VALUUTASSA
Hankintarah.	6573002		33,32	3 508,49	5 262,74
	65730034		33,32	3 508,49	5 262,74
	73002000		33,32	3 508,49	5 262,74
	96573002		82,98	5 073,46	8 878,56
	6020008		156,25	13 712,74	23 997,30
	65730020	***		27 153,44	47 518,52
	657300277	***		20 020,20	40 040,40
	657300234	***		1 980,64	3 961,28
	657300289	***		19 580,64	39 161,28
	785543560	***		12 575,00	31 437,50
	987654322	***		13 649,64	34 124,10
	919876545	***		25 636,44	67 680,20
	34565476	***		17 379,64	47 794,01
YHTEENSÄ		***		167 287,31	250 930,97

JOS LYHENNYSMÄÄRÄN PERÄSSÄ ON A TAI T, KYSEESSÄ ON HOITOMAKSU, JOKA SISÄLTÄÄ MYÖS KOROT.
PANKKI OYJ:N MYÖNTÄMIEN YKSITTÄISTEN OSAMAKSURAOITUSTEN ("HANKINTARAH")
SIIRTYVÄT KOROT ON LASKETTU PER SEURAAVA KORKOPÄIVÄ.

Liite 2 – Tietokone –segmentin testaus

	Q3 2009	2009	2010	2011	2012	2013	2014	residual value
TURNOVER TOTAL	187,1	249,5	256,9	264,6	272,6	280,8	289,2	289,2
Delivery expenses, commissions etc	17,8	21,0	21,6	22,0	22,5	22,9	23,4	23,8
Variable costs	120,0	159,9	164,7	169,7	174,8	180,0	185,4	191,0
ADDED VALUE	49,3	68,6	70,6	73,0	75,4	77,9	80,4	74,4
<i>(% of turnover)</i>	26,4 %	27,5 %	27,5 %	27,6 %	27,6 %	27,7 %	27,8 %	25,7 %
Fixed costs	30,0	37,0	36,0	39,0	39,8	40,0	40,0	40,0
EBITDA	19,3	31,6	34,6	34,0	35,6	37,9	40,4	34,4
<i>(% of turnover)</i>	10,3 %	12,7 %	13,5 %	12,8 %	13,0 %	13,5 %	14,0 %	11,9 %
Maintenance investments	0,9	3,6	3,8	4,2	4,6	4,9	5,3	6,1
Renewal investments	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0
"Injection" of net working capital	25,0							
Taxes		-3,0	-5,0	-6,3	-6,1	-7,0	-6,6	-5,5
FREE CASH FLOW (FCF)	-6,6	25,0	25,8	23,5	24,9	26,0	28,5	6,8
FCF PRESENT VALUE		23,0	21,9	18,3	17,9	17,2	17,4	44,3
FCF PRESENT VALUE TOTAL AT END OF YEAR	153,4							
Book value total	110,4							
BOOK VALUE OK (+) / IMPAIRMENT (-)	43,0							
discount rate (8,6 %)								

Residual value PV of FCF PV:	29 %
-------------------------------------	-------------

Liite 2- Tietojärjestelmät –segmentin testaus

	Q3							
	2009	2009	2010	2011	2012	2013	2014	residual value
TURNOVER TOTAL	124,7	166,3	171,3	176,4	181,7	187,2	192,8	192,8
Delivery expenses, commissions etc	11,9	15,8	16,3	16,8	17,3	17,8	18,4	18,9
Variable costs	80,0	106,6	109,8	113,1	116,5	120,0	123,6	127,3
ADDED VALUE	32,9	43,8	45,2	46,5	47,9	49,4	50,8	46,6
<i>(% of turnover)</i>	26,4 %	26,4 %	26,4 %	26,4 %	26,4 %	26,4 %	26,4 %	24,2 %
Fixed costs	15,0	20,0	22,0	23,0	24,5	27,0	26,0	27,0
EBITDA	17,9	14,5	23,2	23,5	23,4	22,4	24,8	19,6
<i>(% of turnover)</i>	14,3 %	8,7 %	13,5 %	13,3 %	12,9 %	11,9 %	12,9 %	10,2 %
Maintenance investments	0,7	3,5	4,0	4,5	4,6	4,7	5,1	4,6
Renewal investments	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1
"Injection" of net working capital	20,0							
Taxes		-5,2	-2,7	4,1	5,8	4,1	6,8	2,1
FREE CASH FLOW (FCF)	-2,8	5,8	16,4	23,2	24,6	21,8	26,5	6,0
FCF PRESENT VALUE		5,3	13,7	17,6	17,1	13,8	15,4	33,7
FCF PRESENT VALUE TOTAL AT END OF YEAR	114,0							
Book value total	106,6							
BOOK VALUE OK (+) / IMPAIRMENT (-)	7,4							
discount rate (9,5 %)								

Residual value PV of FCF PV:	30 %
-------------------------------------	-------------

OSAKASSOPIMUS

1. Sopimuksen osapuolet

Natrium Oyj
Yritystunnus:123456-7

Beta Oy
Yritystunnus: xxxxxx-x

Alfa Oy
Yritystunnus: xxxxxx-x

Gamma Oy
Yritystunnus: xxxxxx-x

Gideon Oyf
Yritystunnus: xxxxxx-x

Jäljempänä kukin erikseen "Yhtiöosakas" ja yhdessä "Yhtiöosakkaat", ja

Jaakko Partanen, jäljempänä toimitusjohtaja

Yhtiöosakkaat ja toimitusjohtaja jäljempänä kukin erikseen myös "Osapuoli" ja yhdessä "Osapuolet".

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Tällä sopimuksella osapuolten kesken sovitaan yhtiön perustamisesta, sekä mainitun yhtiön tavoitteista, toiminnan organisoitumisesta ja rahoittamisesta sekä muista operatiiviseen liiketoimintaan kuuluvista seikoista.

Perustettava yhtiö tulee huolehtimaan pysyvästi kaikista itsenäiselle yritykselle kuuluvista tehtävistä.

3. Yhtiön perustaminen

Osapuolet sopivat täten Tampereen seudun kiinteistömarkkinointi Oy:n perustamisesta viidentuhannenviidenkymmenen (5 050) euron osakepääomalla. Yhtiön vähimmäispääoma on viisituhattaviisikymmentä (5 050) euroa ja enimmäispääoma viisisataaviisituhatta (505 000) euroa. Yhtiöllä on 505 osaketta. Kukin yhtiöosakas merkitsee sata (100) osaketta. Toimitusjohtaja merkitsee viisi (5) osaketta.

4 - 6 kohdat

Poistettu kohdat 4-6. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta.

7. Yhtiön hallinto ja päätöksen teko

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu viisi jäsentä. Kullakin yhtiöosakkaalla on oikeus nimetä yhtiön hallitukseen yksi jäsen. Enemmistö yhtiön hallitukseen valittavista henkilöistä ei ole yhtiöosakkaiden työntekijöitä tai mukana yhtiöosakkaiden operatiivisessa toiminnassa ja/tai päätöksenteossa eivätkä yhtiöosakkaiden hallinnollisissa elimissä.

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka nimeämisestä ja erottamisesta päättää yhtiön hallitus. Toimitusjohtajasopimus on liitteenä 5 (*Liite ei mukana aineistossa, eikä tällä ole vaikutusta tehtävän ratkaisuun*). Toimitusjohtaja voi olla yhtiöosakkaiden työntekijä, mutta ei kuitenkaan mukana yhtiöosakkaiden operatiivisessa toiminnassa ja/tai päätöksenteossa eikä yhtiöosakkaiden hallinnollisissa elimissä.

Yhtiöosakkaat käyttävät yhteistä määräysvaltaa yhtiössä. Yhtiökokouksessa ja Yhtiön johtoelimissä on päästävää yksimielisyyteen Yhtiötä koskevista tärkeimmistä päätöksistä, kuten talousarvioista, liiketoimintasuunnitelmista, suurista investoinneista ja ylemmän johdon nimittämisestä ja erottamisesta. Kullakin Yhtiöosakkaalla on oikeus yhtä moneen edustajaan Yhtiön johtoelimissä ja kenelläkään jäsenellä ei ole ratkaisevaa ääntä.

Kukin Yhtiöosakas vastaa siitä, että sen nimeämä hallituksen jäsen on tietoinen tässä osakassopimuksessa sovitusta yksimielisyysvaatimuksista.

Toimitusjohtaja on tietoinen tässä osakassopimuksessa sovitusta yksimielisyysvaatimuksista ja ottaa ne huomioon omassa toiminnassaan Yhtiön toimitusjohtajana.

Kohdat 8 – 12

Poistettu kohdat 8-12. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta.

13 Uudet osakkaat ja osakassopimus

Tämän osakassopimuksen osapuolet sitoutuvat huolehtimaan siitä, että mahdolliset Yhtiön uudet osakkaat sitoutuvat osakassopimukseen allekirjoituksellaan samassa yhteydessä kun heistä tulee Yhtiön osakkaita. Mahdollisten Yhtiön uusien osakkaiden myötä osakassopimukseen on tehtävä uutta omistusta vastaavat tarvittavat muutokset.

Kohdat 14 – 21

Poistettu kohdat 14 – 21. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta.

22. Allekirjoitukset

Tätä sopimusta on tehty kuusi (6) samasanaista kappaletta, yksi kullekin osapuolelle.

Poistettu allekirjoitukset. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta.

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 14/2009

Aika: 18.6.2009

Paikka: Natrium-konsernin pääkonttori, Helsinki

Läsnä:

Jari Aamu, puheenjohtaja
 Tero Muta
 Janne Kuiskaaja
 Sari Näätä, sihteeri
 Riitta Avulias, mukana kohdassa 4

- 1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen.
- 2 § Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Tero Muta.
- 3 § Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.
- 4 § Taloudellinen tilanne

Talusojohtaja esitteli taloudellisen tilanteen, jonka todettiin heikentyneen olennaisesti tietojärjestelmien puolella. Käytiin lävitse uudet budjetit, joissa verkkoliiketoimintaa on muokattu seuraavasti aikaisempiin arvioihin verrattuna:

	EBITDA
2010	-25 %
2011	-20 %
2012	-18 %
2013	-12 %
2014	- 8 %

Todettiin, ettei muiden segmenttien osalta arvioissa tulevasta kehityksestä heikentyneistä talousnäköymistä huolimatta ole tarvetta tehdä tarkistuksia.

- 5 § Myynnin tehostaminen
 Käsiteltiin liitteenä oleva muistio yhtiön vähittäisasiakkaiden kannustinohjelmasta (liite 1) ja todettiin, että ohjelmaa voidaan jatkaa ja mahdollisesti laajentaa myös yritysasiakkaille.
- 6 § Prokurat
 Käsiteltiin yhtiön prokurat ja myönnettiin rahoitusassistentille Ville Tuhkuselle prokura yhdessä hallituksen jäsenen kanssa.
- 7 § Puheenjohtaja päätti kokouksen

Jari Aamu
 Jari Aamu
 puheenjohtaja

Tero Muta
 Tero Muta

Janne Kuiskaaja
 Janne Kuiskaaja

Sari Näätä
 Sari Näätä
 sihteeri

Myynnin kannustinohjelma

Osana yhtiön markkinointikampanjaa päätettiin aloittaa vähittäisasiakasmyyntissä asiakkaille suunnattu kannustinjärjestelmä. Kannustinjärjestelmän tarkoituksena on sitouttaa asiakkaat paremmin Natrium –konsernin tarjoamiin palveluihin. Heinäkuussa 2007 alkaneessa kampanjassa konserni on myöntänyt vähittäismyynnin puolella noin 7500 korttia.

Kortin ehtojen mukaisesti arvonlisäverottomasta hinnasta lasketaan 1 piste/euro. Ehtojen mukaan asiakkaalle lähetetään 30 euron lahjakortti yhtiön tuotteisiin, kun asiakkaan pistesaldo ylittää 1 000 pistettä. Tässä vaiheessa kortteja myönnetään vain luonnollisille henkilöille. Lahjakortti on voimassa kolme vuotta myöntämisestä.

Kortista ei varsinaisesti koidu konsernille kustannuksia, koska kaikki myönnetyt lahjakortit on käytettävä yhtiön tuotteisiin tai palveluihin. Analyysin perusteella voidaan todeta, että osa pisteistä jäänee käyttämättä. Arvion mukaan noin 85 %:ia lahjakorteista tullaan hyödyntämään.

Yhtiön kannustinohjelmassa olevien henkilöiden arvonlisäverottomat ostot ja myönnettyjen korttien määrä kuukausittain ovat olleet seuraavat:

tuhatta euroa

	liikevaihto	Myönnetyt kortit yhteensä	Keskiostot Te	Käytetyt palkinnot kappaleissa
heinä.07	40,0	3	13,3	
elo.07	388,8	35	11,1	7
syys.07	1 344,4	120	11,2	19
loka.07	2 514,2	350	7,2	100
marras.07	3 459,5	434	8,0	90
joulu.07	5 190,9	1 512	3,4	110
tammi.08	5 635,8	1 650	3,4	145
helmi.08	6 118,8	2 013	3,0	190
maalis.08	6 643,1	2 456	2,7	200
huhti.08	7 212,5	2 579	2,8	205
touko.08	7 830,6	2 708	2,9	219
kesä.08	8 188,4	2 843	2,9	277
heinä.08	8 562,6	2 985	2,9	298
elo.08	8 953,9	3 134	2,9	312
syys.08	9 363,1	3 291	2,8	288
loka.08	9 664,6	3 456	2,8	298
marras.08	9 975,8	3 628	2,7	307
joulu.08	10 297,1	5 500	1,9	387
tammi.09	10 628,6	5 775	1,8	400
helmi.09	10 970,9	6 064	1,8	379
maalis.09	11 324,1	6 367	1,8	401
huhti.09	11 688,8	6 685	1,7	386
touko.09	12 065,1	7 020	1,7	366
kesä.09*	12 453,6	7 486	1,7	299

* Ennuste toteuma ajalta 1.6. – 15.6.2009

Laskelmien perusteella voidaan todeta, että keskiostos pienenee korttien lukumäärän kasvaessa. On toki huomattava, että tutkimusten mukaan asiakkaamme ostavat tuotteitamme keskimäärin kaksi kertaa vuodessa.

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 16/2009

Aika: 28.6.2009
Paikka: Natrium-konsernin pääkonttori, Helsinki
Läsnä:
Jari Aamu, puheenjohtaja
Tero Muta
Janne Kuiskaaja
Sari Näätä, sihteeri

- 1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen.
- 2 § Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi.
- 3 § Yt-neuvottelujen tulos.

Todettiin, että yt-neuvottelut ovat päättyneet ja kustannussäästöt saadaan toteutettua vaihtamalla lomarahat koko henkilöstön osalta vapaaksi. Vapaat pidetään alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Tulosvaikutus on 2 miljoonaa euroa. Lisäksi irtisanoetaan 25 henkilöä välittömästi ilman työvelvoitetta. Irtisanottujen henkilöiden irtisanomisajan palkat ovat 0,6 miljoonaa euroa.

- 4 § Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jari Aamu
Jari Aamu
puheenjohtaja

Tero Muta
Tero Muta

Janne Kuiskaaja
Janne Kuiskaaja

Sari Näätä
Sari Näätä
Sihteeri

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 17/2009

Aika: 3.7.2009
Paikka: Natrium-konsernin pääkonttori, Helsinki
Läsnä:
Jari Aamu, puheenjohtaja
Tero Muta
Janne Kuiskaaja, poissa kohdassa 4
Sari Näätä, sihteeri

- 1 Puheenjohtaja avasi kokouksen.
- 2 Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Tero Muta.
- 3 Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.
- 4 Keskusteltiin tilikauden 1.7.2008–30.6.2009 alustavasta tuloksesta ja toimitusjohtajan toimista tuloksen parantamiseksi. Todettiin, ettei toimitusjohtaja Heikki Virta enää nauti hallituksen luottamusta ja hänet vapautetaan välittömästi toimitusjohtajan tehtävistään. Päätettiin Jari Aamun ilmoittavan toimitusjohtajalle hallituksen päätöksestä kirjallisesti. Janne Kuiskaaja toimii vt. toimitusjohtajana, kunnes uusi toimitusjohtaja on saatu nimettyä. Todettiin toimitusjohtajalla olevan toimitusjohtajasopimus, jonka mukaan yhtiön on maksettava 12 kuukauden palkkaa vastaava irtisanomiskorvaus. Korvauksen määrä on 400 000 euroa.
- 5 Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jari Aamu
Jari Aamu
puheenjohtaja

Tero Muta
Tero Muta

Sari Näätä
Sari Näätä
sihteeri

Natrium Oyj
Hallituksen kokous 19/2009

Aika: 6.8.2009

Paikka: Natrium-konsernin pääkonttori, Helsinki

Läsnä:

Jari Aamu, puheenjohtaja

Tero Muta

Janne Kuiskaaja

Sari Näätä, sihteeri

Riitta Avulias, mukana kohdissa 4 - 5

1 § Puheenjohtaja avasi kokouksen.

2 § Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Valittiin pöytäkirjan tarkastajaksi Tero Muta.

3 § Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 § Käsiteltiin talousjohtaja Riitta Avuliaan selonteko yllättävästä tulosheikennyksestä alustavan tilinpäätöksen jälkeen. Tilinpäätökseen on jouduttu kirjaamaan 2,1 miljoonan euron arvonalentuminen vaihto-omaisuuteen raaka-aineiden hinnan laskun johdosta. Erillinen selvitys aiheesta on liitteessä 1.

5 § Tilinpäätös 30.6.2009

Käytiin lävitse yhtiön talousjohtajan esityksestä tilinpäätös 2009. Käytiin läpi muutokset ja hyväksyttiin tilinpäätöstiedote ja allekirjoitettiin tilinpäätös.

6 § Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Jari Aamu

Jari Aamu
 puheenjohtaja

Tero Muta

Tero Muta

Janne Kuiskaaja

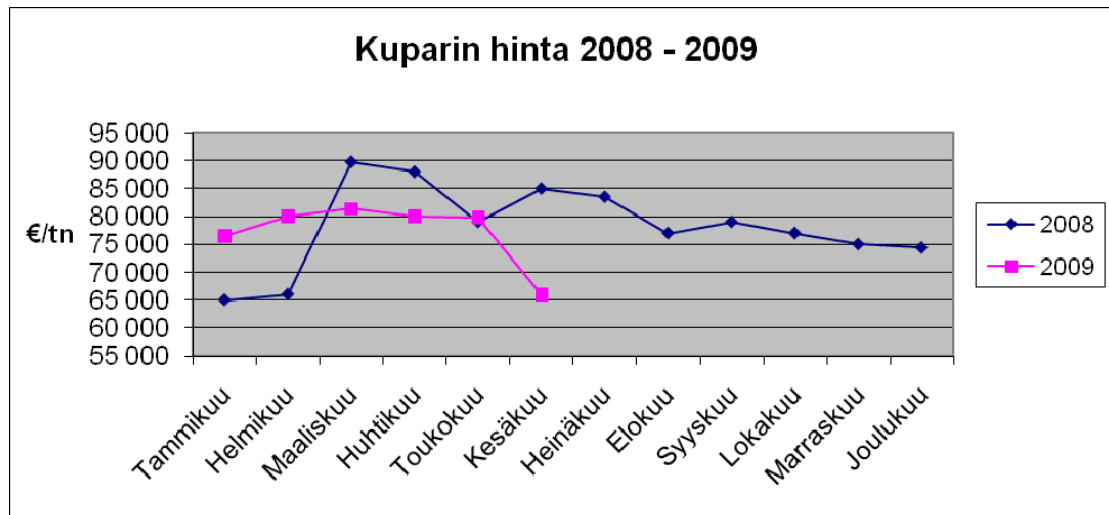
Janne Kuiskaaja

Sari Näätä

Sari Näätä
 Sihteeri

LIITE 1. Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on konsernissa arvostettu alimman arvon periaatteella. Kesäkuussa 2009 on kuparimarkkinoilla tapahtunut olennainen käänne ja kuparin markkinahinta on olennaisesti laskenut verrattuna aikaisempiin kuukausiin.

Markkinahinnan laskun takia on yhtiössä jouduttu kirjaamaan ylimääräinen arvonalentuminen vaihto-omaisuuden arvostukseen. Kuparin ollessa olennainen osa yhtiön tuotteen valmistuskustannusta, niin hinnan varastoilla on pyritty tasaamaan hintojen vaihteluiden vaikutuksia. Kuparin hinnan muutokset eivät kuitenkaan ole vaikuttaneet lopputuotteen hintaan ja lopputuote tulee olemaan edelleen kannattava.

NATRIUM OYJ**PÖRSSITIEDOTE**

1.4.2009 KELLO 14.45

NATRIUM KÄYNNISTÄÄ YT-NEUVOTTELUT LOMAUTUKSESTA

Taloudellisen suhdanteen yleinen heikentyminen on vaikuttanut negatiivisesti Natriumin liiketoimintaan. Erityisesti mainonta ja toimipaikkailmoittelu ovat vähentyneet merkittävästi sekä Suomessa että Ruotsissa. Suomessa tietojärjestelmien myynti väheni tammikuussa 16,7 prosenttia ja erikseen huoltotöissä 13,7 prosenttia.

Natrium aloittaa Suomen tietojärjestelmät -segmentin ja konsernihallinnon koko henkilöstöä koskevat YT-neuvottelut, joiden tavoitteena on sopia viiden miljoonan (5 MEUR) kustannussäästöistä. Kustannussäästöt on tarkoitus sopia keskimäärin kahden viikon lomautuksesta jokaiselle työntekijälle. Lomautus suunnitellaan toteutettavaksi toimintokohtaisesti joko yhtäjaksoisesti tai lyhennettyinä työviikkoina, pääosin kuitenkin kesälomien yhteydessä. Johtoon kuuluvien henkilöiden kuukausipalkasta vähennetään kahden viikon lomautusta vastaava palkka ilman lomautusta. Myös Natrium Stockholm neuvottelee henkilöstön kanssa vastaavista järjestelyistä Ruotsissa. Henkilövähennysten arvioitaisiin olevan n. 40 henkilötyövuotta.

Lomautukset kohdentuisivat pääosin heinä-syyskuulle.

Natrium tavoittelee näillä toimenpiteillä noin 5 miljoonan euron kulusäästöä, aiemmin ilmoitetun toiminnan tehostamisesta tavoiteltavan noin 2 miljoonan euron kulusäästön lisäksi.

Lomautuksilla ei ole vaikutusta tietojärjestelmien myyntiin tai ylläpitoihin, sähköisiin palveluihin eikä koulutuksen tuottamiseen, vaan Natrium palvelee asiakkaitaan laadukkailla palveluillaan.

NATRIUM OYJ

NATRIUM OYJ

PÖRSSITIEDOTE

2.7.2009 KLO 13.40

NATRIUM OYJ PÄÄTTÄNYT YT-NEUVOTTELUT

Natrium Oyj on saanut päätöksen 1.4.2009 alkaneet YT-neuvottelut, joiden tavoitteena oli saada aikaan vähintään 5,0 miljoonan euron säästöt henkilöstökuluissa.

Työvoiman vähentämistarpeeksi arvioitiin huhtikuussa 40 henkilötyövuotta.
Vähennys toteutetaan irtisanomalla 25 henkilöä ja muuttamalla lomarahat vapaiksi.

Natrium Oyj
Viestintä

OSAKASSOPIMUS

1. OSAPUOLET

1.1 Natrium Oyj, Y-tunnus 1234567-8, osoite Tulppatie 4, 00610 Helsinki, jäljempänä **"Enemmistöosakas"**,

1.2 Kimmo Poka HeTu 240469-0123, osoite Mielosentie 6, 00990 Helsinki jäljempänä **"Vähemmistöosakas"**, ja

1.1–1.2 jäljempänä yhdessä **"Osapuolet"** ja kumpikin erikseen **"Osapuoli"**.

2. TAUSTA JA YHTIÖN OMISTUS

Tämän sopimuksen allekirjoittamishetkellä Enemmistöosakas omistaa Natrium Kotka Oy:n, Y-tunnus 135790.0 (**"Yhtiö"**) koko osakekannan, yhteensä 100 osaketta.

Välittömästi tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen Vähemmistöosakas ostaa Enemmistöosakkaalta 15 kappaletta Yhtiön osaketta.

3. OSAKKEIDEN PANTTAUSKIELTO

Vähemmistöosakas sitoutuu olemaan panttaamatta yhtiön osakkeita toiselle Vähemmistöosakkaalle tai kolmannelle osapuolelle ilman Enemmistöosakkaan etukäteen antamaa kirjallista suostumusta. Yhtiön osakekirjat säilytetään Yhtiössä.

4. OSAKKEIDEN LUOVUTUS

4.1 YLEISSÄÄNTÖ

Osapuolilla ei ole oikeutta luovuttaa tai muulla tavoin siirtää osakkeitaan kolmansille tahoille, jollei tässä osakassopimuksessa muuta lausuta. Tämä ei kuitenkaan rajoita Enemmistöosakkaan oikeutta siirtää osakkeitaan Enemmistöosakkaan kanssa samaan konserniin kuuluvalla yhtiöllä, jolloin muilla Osapuolilla ei ole lunastusoikeutta.

Mikäli Vähemmistöosakas irtisanoutuu yhtiön palveluksesta, niin tulee hänen luovuttaa yhtiön osakkeet kohdan 4.3 mukaisesta hinnasta.

4.2 ENEMMISTÖOSAKKAAN OPTIO

Enemmistöosakkaalla on oikeus milloin tahansa vaatia Vähemmistöosakasta myymään kaikki Vähemmistöosakkaan omistamat Yhtiön osakkeet Enemmistöosakkaalle, jolloin Vähemmistöosakas on velvollinen myymään osakkeensa Enemmistöosakkaalle. Kauppahinta määritetään kohdan 4.3 mukaan.

4.3 KAUPPAHINTA

Kauppahinta on Vähemmistöosakkaan alkupanostus lisättynä osakkuutta vastaavalla osuudella omistusajalta kertyneestä Yhtiön yhtiökokouksen viimeksi vahvistaman tilinpäätöksen mukaisista voittovaroista. Mikäli Vähemmistöosakkaalle on

jaettu osinkoa, vähentää hänelle jaettu osinko kauppahintaa vastaavasti. Omistusaikana annetut ja saadut konserniavustukset eliminoidaan voittovaroista.

Mikäli kauppa toteutetaan 1.1.2015 jälkeen, on kauppahinta kuitenkin vähintään hinta, joka saadaan laskemalla kauppahinta edellä selostetulla tavalla 31.12.2014 asti lisättynä kymmenen prosentin (10 %) vuotuisella tuotolla siitä päivästä lähtien.

5. KILPAILU- JA REKRYTOINTIKIELTO

Vähemmistöosakas sitoutuu ilman Enemmistöosakkaan kirjallista suostumusta olemaan suoraan tai välillisesti, itse tai omistamansa tai hallinnoimansa yhtiön kautta, osallistumatta Yhtiön toiminnan kanssa kilpailevaan toimintaan niin kauan kuin Vähemmistöosakas omistaa Yhtiön osakkeita ja kolme (3) vuotta tämän jälkeen.

Vähemmistöosakas sitoutuu ilman Enemmistöosakkaan kirjallista suostumusta olemaan suoraan tai välillisesti niin kauan kuin Vähemmistöosakas omistaa Yhtiön osakkeita ja 18 kuukauden ajan tämän jälkeen:

- a) houkuttelematta ja yrittämättä houkutella ketään Yhtiön tai Natrium-konsernin palveluksessa olevaa henkilöä irtisanoutumaan Natrium-konsernin palveluksesta; sekä
- b) houkuttelematta ja yrittämättä houkutella Yhtiön asiakasta siirtymään minkään tuotteen tai palvelun osalta jonkun kilpailevan yrityksen asiakkaaksi.

KOHDAT 6 – 8

Poistettu kohdat 6-8. Poistetulla tekstillä ei ole merkitystä tehtävän ratkaisun kannalta.

9 SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN JA VOIMASSAOLO

Osapuolet eivät voi siirtää sopimusta tai sen mukaisia velvoitteita kolmannelle osapuolelle, ilman toisten Osapuolten nimenomaista kirjallista lupaa. Tämä ei kuitenkaan rajoita Enemmistöosakkaan oikeutta siirtää osakkeensa Enemmistöosakkaan kanssa samaan konserniin kuuluvalle yhtiölle kohdan 4.1 mukaisesti.

Sopimus on voimassa kunkin Osapuolen osalta niin kauan Osapuoli omistaa Yhtiön osakkeita. Sopimus lakkaa olemasta voimassa, kun Yhtiöllä on vain yksi osakkeenomistaja. Tämän sopimuksen ehtojen vastainen luovutus ei kuitenkaan vapauta luovuttajaa sopimuksen mukaisista velvoitteista.

10. ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on laadittu kaksi (2) samansanaista alkuperäiskappaletta, yksi kullakin Osapuolelle.

Helsingissä 1.10.2008

Enemmistöosakas

Heikki Virta

Heikki Virta

Vähemmistöosakas

Kimmo Poka

Kimmo Poka

© Suomen Asiakastieto Oy

PATENTTI- JA REKISTERIHALLITUS
Kaupparekisteri

K A U P P A R E K I S T E R I M E R K I N N Ä T

Toiminimi:
Natrium Oyj

Yritys- ja yhteisötunnus: 1234567-8
Kaupparekisterinumero: 100.600
Yritys rekisteröity: 24.4.1972
Yritysmuoto: julkinen osakeyhtiö
Kotipaikka: Helsinki

Yrityksen yhteystiedot:
Postiosoite: Tulppatie 4, 00610 HELSINKI
Käyntiosoite: Tulppatie 4, 00610 HELSINKI

Rekisterimerkinnät:

TOIMINIMI (Rekisteröity 09.10.2001)
Natrium Oyj.

RINNAKKAISTOIMINIMI (Rekisteröity 09.10.2001)
Rinnakkaistoiminimi (ruotsi): Natrium Abp.

RINNAKKAISTOIMINIMI (Rekisteröity 09.10.2001)
Rinnakkaistoiminimi (englanti): Natrium Corporation.

TOIMIALA (Rekisteröity 01.02.2001)

Yhtiön toimialana on myydä ja tuottaa tietoverkkojen ja integroinnin ohjelmistoja ja muita tuotteita, ratkaisuja, konsultointia ja palveluja. Yhtiö valmistaa myös tietojärjestelmiä sekä muita tuotteita, ratkaisuja, konsultointia ja palveluja. Yhtiö harjoittaa myös maahantuontia. Toimialana on lisäksi teollisuuden, kaupan, palveluyritysten ja muiden organisaatioiden konsultointi sekä näihin toimialoihin liittyvien ohjelmistojen kehittäminen ja markkinointi. Yhtiö voi harjoittaa erilaisten tietojärjestelmien, -laitteiden vähittäiskauppaa. Yhtiö voi harjoittaa toimialansa mukaista toimintaa itse tai tytäryhtiöiden kautta. Yhtiö voi harjoittaa kiinteistö- ja arvopaperikauppaa sekä omistaa ja hallita arvopapereita.

KOTIPAikka (Rekisteröity 24.4.1972)
Helsinki.

TILIKAUSI (Rekisteröity 24.4.1972)
Yhtiön tilikausi on 01.07. - 30.06.

PERUSTAMINEN (Rekisteröity 24.4.1972)

Perustamiskirja on allekirjoitettu 1.4.1972.
Yhtiöjärjestys on perustamiskokouksessa hyväksytty 1.4.1972.

YHTIÖJÄRJESTYKSEN MUUTOS (Rekisteröity 26.03.2007)
Yhtiöjärjestystä on muutettu 26.02.2007.

OSAKEPÄÄOMA (Rekisteröity 27.10.2008)
Osakepääoma 17.240.875,40 euroa, täysin maksettu.
Osakkeet 10.945.698 kpl.

ERILAJISET OSAKKEET (Rekisteröity 27.10.2008)
Yhtiön osakkeet jakautuvat A- ja B-sarjoihin, jotka eroavat toisistaan sillä tavoin kuin yhtiöjärjestyksessä on määrätty.
A-sarjan osakkeet 8.209.274 kpl.
B-sarjan osakkeet 2.736.424 kpl.

VAIHTOVELKAKIRJALAINA P002 (Rekisteröity 23.03.2005)
Yhtiö on 11.02.2005 ja 28.02.2005 päättänyt vaihtovelkakirjalainan ottamisesta. Yhtiön osakepääomaa voidaan uusmerkinnällä korottaa vaihtamalla lainan velkakirjoja yhtiön osakkeisiin. Korotuksen enimmäismäärä on 2.992.743,20 euroa.

Osakemerkinnän aika:
Osakkeiden merkintäaika alkaa 01.05.2005 ja päättyy 01.03.2010. Merkintäaika on vuosittain 02.01.-30.11.

KOROTUS P002 (Rekisteröity 27.10.2008)
Päätöksen nojalla osakepääomaa on korotettu 3.150,26 eurolla.
Yhteensä päätöksen nojalla on korotettu 506.803,62 eurolla.

OPTIO- JA MUUT ERITYISET OIKEUDET P003 (Rekisteröity 12.12.2006)
Yhtiö on 17.11.2006 ja 30.11.2006 päättänyt erityisten oikeuksien antamisesta. Oikeuksilla annettavien osakkeiden enimmäismäärä on 2.188.400 kpl.

OSAKKEET JA KOROTUS P003 (Rekisteröity 14.02.2008)
Päätöksen nojalla uusia osakkeita on annettu 1.200 kpl ja osakepääomaa korotettu 1.890,15 euroa. Yhteensä päätöksen nojalla on annettu uusia osakkeita 582.600 kpl ja osakepääomaa on korotettu 917.669,65 euroa.

VALTUUTUS (Rekisteröity 26.03.2007)
Yhtiökokous on 26.02.2007 valtuuttanut hallituksen päättämään 26.02.2012 mennessä osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Valtuutuksen nojalla voidaan antaa enintään 2.000.000 kappaletta osakkeita.

HALLITUS (Rekisteröity 18.03.2009)
Puheenjohtaja:
301146-xxxx Aamu Jari Pekka
Varsinaiset jäsenet:
150864-xxxx Muta Tero Juhani
010759-xxxx Kuiskaaja Janne Tapio

MUU JOHTO (Rekisteröity 13.06.2002)
Toimitusjohtaja:
020659-xxxx Virta Heikki Pasi

TILINTARKASTAJAT (Rekisteröity 26.03.2003)
Tilintarkastaja:
Tilintarkastus Tiski Oy, Y-tunnus xxxxxxxx-x, Kaupparekisteri

Päävastuullinen tilintarkastaja:
030569-xxxx Tavallinen Timo Tapani

LAKIMÄÄRÄINEN EDUSTAMINEN (Rekisteröity 19.02.2001)
Toiminimen kirjoittaa osakeyhtiölain nojalla hallitus.

MUU EDUSTAMINEN (Rekisteröity 26.03.2007)
Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiötä edustavat hallituksen
puheenjohtaja ja toimitusjohtaja kumpikin yksin ja hallituksen
jäsenet kaksi yhdessä.

SULAUTUMISEN TÄYTÄNTÖÖNPANO (Rekisteröity 30.6.2009)
Natrium Finance Oy Y-tunnus 1496307-7 on sulautunut Natrium
Oyj -nimiseen yhtiöön Y-tunnus 1234567-8.

TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAT (Rekisteröity 03.10.2008)
Tilinpäätös ajalta 01.07.2007 - 30.06.2008.
Mukana konsernitilinpäätös.

TOIMINIMIHISTORIA:

09.10.2001 - Natrium Oyj
10.05.1998 - 08.10.2001 Natrium Holding Oyj
24.04.1972 - 09.05.1998 Natrium Oy Ab

Kyselypäivämäärä: 01.07.2009

Tiedon lähde: Kaupparekisteri, Arkadiankatu 6 A, 00100 Helsinki.

- LOPPU -

Y-tunnus: 1234567-8
Sivu 1

Natrium Oyj:n yhtiöjärjestys

1. Yhtiön toiminimi ja kotipaikka

Yhtiön toiminimi on Natrium Oyj, ruotsiksi Natrium Abp ja englanniksi Natrium Corporation. Yhtiön kotipaikka on Helsinki.

2. Toimiala

Yhtiön toimialana on myydä ja tuottaa tietoverkkojen ja integroinnin ohjelmistoja ja muita tuotteita, ratkaisuja, konsultointia ja palveluja. Yhtiö harjoittaa myös maahantuontia. Toimialana on lisäksi teollisuuden, kaupan, palveluyritysten ja muiden organisaatioiden konsultointi sekä näihin toimialoihin liittyvien ohjelmistojen kehittäminen ja markkinointi. Yhtiö voi harjoittaa erilaisten tietojärjestelmien, -laitteiden vähittäiskauppaa. Yhtiö voi harjoittaa toimialansa mukaista toimintaa itse tai tytäryhtiöiden kautta. Yhtiö voi harjoittaa kiinteistö- ja arvopaperikauppaa sekä omistaa ja hallita arvopapereita.

3 Vähimmäis- ja enimmäispääoma

Yhtiön vähimmäispääoma on kaksi miljoonaa (2 000 000) euroa ja enimmäispääoma viisikymmentä miljoonaa (50 000 000) euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestystä muuttamatta.

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Osakelajit

Osakkeet jakautuvat A-osakkeisiin ja B-osakkeisiin siten, että A-osakkeita on vähintään 18 000 000 kappaletta ja enintään 80 000 000 kappaletta ja B-osakkeita vähintään 18 000 000 kappaletta ja enintään 100 000 000 kappaletta.

Osakkeisiin liittyvä äänioikeus

Jokainen A-osake oikeuttaa yhtiökokouksessa äänestämään kymmenellä (10) äänellä ja jokainen B-osake yhdellä (1) äänellä. B osakkeille maksetaan 5 % vuotuinen osinko ennen kuin A osakkeille voidaan maksaa osinkoa. Jonakin vuonna etuoikeutetuille osakkeille maksamatta jäänyt osinko on maksettava ennen kuin kantaosakkeille voidaan maksaa osinkoa.

4. Arvo-osuusjärjestelmä

Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

5. Hallitus

Yhtiöllä on hallitus, johon kuuluu kolmesta seitsemään (3-7) varsinaista jäsentä.

Hallituksen jäsenten toimikausi käsittää valinnan tapahtuessa kulumassa olevan tilikauden ja heidän tehtävänsä päättyy vaalin jälkeisen ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

6. Toimitusjohtaja

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka hallitus nimeää.

7. Yhtiön edustaminen

Yhtiötä edustaa hallituksen puheenjohtaja ja yhtiön toimitusjohtaja kumpikin erikseen yksin sekä hallituksen jäsenet kaksi yhdessä.

8. Prokurat

Prokuroiden antamisesta päättää hallitus.

9. Tilintarkastajat

Yhtiössä on vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa sekä yksi varatilintarkastaja. Jos tilintarkastajaksi valitaan KHT-yhteisö, ei varatilintarkastajaa valita.

Tilintarkastajan toimikausi käsittää valinnan tapahtuessa kulumassa olevan tilikauden ja hänen tehtävänsä päättyy ensimmäisen vaalin jälkeisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

10. Kokouskutsu

Kutsu yhtiökokoukseen annetaan osakkaille tiedoksi kahdessa hallituksen määräämässä Helsingissä ilmestyvässä päivälehdessä julkaistavalla ilmoituksella sekä pörssitiedotteella aikaisintaan kaksi kuukautta ennen yhtiökokouskutsussa määrättyä viimeistä ilmoittautumispäivää ja viimeistään viikkoa ennen osakeyhtiölain 4 luvun 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua määräpäivää.

Osakkeenomistajan on halutessaan osallistua yhtiökokoukseen ilmoittauduttava ennakolta kokouskutsussa mainitulla tavalla ja viimeistään siinä mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen kokouspäivää.

11. Tilikausi

Yhtiön tilikausi on 1.7. - 30.06.

12. Varsinainen yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Kokouksessa on esitettävä

1. tilinpäätös; ja
2. tilintarkastuskertomus;

päätettävä

3. tilinpäätöksen vahvistamisesta, mikä käsittää myös konsernitilinpäätöksen vahvistamisen;
4. taseen osoittaman voiton käyttämisestä;
5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle;
6. hallituksen jäsenten palkkioista ja matkakustannusten korvauserusteista;
7. hallituksen jäsenten lukumäärästä;
8. tilintarkastajien lukumäärästä;

valittava

9. hallituksen jäsenet; sekä
10. varsinainen tilintarkastaja/t ja tarvittaessa varatilintarkastaja.

Yritys- ja yhteisötunnus: 1234567-8

Kyselypäivämäärä: 01.07.2009

Tiedon lähde: Kaupparekisteri, Arkadiankatu 6 A, 00100 Helsinki

Markkina-arvoraportti

Natrium Oyj

Olemme arvostaneet pyynnöstänne ohessa mainitut kaupat markkinoiden sulkeuduttua 30. kesäkuuta 2009

Tuote Sop.alkupäivä	Kauppanumero sop. Päätt.päivä	Kaupppäivä	Ma/Sa kiinteä arvo	Valuutta Käypä arvo	Nim.arvo	Kurssi
Koronvaihtosopimus 31-DEC-08	770222/92142 29-OCT-09	26-AUG-08 1.356	Saada 347.609	EUR	18.000.000	2.7110%
Koronvaihtosopimus 26-AUG-08	770222/92142 29-OCT-09	26-AUG-08 -140.819	Maksaa -487.005	EUR	-139.396	-0,2100%
Average Rate Cms 26-AUG-08	770197 30-APR-13	26-AUG-08 -463.619		EUR	13.000.000	
swap						

Yhteensä

-603.014

Kokonaismarkkina-arvo (MA) Johdannaistuotteet

-603.014

Olemme arvostaneet pyynnöstänne ohessa mainitut kaupat markkinoiden sulkeuduttua 30. kesäkuuta 2009

Edellä mainitut kauppojen arvostukset ovat suuntaa antavia. Ne eivät edusta markkinatasoja, joihin Pankki olisi valmis sitoutumaan, sopimaan tai peruuttamaan kauppvoja, eikä niitä pidä tulkita tarjoukseksi tai kehotukseksi sitoutua, sopia tai peruuttaa mitään kauppaa. Kertyneet korot ja markkina-arvostukset ovat EUR valuuttamääräisiä. Kaikki positiot nähdään asiakkaan näkökulmasta. Positiiviset arvot merkitsevät voittoa asiakkaalle.

Yllä olevat arvostukset on laskettu Pankin hinnoittelumallien ja -tapojen mukaan, ja ne voivat erota muista yleisesti käytössä olevista hinnoittelumalleista. Hinta-arviot perustuvat keski-kursseihin, eivätkä heijasta yleensä tällaisissa kaupoissa käytettyjä osto- ja myyntikurssien välisiä eroja eivätkä muita tekijöitä, mitkä voivat vaikuttaa arvostukseen. Muihin tekijöihin voidaan laskea muun muassa luottoriskikäytännöt, taustalla oleva markkinatilanne ja yleiset taloudelliset näkökohdat. Siten yllä esitetyt kauppojen arvostukset eivät heijasta niitä kokonais-kustannuksia, jotka asiakkaalle koituisivat, jos hän haluaisi peruuttaa, siirtää tai muuten muuttaa tehtyjä kauppvoja. Pankki ei myöskään takaa, että kaupan mahdollinen peruuttaminen, siirtäminen tai muuttaminen voisi tapahtua yllä olevaan tai muuhun markkina-arvoon. Pankki ei ole korvausvelvollinen asiakkaalle mahdollisista tappioista tai haitoista, jotka aiheutuvat käytettäessä tai luotettaessa yllä oleviin markkina-arvoihin mukaan lukien tapaukset, joissa on kyseessä virhe tai huolimattomuus.

Jos Teillä on raporttiin liittyviä kysymyksiä, olkaa hyvä ja ottakaa yhteyttä tavanomaiseen kontaktihenkilöönne Pankissa.

Natrium-konserni

Yhteenvedo tilikauden 1.7.2008 – 30.6.2009 tilintarkastuksesta

Olemme suorittaneet Natrium-konsernin tilintarkastuksen tilintarkastussuunnitelmamme mukaisesti. Tarkastuksessamme olemme keskittyneet tilintarkastussuunnitelmassa mainittuihin riskialueisiin, joita on päivitetty tarkastuksen aikana mahdollisten muutosten osalta. Alla oleva yhteenvedo sisältää tarkastuksessa tehdyt merkittävimmät havainnot.

Suunnitelmassa määritellyt riskialueet:

1. Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöinä kaikki yhtiöt, joista emoyhtiö omistaa välillisesti tai välittömästi yli 50 %. Osakkuusyhtiöinä on yhdistelty kaikki yhtiöt, joista konserni omistaa osakkeista tai äänistä yli 20 % mutta vähemmän kuin 50 %.

Olemme tarkastaneet, että konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat katteet sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiön omistajille ja vähemmistölle esitetään tuloslaskelman yhteydessä. Vähemmistölle kuuluva osuus omista pääomista esitetään omana eränään taseessa konsernin omassa pääomassa. Vähemmistön osuus kertyneistä tappioista kirjataan konsernitilinpäätökseen enintään sijoituksen määrään saakka.

Vähemmistöosuuden (tai määräysvallattomien omistajien osuuden) laskenta on tarkastettu ja tulos on ollut johdettavissa erillisyyhtiöiden tilinpäätöksistä. Laskelmissa on huomioitu oikein erilaiset katteiden yms. vähentämiset. Vähemmistöosuus on muodostunut seuraavan taulukon mukaisesti:

	Vähemmistö	Osuus tuloksesta*
Natrium Ankara A.S	6,4 %	-196 655,40
Natrium Kotka	15,0 %	1 127 984,34
Natrium UK Ltd	6,4 %	-280 542,11
Natrium Malmö AB	5,0 %	-124 646,43
<u>Natrium Kiinteistö Oy</u>	19,0 %	<u>-211 765,43</u>
<i>Yhteensä</i>		314 374,97

* oikaisujen jälkeen

Tarkastuksemme mukaan konsernitilinpäätös on teknisesti toteutettu oikein.

2. Liikevaihto

Osana myynnin tuloutuksen tarkastusta olemme käyneet lävitse Tietojärjestelmä -segmentin tulouttamiseen liittyviä kysymyksiä. Yhtiö tulouttaa Tietojärjestelmä -segmentin tuotot tietokoneiden toimituksen ja palveluiden tekohetken perusteella.

Olemme tarkastaneet yhtiön Tietojärjestelmä -segmentin tuloutukseen liittyviä seikkoja. Tarkastuksen yhteydessä olemme kiinnittäneet huomiota yhtiön tuloutuskäytäntöön erityisesti tietojärjestelmän laitteiden ja tietojärjestelmien huollon osalta. Yhtiö tulouttaa sekä laitteet luovutuksen yhteydessä että huollot sopimusajalle tasaisesti jaksotettuina. Lasku toimituksesta lähtee 5 päivän kuluttua siitä, kun asennus on asiakkaalla hyväksytty. Yhtiön tuloutuskäytäntönä on asennuksen hyväksymiseen perustuva tuloutus. Huollon osuus tuloutetaan jaksotettuna tasaisesti sopimuskaudelle. Laskulla tietojärjestelmän hinta on 26 000 euroa ja huollon osuus 9 000 euroa. Huolto-sopimus on tehty kolmeksi vuodeksi. Tilinpäätöshetkellä ei ole ollut avoimia asennuksia, joten tältä osin ei ole tehty mitään saamiskirjausta.

Sopimuksen perusteella yhtiö on velvollinen lunastamaan laitteet takaisin kolmen vuoden kuluttua ja maksamaan niistä 45 % koneiden sopimukseen merkitystä myyntihinnasta. Koneilla on täysi takuu ensimmäisen vuoden ajan hankinnasta. Yhtiö varaa näitä korjauskustannuksia varten 5 % koneiden myyntihinnasta. Varaus perustuu yhtiön johdon kokemusperäiseen näkemykseen aikaisemmilta tilikausilta korvattavaksi tulleista kustannuksista. Yhtiö myy myös tietojärjestelmiä ja huoltoja erikseen. Järjestelmän listahinta on 22 000 euroa ja kolmen vuoden huollon listahinta on 18 000 euroa. Yhden järjestelmän myynnistä listahinnoin jää katetta 16 000 euroa, joka jakautuu suhteellisesti tasan huollolle ja laitekaupoille. Konsernin hinnoittelupolitiikka on ollut neljänä viimeisimpänä vuotena samanlainen.

Myynti (kappaletta) viime vuosina on ollut seuraavanlainen ja vuosimyynti on jakautunut tilikauden eri kuukausille tasaisesti:

2007/2008	5 460
2008/2009	6 816

Konsulttiliiketoiminnan osalta tuloutus tapahtuu tehdyn työn perusteella. Mikäli konsulttiliiketoiminnassa on kiinteähintaisia sopimuksia, niin tuloutus tehdään valmiusasteen perusteella. Yhtiön johto arvioi tällöin valmiusasteen ja kirjaa tuotot tällä perusteella.

3. Liikearvon testaaminen

Olemme käyneet lävitse yhtiön tekemät laskelmat liikearvon testaamisesta. Yhtiö on testannut liikearvot tänä vuonna, kuten aikaisempinakin vuosina, maaliskuun lopun tilanteesta. Laskelmat on tehty samoilla perusteilla kuin aikaisempina vuosina, emmekä näe laskennan taustalla olevissa olettamissa olennaista huomauttamista.

Yhtiö on jakanut liikearvon kassavirtaa tuottaville yksiköille, jotka ovat samat kuin yhtiön tunnistamat liiketoimintasegmentit. Johdon kanssa käymiemme keskustelujen perusteella voidaan todeta, että käytetty taso on riittävä, jotta tunnistetaan mahdolliset arvonalentumiset.

Yhtiön jokaiselle rahavirtaa tuottavalle yksikölle on määritelty oma tuottovaatimus. Laskelmat on tehty teknisesti samalla tavalla kuin aikaisempina vuosina. Olemme arvioineet diskonttokoroissa tehdyt muutokset ja näkemyksemme mukaan ne ovat riittävät.

4. Konsernin sisäiset rakennejärjestelyt

Konsernin sisällä on yksinkertaistettu yritysrakennetta. Natrium Oyj:n vuonna 2005 hankkima Natrium Finance Oy myi tilikauden aikana liiketoimintansa Natrium Oyj:lle. Kauppahinta oli 5 miljoonaa euroa ja kaupasta on Natrium Finance Oy:lle syntynyt myyntivoittoa 3,5 miljoonaa euroa. Kaupan jälkeen on Natrium Finance Oy jakanut syntyneen voiton osinkona emoyhtiölle. Kauppahinta perustuu ulkopuoliseen arvioon ja vastaa näkemyksemme mukaan käypää arvoa.

Olemme arvioineet sisäisen kaupan kirjanpidollisen käsittelyn ja näkemyksemme mukaan olisi voinut olla perusteltavissa se, että liikearvoa olisi myös erillistilinpäätöksessä kohdistettu erilliselle hankituille omaisuuserille IFRS 3 yrityshankinnat -standardin säännöksiä noudatellen. Näkemyksemme mukaan KPL 5:5 a:n mukaan erikseen hankitut aineettomat hyödykkeet tulisi aktivoida omina erillisinä omaisuuserinä. Tuloksen muodostumiselle, tai vastaavasti poistojen osalta, nyt valitulla menetelmällä ei ole olennaista merkitystä, koska myös liikearvosta kuin muistakin KPL 5:5 a:n mukaisesta omaisuuseristä tulee tehdä suunnitelman mukaiset poistot.

Kun kauppahinta on kokonaisuudessaan kohdistettu vain liikearvolle, ei ole tarvetta pohtia laskennallisten verojen käsittelyä tästä rakennejärjestelystä.

Natrium Finance sulautui Natrium Oyj:hin 30.6.2009. Sulautumistappio 4,0 miljoonaa euroa on kirjattu muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja se poistetaan viidessä vuodessa.

5. Poistosuunnitelma

Olemme tarkastaneet yhtiön käyttämät poistoajat ja poistomenetelmät. Poistajoissa tai – menetelmissä ei ole tilikauden aikana tapahtunut muutoksia. Kaikkien aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden osalta poistot on laskettu ennalta määritetyn poistosuunnitelman mukaisesti eikä tilikaudella ole poistosuunnitelmaan tehty muutoksia.

Konsernissa tehdyn rakennuksen korvausinvestoinnin (perusparannuksen) osalta on taseeseen aktivoitu perusparannukseen liittyvät kustannukset. Näkemyksemme mukaan perusparannusmenot eivät täytä aktivoinnin edellytyksiä, koska hyödykkeen tulontuottamiskyky ei ole kasvanut. Perusparannus ei näkemyksemme mukaan ole johtanut:

- hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja hyödykkeen tuotantokapasiteetin kasvuun
- suoritteiden laadun merkittävään parantumiseen tai
- tuotantoprosessin kustannusten merkittävään vähentymiseen

Edellä esitetyillä perusteilla tulisikin aktivoidut 1,5 miljoonaa euroa kirjata kuluksi. Konsernissa on ollut rakennus 15 vuotta, sen taloudellisen pitoajan konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteiden mukaisesti on 20 vuotta. Edellä esitetystä 1,5 miljoonasta eurosta tulee huomioida myös laskennalliset verot.

6. Pankkitilit

Olemme tarkastaneet yhtiön pankkitilien saldot lähettämällä vahvistuspyynnöt olennaisimmille kotimaisille ja ulkomaisille pankeille. Samassa yhteydessä pyysimme vahvistamaan kaikki yhtiön/konsernin hallussa olevien pankkitilien saldot. Vahvistuspyyntöjen vastausten perusteella voidaan todeta, että yhtiössä tiedetään kaikkien pankkitilien olemassaolo ja niiden saldot on oikein esitetty erillisyhtiöiden tilinpäätöksessä. Konsernilla on käytössään konsernitili, jossa emoyhtiö hallinnoi myös tytäryhtiöiden pankkitilejä. Konsernitilien saldot on oikein esitetty erillisyhtiöiden tilinpäätöksessä. Emoyhtiöllä avoimet saldot tytäryhtiöille on esitetty joko saamisissa tai veloissa konserniyrityksille. Rahoituslaskelmassa erät on esitetty saamisten ja velkojen muutoksena erillisyhtiössä. Emoyhtiön tilinpäätöksessä on rahavaroina esitetty kaikki konsernin rahavarat. Näkemyksemme mukaan kyseinen menettelytapa on hyvän kirjanpitolavan mukainen.

7. Rahoitusinstrumentit

Konsernin rahoitus hoidetaan lähes keskitetysti tytäryhtiön kautta. Konsernin kaikki johdannaiset on käsitelty suojauslaskennan piiriin kuuluvina ja olemme tarkastaneet niiden kirjaukset ja arvostukset. Emoyhtiön kirjanpidossa ei ole johdannaisia.

8. Myyntisaamiset

Olemme tarkastaneet yhtiön myyntisaamiset lähettämällä olennaisimmista avoimista asiakassaldoista vahvistuspyynnöt. Vahvistuspyyntöjen vastausten perusteella voidaan todeta, ettei yhtiössä ole katkon suhteen olennaisia huomioita. Arvostuksen osalta olemme käyneet lävitse yhtiön erääntyneet myyntisaamiset yrityksen perintäosaston kanssa. Tarkastuksen perusteella voidaan todeta, ettei avoimissa saldoissa ole olennaisia luottotappioriskikeskittymiä.

9 Laskennalliset verot

Olemme tarkastaneet emoyhtiön verolaskelman. Yhtiön laskema verosaaminen, joka on merkitty taseeseen perustuu seuraavaan laskelmaan:

Verolaskelma:

Tulos ennen veroja	2 968 492,04
- Verovapaat osingot	-4 641 680,00
+ Puolet edustuskuluista	19 935,05
Verotettava tulos	-1 653 252,91

Tilikauden verot 26 % mukaan (-) saamista / (+) velkaa	-429 845,76
--	-------------

Olemme arvioineet laskennallisen veron käyttömahdollisuuksia lähitulevaisuudessa kirjanpitolautakunnan yleisohjeen mukaisesti. Johdon kanssa käytyjen keskustelujen perusteella ja johdon näyttämällä lähiajan budjeteilla on mahdollista hyväksyä laskennallisen veron kirjaaminen taseeseen. On erittäin todennäköistä, että vero voidaan hyödyntää seuraavan tilikauden kuluessa.

10. YT-neuvottelut

Olemme käyneet lävitse YT-neuvotteluihin liittyvät dokumentit ja todenneet, että kirjaukset on tehty yhtiön hallituksen esityksen mukaisesti.

11. Vertailutiedot

Olemme tarkastaneet konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön vertailutiedot tilikauden 1.7.2007 – 30.6.2008 virallisesta tasekirjasta. Luvut täsmäävät virallisen tasekirjan kanssa eikä eroja ole lukuun ottamatta valuuttakurssierojen käsittelyä myyntisaamisten arvostuksessa.

Helsingissä 1.9.2009

Heli Helistö
Heli Helistö

Jaakko Jahkaaja
Jaakko Jahkaaja